

**OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
POWIATU KOLSKIEGO
W ROKU 2025**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH	4
2. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	26
3. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	28
4. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ	32
5. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY I CHEMIKALIAMI	38
6. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY.....	46
7. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ	52
8. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	64
9. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA	67
10. ZAKOŃCZENIE.....	78

1. Wstęp.

Głównym celem działań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego na obszarze powiatu kolskiego jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych, zawodowych oraz kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Zapewnienie mieszkańcom oraz osobom przebywającym na terenie powiatu kolskiego zdrowych i bezpiecznych warunków życia, pracy, nauki i wypoczynku. Zapewnienie efektywnego i aktywnego nadzoru nad kluczowymi obszarami zdrowia publicznego z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, w tym cyfrowych.

W ramach działań podejmowano szereg inicjatyw mających na celu zapobieganie występowaniu chorób, zwłaszcza zakaźnych i zawodowych oraz sprawowano zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny w zakresie zdrowia publicznego.

Obszarem działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kole jest 11 gmin, w tym 7 gmin wiejskich (Babiak, Chodów, Grzegorzew, Koło, Kościelec, Olszówka, Osiek Mały), 3 gminy miejsko-wiejskie (Dąbie, Kłodawa, Przedecz) oraz 1 gmina miejska Koło. Powierzchnia powiatu kolskiego wynosi: 1011km², liczba mieszkańców 80359 (dane GUS: stan na 30.06.2025 r.).

Planowane zadania i plan kontroli, w tym edukację i promocję zdrowia, PPIS realizował na bieżąco, uwzględniając wytyczne wynikające z obowiązujących przepisów krajowych i UE oraz uwarunkowań lokalnych, mających wpływ na bezpieczeństwo sanitarne obywateli.

W 2025 roku PPIS realizował obowiązki statutowe wynikające w szczególności z ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416).

Nadzorem sanitarnym objęto 2466 obiekty. Ogółem przeprowadzono 1497 kontroli sanitarnych w tym przeprowadzono 249 dochodzeń epidemiologicznych. Pobrano 481 próbek do badań laboratoryjnych, w tym: 217 w ramach monitoringu i urzędowej kontroli żywności i 264 w ramach monitoringu jakości wody. Badania laboratoryjne wykonywały akredytowane laboratoria: PSSE w Koninie, WSSE w Poznaniu oraz laboratoria zewnętrzne w zależności od zakresu badań. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych wydano 608 decyzji administracyjnych i nałożono 78 mandatów karnych na sumę 21250 zł.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kole współpracował z przedstawicielami władz rządowych i samorządowych, mediami lokalnymi w zakresie promocji zdrowia i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. W ramach nadzoru bieżącego współdziałano z Inspekcją Weterynaryjną, Komendą Powiatową Policji w Kole, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Kole, Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Powiatowym Zespołem Reagowania Kryzysowego.

1. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie większości chorób zakaźnych w powiecie kolskim w 2025 roku kształtowała się na poziomie zadawalającym.

W 2025 roku znacznie wzrosła liczba zakażeń wirusem grypy i RSV. Szybka wykrywalność zachorowań oraz wdrożenie odpowiedniego leczenia możliwe było dzięki dostępności testów antygenowych na terenie placówek podstawowej opieki zdrowotnej.

W celu wczesnego wykrywania wirusów grypy i ich wariantów, oceny sytuacji epidemiologicznej (sezonowość, ciężkość przebiegu) oraz dostarczania danych dla WHO i ECDC do określania składu szczepionek realizowano program nadzoru nad grypą „SENTINEL”. Na terenie powiatu kolskiego w sezonie 2024/2025 w programie uczestniczyły trzy placówki podstawowej opieki zdrowotnej. W ramach nadzoru pobrano wymazy (z nosa i gardła) od 10 pacjentów zgłaszających się z objawami przeziębienia bez zaordynowanego wcześniej leczenia. W 3 przypadkach wynik badania był dodatni i wykryto obecność RNA wirusa grypy typu A.

Analiza danych epidemiologicznych z ostatnich lat wskazuje na zwiększenie liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i C (tzw. zakażenia krwiopochodne). Natomiast szczególnie niepokojący był dynamiczny wzrost zachorowań na WZW A (tzw. żółtaczkę pokarmową). Jest to choroba „brudnych rąk”, przenoszona przez skażoną żywność, wodę lub bezpośredni kontakt. Szacuje się, że w ubiegłym roku na terenie Polski odnotowano ponad trzykrotny wzrost zachorowań, a w powiecie kolskim potwierdzono zakażenie u 3 osób (ognisko domowe). W trakcie dochodzenia epidemiologicznego nie udało się ustalić okoliczności narażenia. Objęto nadzorem epidemiologicznym osoby ze styczności, zapewniono szczepienia przeciw WZW A jako najskuteczniejszą formę profilaktyki oraz aktywnie prowadzono działania edukacyjne dotyczące higieny rąk. Prawdopodobny wzrost zachorowań wiąże się z sytuacją epidemiologiczną w Czechach, gdzie odnotowano największą od dekad falę zakażeń.

W roku sprawozdawczym odnotowano znaczny spadek zachorowań na ospę wietrzną. W porównaniu z rokiem 2024 liczba zachorowań zmniejszyła się o około 58,5%. Odnotowano także, zadowalający spadek zachorowań na krztusiec i płonicę.

Kontynuowano rozpoczęty w 2023 roku program szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV. Jego celem jest profilaktyka nowotworów związanych z zakażeniem tym wirusem. Program objął dzieci od 9 do 14 roku życia. Szczepienia były realizowane również w szkołach podstawowych. Intensywne działania edukacyjne pracowników PSSE w Kole wśród lokalnej społeczności szkolnej spowodowały sukcesywny wzrost liczby dzieci zaszczepionych.

1.1. Liczba zachorowań i współczynnik zapadalności do wybranych chorób zakaźnych w powiecie kolskim

Tab.1. Liczba zachorowań i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w powiecie kolskim w latach 2024-2025

L.p	Kog wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2024		2025	
			l. zachorowań	zapadalność	l. zachorowań	zapadalność
0	1	2				

1	A00	Cholera ^{UE}					
2	A01.0	Dur brzuszny ^{UE/PL}					
3	A01.1-3	Dury rzekome A,B,C ^{UE/PL}					
4	A02.0	Salmonelozы	zatrucia pokarmowe ^{UE}	19	23,4	16	19,7
5	A02.1		posocznica ^{PL}			1	1,2
6	A02.2-8		inne zakażenia pozajelitowe ^{PL}			1	1,2
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozы) ^{UE}					
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą ^{PL/4}			1	1,2
9	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną (werotoksyczną) ^{UE}	1	1,2	1	1,2
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO				
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i> ^{UE}			1	1,2
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i> ^{UE}	3	3,7		
13	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	12	14,8	19	23,4
14	A04.7-8		inne określone				
15	A04.9		nie określone				
16	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ^{/5}					
17	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	Gronkowcowe				
18	A05.1		jadem kiełbasianym (botulizm) ^{UE/PL}				
19	A05.2		wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i>				
20	A05.3-8		inne określone				
21	A05.9		nie określone				
22	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2 ^{/6}					
23	A07.1	Gardioza (lamblioza) ^{UE}		1	1,2	2	2,5
24	A07.2	Kryptosporydioza ^{UE}				1	1,2
25	A08.0	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	31	38,2	33	40,7
26	A08.1		wywołane przez norowirusy	11	13,5	16	19,7
27	A08.2-3		inne określone	5	6,2	7	8,6
28	A08.4		nie określone	51	62,8	76	93,6
29	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ^{/7}		24	29,6	21	1,5
30	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	198	243,8	176	216,9
31			w tym u dzieci do lat 2	24	29,6	23	1,6
32	A20	Dżuma ^{UE}					
33	A21	Tularemia ^{UE}					
34	A22	Wąglik ^{UE}					
35	A23	Brucelozы: nowe zachorowania ^{UE}					
36	A24.0	Nosacizna ^{PL}					

37	A27	Leptospiroza ^{UE}					
38	A28.2	Jersinioza pozajelitowa ^{UE}					
39	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO					
40	A32	Listerioza ^{UE}					
41	A33-35	Tężec ^{UE}	Ogółem				
42	A33		Noworodków				
43	A36	Błonica ^{UE}					
44	A37	Krzusiec ^{UE}		41	50,5	22	27,1
45	A38	Płonica (szkarlatyna) ^{PL}		58	71,4	14	17,2
46	A39	Choroba meningokokowa, inwazyjna ^{UE/PL/8}	Ogółem			1	1,2
47	A39.0; A39.8		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu			1	1,2
48	A39.1-4		Posocznica				
49	A39.5-9		inna określona i nie określona				
50	wym.niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna ^{/PL 9}	Ogółem	9	11,1	4	4,9
51	A46		Róża	9	11,1	4	4,9
52	A48.3		zespół wstrząsu toksycznego				
53	B95.0/O85		gorączka połogowa				
54	B95.0/(...)		inna określona i nie określona ^{/10}				
55	A48.1	Legioneloza	choroba legionistów ^{UE}			1	1,2
56	A48.2		gorączka z Pontiac ^{PL}				
57	A50	Kiła	wrodzona				
58	A51		Wczesna				
59	A52		Późna				
60	A53		inne postacie kiły i kiła nie określona	1	1,2	0	0
61	A54	Rzeżączka		0	0	1	1,2
62	A55	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie					
63	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		0	0	2	2,5
64	A69.2	Borelioza z Lyme	ogółem ^{UE/PL}	16	19,7	26	32,0
65			neuroborelioza ^{UE}				
66	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)					
67	A75	Dur wysypkowy					
68	A78	Gorączka Q ^{UE}					
69	A77; A79	Gorączka plamista i inne riketsjozy					
70	A80.1-2,4	Poliomyelitis ^{UE/PL}	wywołane dzikim wirusem				
71	A80.0,3-8		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego				
72	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat					

73	A81.0	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) ^{PL}				
74	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD) ^{UE}				
75	A81		inne i nie określone				
76	A82	Wścieklizna ^{UE}					
77	Z20.3/ Z24.2; Z28	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień ¹²⁾		38	46,8	28	34,5
78	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu ^{PL}					
79	B00.4	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe				
80	A81.1; A83; A85;B02.0		inne określone				
81	A86		nie określone				
82	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ^{/12}				
83	A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe				
84	B00.3		opryszczkowe			1	1,2
85	A87.1-9; B02.1		inne określone i nie określone				
86	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ^{/13}				
87	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna) ^{PL}					
88	A92.0	Choroba wywołana przez wirus Chicungunya					
89	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu ^{UE}					
90	A92.8	Choroba wywołana przez wirus Zika					
91	A95	Żółta gorączka ^{UE}					
92	A96.2; A98.3-4	Wirusowe gorączki krwotoczne ^{UE}	Ebola, Marburg, Lassa ^{/14}				
93	A92.0; A96.0-1,8-9; A98.0-2,5-8, A99		inne określone i nie określone ^{/14}				
94	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy ^{PL}					
95	B01	Ospa wietrzna		465	572,7	192	236,6
96	B03	Ospa prawdziwa ^{UE}					
97	B04	Ospa mała ^{UE}					
98	B05	Odra ^{UE}					
99	B06	Różyczka ^{UE}					
100	B08.8	Pryszczycza					
101	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A ^{UE}			3	3,7
102	B16		typu B - ostre ^{UE/PL}				
103	B18.0-1		typu B - przewlekłe i BNO ^{UE/PL 15)}	8	9,8	18	22,2
104	B17.1		typu C - ostre - ogółem ^{UE/PL}				
105	B17.1		typu C - ostre wg definicji UE				
106	B18.2		typu C - przewlekłe i BNO ^{UE/PL 16)}	4	4,9	13	16,0
107	B17.0,2-8; B18.8-9; B19		inne i nieokreślone				

108	B20-B24	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności ^{UE/PL}					
109	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE, 17)}				2	2,5
110	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic) ^{UE/PL}		7	8,7	3	3,7
111	B50-B54	Malaria (zimnica) ^{UE}					
112	B67	Bąblowica (echinokokoza) ^{UE}					
113	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)					
114	B75	Włośnica ^{UE}					
115	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna ^{UE, 18)}	ogółem	1	1,2	4	4,9
116	B95.3/G04.2; G00.1		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu			1	1,2
117	A40.3		posocznica	1	1,2	3	3,7
118	J13; B95.3/(...)		inna określona i nieokreślona				
119	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. <i>E. coli</i> ^{UE, 19)}					
120	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna ^{UE/PL 22}	ogółem				
121	B96.3/G04.2; G00.0		zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu				
122	A41.3		posocznica				
123	A49.2; J14; B96.3/(...)		inna określona i nie określona				
124	G01; G04.2; G05.0;	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56 ^{/23}				
125	G00.2-8; G04.2		inne określone				
126	G00.9; G04.2		inne, nie określone				
127	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		1	1,2	1	1,2
128	G04.8-9	Zapalenie mózgu inne i nie określone				2	2,5
129	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi ^{UE/PI 24}					
130	J10-J11	Grypa ^{UE/PL}	Ogółem	4	4,9	15	18,5
131			u dzieci w wieku 0-14 lat			2	2,5
132	P35.0	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona ^{UE}				
133	P35.8		Choroba wywołana przez wirus Zika ^{UE}				
134	P35.3-9		inne określone i nie określone ¹¹⁾				
135	P37.1	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza UE				
136	P37.2		listerioza UE				
137	P37.3-4,8-9		inne określone i nieokreślone 11)				
138	U04	SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej ^{UE, 23)}					
139	U07.1-2	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		442	544,4	503	619,8
140		Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)-przypadki możliwe					
141	T60	Zatrucia pestycydami – ostre ²³⁾					
142	T61	Zatrucia naturalnie toksycznymi	ryby, skorupiaki i inne produkty morza				

143	T62.0	substancjami spożytymi jako pokarm ²³⁾	Grzyby				
144	T62.1-2		jagody i inne części roślin				
145	T64	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie ²³⁾	Mikotoksyny				
146	-		Dioksyny				
147	-		polichlorowane bifenyle				
148	-		inne określone i nieokreślone				
149	J12.1; J20.5; J21.0;	Zakażenia wirusem RSV	Ogółem	81	99,8	218	268,6
150	B97.4/(...)		w tym dzieci do lat 2	49	60,3	57	70,2
151	J10-J11	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego ²⁵⁾		478	588,7	1981	2441,1
	Suma kontrolna			2093		3516	

1.2. Choroby szerzące się drogą pokarmową

Zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe

W przeciągu kilkunastu lat nie odnotowano żadnych zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome, czerwonkę oraz zatruc pokarmowych po spożyciu naturalnie występujących toksyn i substancji zawartych np. w grzybach.

W roku sprawozdawczym w stosunku do roku poprzedniego zmalała liczba objawowych zatruc pokarmowych (wykazanych w MZ 56) wywołanych pałeczkami *Salmonella*.

Wskaźnik zapadalności wyniósł 19,7/100 tys. mieszkańców powiatu.

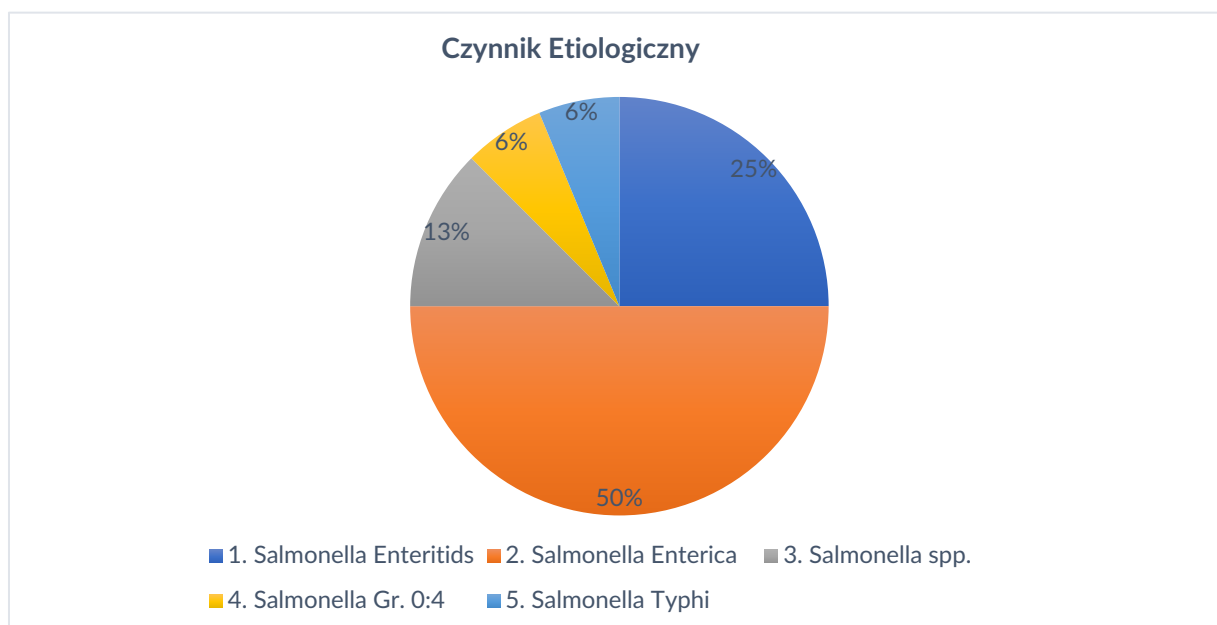
Tab. 2. Liczba zachorowań oraz zapadalność na zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami w latach 2021-2025

LATA	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba zachorowań	20	23	32	19	16
Współczynnik zapadalności	23,3	27,4	39,1	23,4	19,7

* Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców

Zarejestrowano 16 przypadków zachorowań na Salmonellę. W 4 przypadkach czynnikiem etiologicznym była *Salmonella* Enteritidis, w 8 przypadkach *Salmonella* Enterica, w 2 przypadkach *Salmonella* Spp., w 1 przypadku *Salmonella* Gr. 0:4 oraz w 1 przypadku *Salmonella* Typhi.

Rys.1. Czynniki etiologiczne zachorowań na salmonellozę w 2025 r.

Na dzień 31.12.2025 r. odnotowano 3 nosicieli zarasków schorzeń jelitowych: dwie kobiety w 3 i 7 roku życia oraz jeden mężczyzna w 17 roku życia.

W 2025 roku nie wydano decyzji odsuwającej od czynności zawodowych w związku z zachorowaniem na salmonellozę.

W 2025 r. odnotowano 2 ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową.

- ☐ W pierwszym ognisku (zakażenie pałeczkami Salmonella) do zachorowania doszło w środowisku domowym. Zachorowało 1 dziecko w wieku 8 lat, 1 dziecko w wieku 14 lat. Wszystkie osoby objawowe, były hospitalizowane. Nie wykryto źródła zakażenia.
- ☐ W drugim ognisku (zakażenie wirusem HAV) do zachorowania doszło w środowisku domowym. Zachorowały 2 osoby dorosłe (41 i 43 lata) oraz jedno dziecko w wieku 4 lat. Wszystkie osoby objawowe, były hospitalizowane. Nie wykryto źródła zakażenia.

Tab. 3. Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową (zbiorowe zatrucia/zakażenia pokarmowe) w 2025 r.

Czynnik etiologiczny	Miejsce wystąpienia ogniska	źródło/ nośnik	Liczba			
			zachorowań	hospitalizowanych	dzieci do lat 14	zgonów
1. Salmonella Enterica	dom	nieznane	2	2	1	0
2. Hepatitis A Virus	dom	nieznane	3	3	3	0
Razem			5	5	4	0

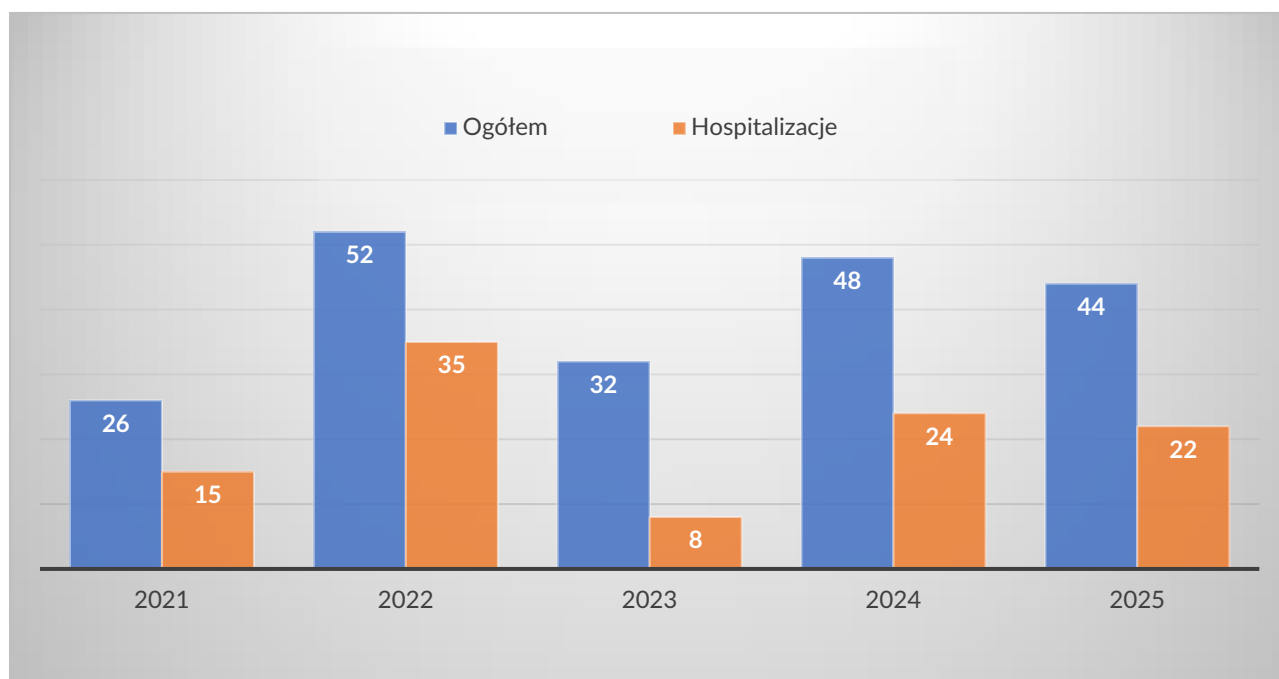
W roku sprawozdawczym zmniejszyła się nieznacznie liczba przypadków biegunek u dzieci do lat 2. Wskaźnik zapadalności wyniósł 3142,8 /liczbę dzieci do lat 2.

Tab. 4. Liczba zachorowań oraz zapadalność na biegunki i inne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 w latach 2021- 2025

Lata	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba zachorowań	26	52	32	48	44
Współczynnik zapadalności	2040,8	3730,3	2901,2	5263,2	3142,8

* Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców

Rys. 2. Biegunki i inne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 w latach 2021-2025

Z 44 przypadków ogółem: 22 było hospitalizowanych, co stanowi 50% ogółu zachorowań oraz 22 leczonych ambulatoryjnie, co stanowi 50% ogółu zachorowań. Wszystkie przypadki hospitalizowane były na podstawie objawów klinicznych. U 8 dzieci leczonych ambulatoryjnie nie wykonano żadnych badań.

W roku sprawozdawczym odnotowano 22 przypadki innych bakteryjnych zakażeń jelitowych, w tym wywołanych przez:

- ☐ E. coli biegunkotwórczą - 1 przypadek
- ☐ E coli. enterokrwotoczną (werotoksyczną) – 1 przypadek
- ☐ Campylobacter – 1 przypadek
- ☐ Clostridium difficile – 19 przypadków.

Wszystkie przypadki zachorowań wymagały diagnostyki laboratoryjnej z czego stan zdrowia 19 pacjentów wymagał leczenia w warunkach szpitalnych. Odnotowano również dwa przypadki **gardiozy**. Pacjenci leczeni w warunkach ambulatoryjnych. Nie wykryto źródła zakażenia.

1.3. Wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego i realizacja programów ich eliminacji

Tab. 5. Liczba zachorowań oraz zapadalność na wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego w powiecie kolskim 2025 r.

ROK 2025		
NAZWA JEDNOSTKI CHOROBOWEJ	Liczba zachorowań	Zapadalność
KRZTUSIEC	22	27,1
TEŻEC OGÓLEM W TYM U NOWORODKÓW	0	0
ODRA	0	0
RÓŻYCZKA W TYM WRODZONA	0	0
OSPA WIETRZNA	192	236,5
ŚWINKA (NAGMINNE ZAPALENIE PRZYUSZNIC)	3	3,7
OSTRE PORAZENIA WIOTKIE U DZIECI DO LAT 14	0	0
ZAPALENIE OPON MÓZGOWO-RDZENIOWYCH I/LUB MÓZGU – OGÓLEM	1	1,2
INWAZYJNA CHOROBA WYWOŁANA PRZEZ <i>HAEMOPHILUS INFLUENZAE</i> – OGÓLEM W TYM ZAPALENIE OPON I/LUB MÓZGU	0	0
INWAZYJNA CHOROBA WYWOŁANA PRZEZ <i>STREPTOCOCCUS PNEUMONIAE</i> – OGÓLEM W TYM ZAPALENIE OPON I/LUB MÓZGU	4	4,9
INWAZYJNA CHOROBA MENINGOKOKOWA – OGÓLEM	1	1,2

INWAZYJNA CHOROBA MENINGOKOKOWA – ZAPALENIE OPON MÓZGOWYCH I/LUB MÓZGU	1	1,2
---	---	-----

1.3.1. Krztusiec

Krztusiec to ostra choroba zakaźna układu oddechowego o nawracającym charakterze, wywoływana przez pałeczkę krztuśca *Bordetella pertussis*. Rezerwuarem patogenu jest człowiek, a źródłem zakażenia – osoba chora na typową lub nietypową postać choroby. Do zakażenia dochodzi drogą powietrzno-kropelkową, najczęściej w środowisku rodzinnym lub w skupiskach dzieci. Typowym objawem u niemowląt i dzieci jest napadowy, „szczekający” kaszel z odkrztuszaniem lepkiej wydzieliny, natomiast u dorosłych – przewlekły kaszel. W przebiegu choroby występują trzy następujące po sobie fazy: nieżytowa, napadowego kaszlu i zdrowienia.

Pierwszy okres choroby – nieżytywy, trwa od 1 do 2 tygodni i charakteryzuje się następującymi objawami:

- ☒ nieżyt nosa, spojówek, gardła i oskrzeli,
- ☒ przekrwienie błon śluzowych,
- ☒ łagodny kaszel, który nasila się w nocy.

W tej fazie krztusiec jest najbardziej zakaźny, a podjęte leczenie – efektywne. Jeśli leczenie nie zostało wdrożone na tym etapie, to wzrastająca ilość toksyn prowadzi do następnej fazy choroby – kaszlu napadowego, utrzymującego się od 2 do 4 tygodni. Ataki kaszlu następują jeden po drugim i zwykle kończą się wymiotami z powodu krztuszenia się lepka wydzielina. Najostrzejszą formą kaszlu jest tak zwane „pianie”. Wówczas, na skutek ogromnego wysiłku, mogą pojawić się wylewy i wybroczyny do spojówek oraz krwawienie z nosa. U niemowląt napady kaszlu mogą zakończyć się bezdechem lub drgawkami. Okres ustępowania choroby charakteryzuje się zmniejszeniem nasilenia kaszlu i częstości jego występowania i trwa około 2 tygodnie, przy czym kaszel może utrzymywać się przez wiele następnych tygodni.

W roku sprawozdawczym odnotowano 22 zachorowania na krztusiec, to stanowi spadek zachorowalności o 46,3% w porównaniu z rokiem 2024.

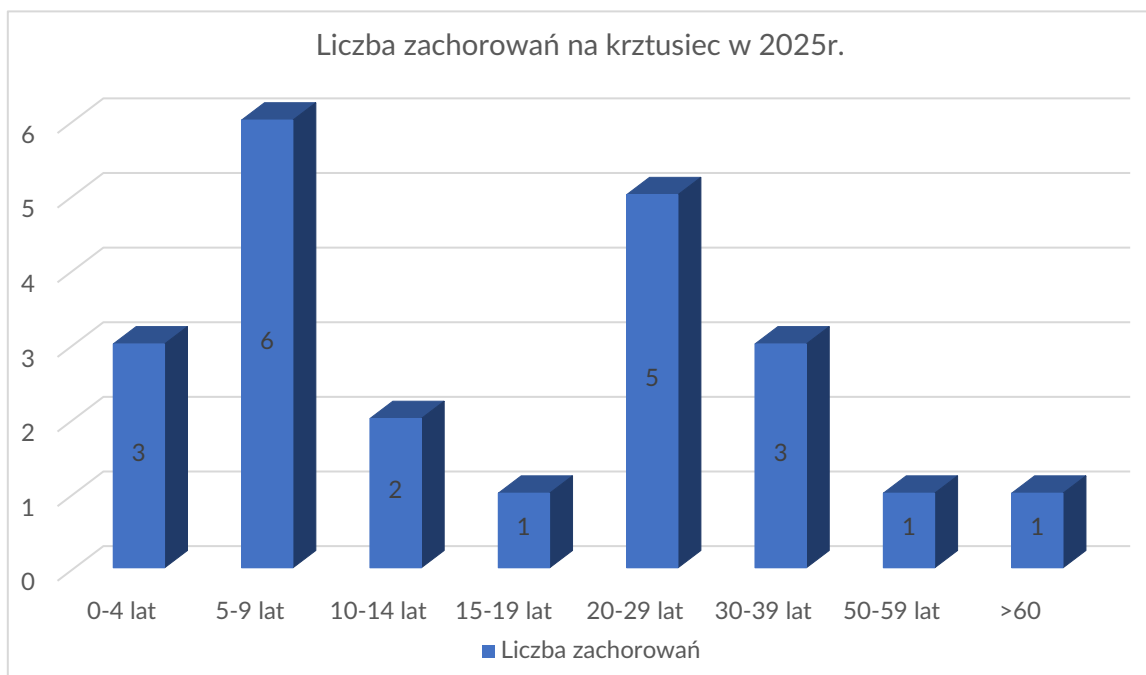
Zachorowało 8 mężczyzn i 14 kobiet, z czego 6 osób było hospitalizowanych (dzieci w wieku od 0 do 9 r.ż.), a 16 osób leczonych było ambulatoryjnie.

Tab. 6. Liczba zachorowań oraz zapadalność na krztusiec w latach 2021-2025

Lata	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba zachorowań	0	1	4	41	22
Współczynnik zapadalności	0	1,2	4,9	50,5	27,1

*Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców

Rys. 3. Liczba zachorowań na krztusiec w powiecie kolskim w 2025 roku w różnych przedziałach wiekowych

1.3.2. Odra

Odra to ostra, wirusowa choroba zakaźna, która bardzo łatwo się rozprzestrzenia. Jeden chory na odrę może zakażać 9 osób z 10 wrażliwych, czyli tych, które na odrę nie chorowały lub nie zostały zaszczepione. Jedynym skutecznym sposobem zapobiegania odrze są szczepienia.

Obowiązkowe, bezpłatne szczepienia przeciwko tej chorobie wprowadzono w 1975 roku. Przed ich zastosowaniem epidemie występowały regularnie, co 2-3 lata.

Później odnotowywano jedynie wzrosty zachorowań co kilka lat. Były one związane głównie z ogniskami, których źródło stanowiły przypadki importowane i dotyczyły przede wszystkim środowisk mniejszości narodowych.

Wirus odrzy jest jednym z najbardziej zaraźliwych oraz najłatwiej przenoszonych się wirusów, aby zmniejszyć ryzyko zachorowania po kontakcie z osobą zakażoną w ciągu 72 godzin od narażenia, można wykonać szczepienie poekspozycyjne. Jest ono bezpłatne i skierowane do osób nieodpornionych lub niezających swojego statusu szczepień, które zostaną zidentyfikowane w ramach dochodzenia epidemiologicznego prowadzonego przez PIS. Szczepienie to może zapobiec zachorowaniu oraz przerwać łańcuch transmisji wirusa.

W 2025 roku w powiecie kolskim nie odnotowano zachorowań na odrę.

Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych wszystkim dzieciom podawane są dwie dawki szczepionki skojarzonej (MMR) przeciwko odrze.

1.3.3. Poliomyelitis

Poliomyelitis (choroba Heinego-Medina) to ostra, wirusowa choroba zakaźna wywoływana przez trzy typy poliovirusów. Zakażenie przenosi się drogą pokarmową, kropelkową przez

kontakt z osobą zakażoną, przedmioty skażone jej wydzielinami (pochodzącymi z gardła albo zanieczyszczone kałem) oraz przez pokarm lub wodę zanieczyszczoną ściekami skażonymi wirusem. Okres wylęgania choroby trwa średnio 7-14 dni. Objawy zakażenia wirusami polio są zróżnicowane. Możliwe jest bezobjawowe nosicielstwo, ale zakażeniu mogą towarzyszyć też objawy nieswoiste (ból głowy, bóle kończyn, sztywność karku). Zakażenie może przyjmować ciężką postać manifestującą się porażeniami wiotkimi. Niedowłady są zwykle trwałe. U 10% osób choroba kończy się śmiercią.

Nie istnieje specyficzne leczenie poliomyelitis. Można natomiast skutecznie zapobiegać chorobie poprzez szczepienia ochronne. Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych wszystkim dzieciom podawane są cztery dawki szczepionki inaktywowanej (IPV) przeciwko poliomyelitis.

Od 1988 roku prowadzony jest ogólnoswiatowy Program Eradykacji Poliomyelitis, koordynowany przez WHO, dążący do całkowitej eliminacji wirusa. Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje program poprzez:

- ☐ nadzór nad wykonywaniem szczepień ochronnych,
- ☐ współpracę z ośrodkami hospitalizującymi dzieci z ostrymi porażeniami wiotkimi,
- ☐ monitorowanie zgłoszonych przypadków,
- ☐ przeprowadzanie badań wirusologicznych w celu wykluczenia zakażenia poliovirusami.

W 2025 roku w powiecie kolskim nie odnotowano OPW u dzieci do 14 roku życia.

1.3.4. Świnka

Świnka jest ostrą chorobą wieku dziecięcego. Ludzie są jedynym rezerwuarem wirusa, który przenosi się z człowieka na człowieka przez bezpośredni kontakt, drogą kropelkową, czasami przez przedmioty zanieczyszczone śliną osób chorych.

Osoba zakażona może zakażać inne osoby przez okres 3 dni przed wystąpieniem objawów do około 9 dni po ich ustąpieniu.

Śwince mogą towarzyszyć powikłania, w tym m.in. zapalenie mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych, zapalenie jąder – prowadzące nawet do niepłodności, zapalenie jajników, głuchota. Świnka jest chorobą, której można skutecznie zapobiegać poprzez szczepienia. W Polsce szczepienie przeciwko śwince, zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych, jest obowiązkowe i wykonuje się je łącznie z ze szczepieniem przeciwko różyczce i odrze.

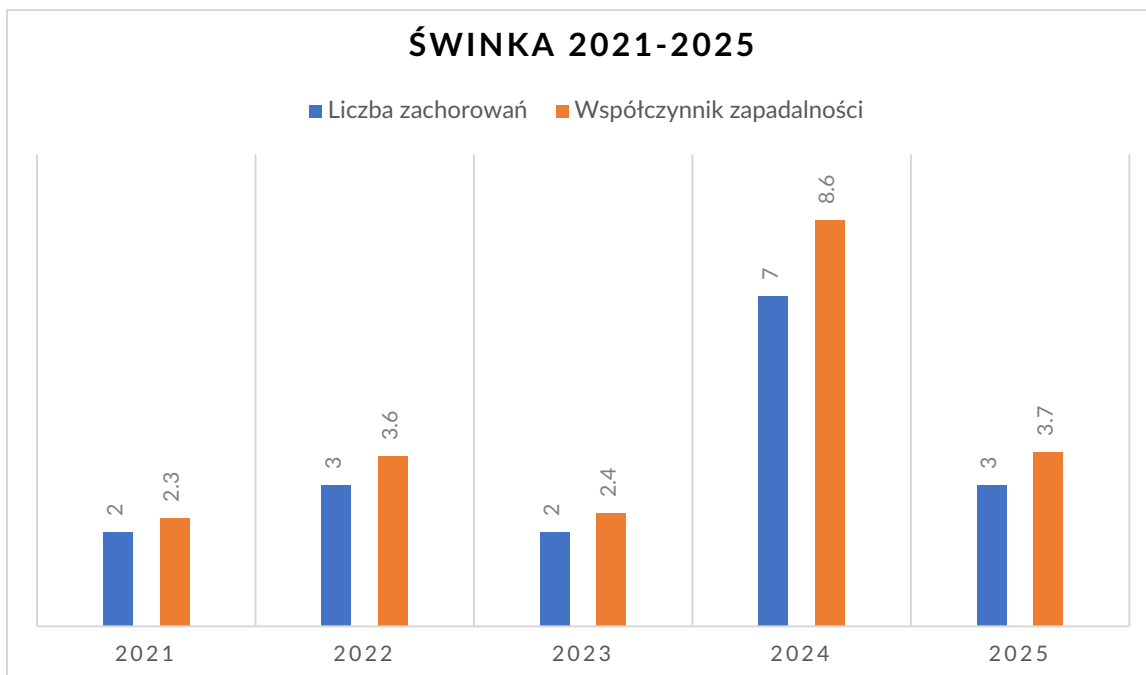
W roku sprawozdawczym zarejestrowano 3 zachorowania na nagminne zapalenie przyusznic. Wszystkie przypadki zostały zgłoszone jako możliwe, leczone ambulatoryjnie. Jedno dziecko otrzymało 2 dawki szczepienia, kolejne – jedną dawkę oraz trzecie - nie zostało zaszczepione.

Tab. 7. Liczba zachorowań oraz zapadalność na świnkę w latach 2021-2025

Lata	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba zachorowań	2	3	2	7	3
Współczynnik zapadalności	2,3	3,6	2,4	8,6	3,7

*Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców

Rys. 4. Liczba zachorowań oraz zapadalność na świnkę w latach 2021-2025

* Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców

1.3.5. Ospa wietrzna

Ospa wietrzna jest chorobą występującą na całym świecie wywołana przez wirus Varicella-zoster virus. Ospa wietrzna występuje zwykle u dzieci.

Wirus wywołujący ospę wietrzną szerzy się drogą kropelkową, przez kontakt bezpośredni i pośrednio przez kontakt z przedmiotami świeżo zanieczyszczonymi wydzieliną z pęcherzyków od chorej osoby. Ospa wietrzna charakteryzuje się wysoką zaraźliwością. Większość ludzi choruje w dzieciństwie, a ponieważ zachorowanie pozostawia trwałą odporność, dorośli są odporni na tę chorobę i powtórne zachorowania na ospę należą do rzadkości.

W Polsce, zgodnie z aktualnie obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych szczepienie przeciwko ospie wietrznej jest obowiązkowe dla osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie (m. in. dzieci i młodzież do ukończenia 19 roku życia: z upośledzeniem odporności wrodzonym lub nabytym o wysokim ryzyku ciężkiego przebiegu choroby, przed planowanym leczeniem immunosupresyjnym lub chemioterapią, oraz dzieci i młodzież do ukończenia 19 roku życia, które nie chorowały na ospę wietrzną z otoczenia tych osób określonych). Zaleca się je natomiast wybranym grupom (osobom, które nie chorowały na ospę wietrzną i nie zostały wcześniej zaszczepione w ramach szczepień obowiązkowych albo zalecanych, w szczególności kobietom planującym zajście w ciążę, uczniom i studentom szkół i uczelni medycznych, pracownikom ochrony zdrowia).

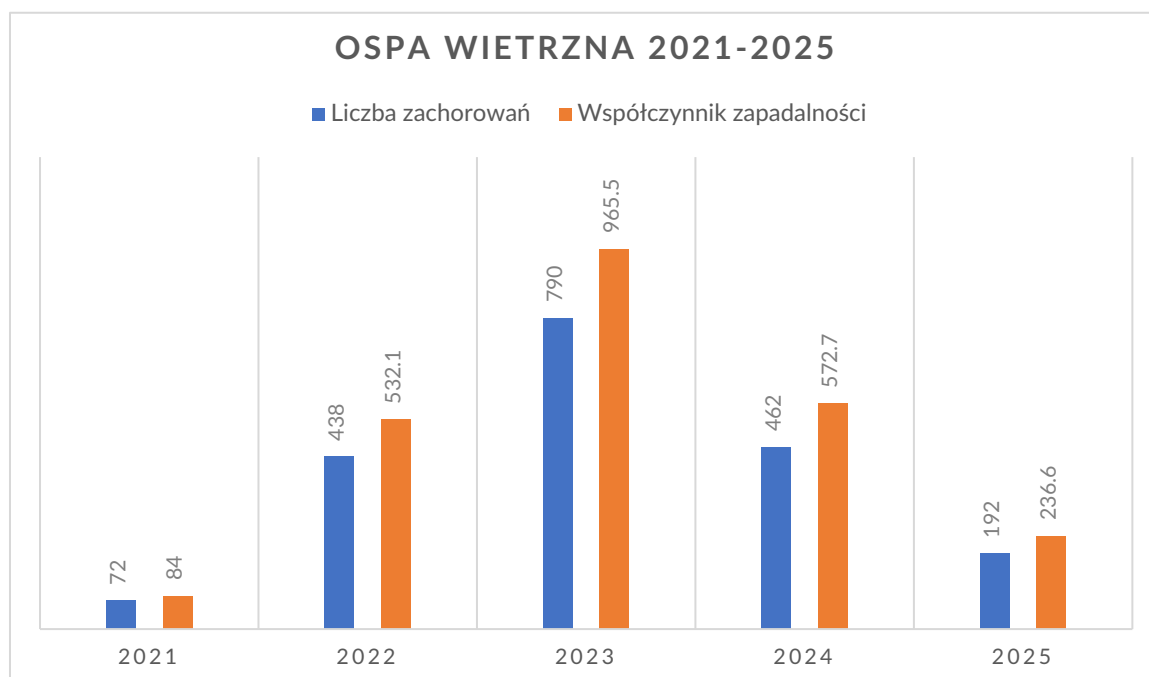
W roku sprawozdawczym odnotowano wyraźny spadek zachorowań w stosunku do ubiegłych lat. Odnotowano 192 przypadki co stanowi 58,5% mniej w stosunku do roku 2024 gdzie zarejestrowano 462 przypadki. Stan zdrowia pacjentów nie wymagał hospitalizacji.

Tab. 8. Liczba zachorowań oraz zapadalności na ospę wietrzną w latach 2021-2025

Lata	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba zachorowań	72	438	790	462	192
Współczynnik zapadalności	84,0	532,1	965,5	572,7	236,6

* Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców

Rys.5. Liczba zachorowań oraz zapadalność na ospę wietrzną w latach 2021-2025

* Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców

1.4. Wirusowe zapalenia wątroby

Tab.9. Liczba zachorowań oraz zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby w latach 2021-2025

Nazwa jednostki chorobowej	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności
WZW typu A	3	3,7
WZW typu B	18	22,2
WZW typu C	13	16,0
WZW inne i nieokreślone	0	0

* Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców

W 2025 roku w powiecie kolskim zaobserwowano wzrost liczby zachorowań w porównaniu z rokiem 2024 na wirusowe zapalenie wątroby typu A, B i C.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW A) to ostra choroba zakaźna wywołana przez

wirusa HAV, wyjątkowo odpornego na działanie czynników zewnętrznych.

Choroba szerzy się głównie drogą fekalno-oralną. Do zakażenia może dojść podczas:

- ☐ bezpośredniego kontaktu z osobą zakażoną,
- ☐ spożycia zakażonej żywności,
- ☐ spożycia zakażonej wody,
- ☐ umycia rąk w zakażonej wodzie,
- ☐ w następstwie kontaktów seksualnych.

Od początku 2025 roku w Polsce odnotowywany był wyraźny i niepokojący wzrost zachorowań na ostre wirusowe zapalenie wątroby typu A. W powiecie kolskim zarejestrowano 3 przypadki zachorowania u 2 osób dorosłych oraz 1 dziecka w wieku przedszkolnym. Przypadki powiązane epidemiologicznie – ognisko domowe. W toku dochodzenia epidemiologicznego ustalono pobyt rodziny zagranicą (prawdopodobnie przypadek importowany). Nie udało ustalić się czynnika etiologicznego. Zgodnie z procedurami prowadzono szczepienia wśród osób z grup ryzyka oraz prowadzono edukację w celu podniesienia świadomości na temat właściwej higieny rąk, możliwych dróg zakażenia i potencjalnych objawów zachorowania.

Najskuteczniejszą metodą zapobiegania zachorowaniu na wirusowe zapalenie wątroby typu A są szczepienia, które zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych nie są obowiązkowe. Zaleca się je osobom z grup ryzyka, m.in. podróżującym do krajów o wysokiej lub pośredniej endemiczności czy pracującym przy produkcji i dystrybucji żywności.

W 2025 roku w powiecie kolskim zanotowano również wzrost liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i C.

Do zakażeń tymi typami wirusów może dochodzić:

- ☐ w placówkach medycznych (m.in. podczas zabiegów z naruszeniem ciągłości skóry i błon śluzowych, przy których nie są przestrzegane procedury zapobiegające zakażeniom),
- ☐ w gabinetach kosmetycznych,
- ☐ w gabinetach akupunktury i studiach tatuażu,
- ☐ przy dożylnym stosowaniu narkotyków,
- ☐ drogą kontaktów seksualnych.

Zgodnie z PSO profilaktycznie stosuje się obowiązkowe szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, natomiast w przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu C szczepionka nie istnieje.

1.5. HIV i AIDS

W 2025 roku zarejestrowano 2 nowe zakażenia wirusem HIV, natomiast nie odnotowano nowych zachorowań na AIDS. Wykryte zakażenia wirusem HIV dotyczyły mężczyzn w wieku 31 i 41 lat.

1.6. Inne choroby zakaźne

1.6.1. Borelioza

Borelioza (choroba z Lyme) to wieloukładowa choroba bakteryjna wywoływana przez krętki

Borrelia burgdorferi sensu lato. Borelioza jest chorobą wektorową przenoszoną przez kleszcze – niemożliwe jest zakażenie się nią bezpośrednio od chorego na boreliozę.

Występowanie choroby jest ściśle związane z aktywnością kleszczy, wobec czego zwiększoną zachorowalność obserwuje się w miesiącach letnich. Głównym rezerwuarem krętków *Borrelia* są gryzonie, ptaki i małe ssaki, na których kleszcze głównie żerują. Choroba z Lyme objawia się najczęściej w postaci rumienia wędrującego, który pojawia się w miejscu ukąszenia przez kleszcza. Nieleczona może zaatakować również układ nerwowy, duże stawy oraz serce. Przechorowanie boreliozy nie daje trwałej odporności.

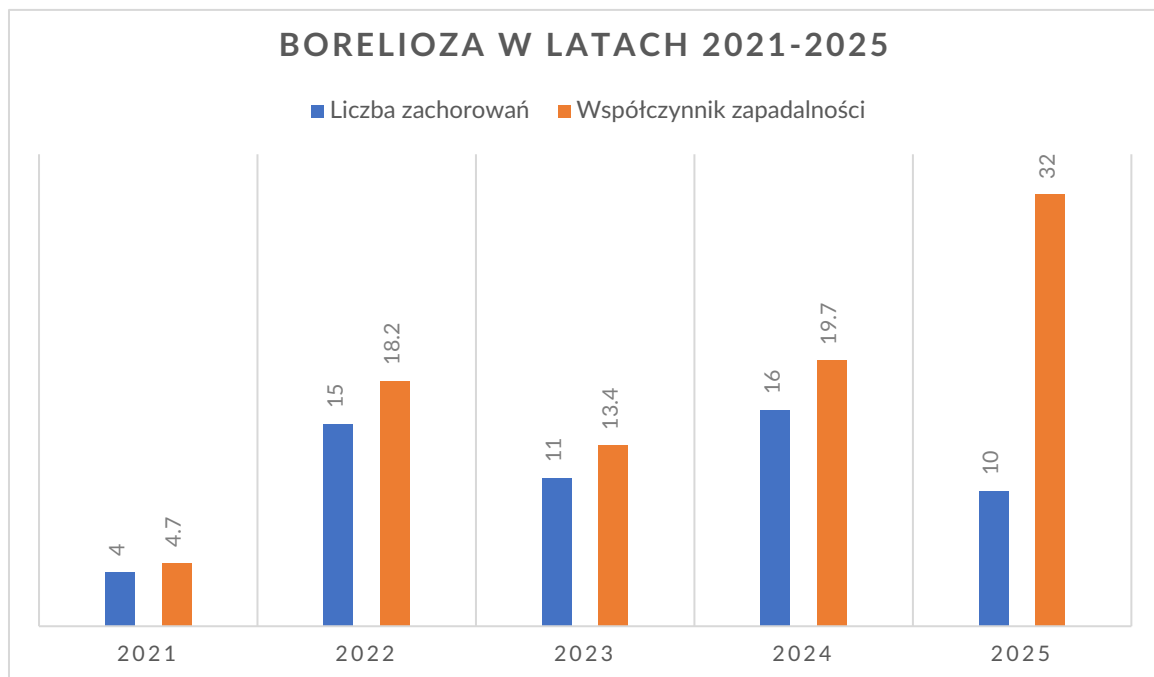
W analizowanym okresie odnotowano wyraźny wzrost zachorowań na boreliozę. W 2024 roku zarejestrowano 16 przypadków, a w 2025 r. już o 10 przypadków więcej oznacza to, że liczba zachorowań wzrosła o 62, 5% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Tab. 10. Liczba zachorowań oraz zapadalność na boreliozę w latach 2021-2025

Lata	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba zachorowań	4	15	11	16	26
Współczynnik zapadalności	4,7	18,2	13,4	19,7	32,0

*Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców

Rys.6. Liczba zachorowań oraz zapadalność na boreliozę w latach 2021-2025

*Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców

Zdecydowana większość zgłoszonych w 2025 roku przypadków boreliozy (23 – 88,5%) objawiała się rumieniem wędrującym. Postać stawową, objawiającą się dolegliwościami ze strony układu kostno-stawowego odnotowano u 3 chorych (11,5%).

Odnotowane zachorowania nie wymagały hospitalizacji.

Trend wzrostowy liczby zachorowań na boreliozę związany jest przede wszystkim ze zmianami klimatycznymi, które korzystnie wpływają na cykl rozwojowy kleszczy oraz zwiększają aktywność zwierząt będących rezerwuarem krętków *Borrelia burgdorferi* sensu lato. Krótsze i łagodniejsze zimy powodują, że okres żerowania kleszczy w ciągu roku jest dłuższy, co wpływa na zwiększenie ich populacji, a tym samym zwiększa prawdopodobieństwo narażenia na ukąszenie przez kleszcza zakażonego krętkami *Borrelia*. Tendencja wzrostowa liczby zachorowań jest widoczna w całej Polsce.

Obecnie nie ma dostępnej szczepionki przeciwko boreliozie dla ludzi. Dostępne "szczepionki na kleszcze" chronią wyłącznie przed Kleszczowym Zapaleniem Mózgu, a nie boreliozą.

1.6.2. Zapobieganie wściekliznie

W roku sprawozdawczym opracowano ogółem 103 przypadki pokąsań przez zwierzęta, w tym 79 przez psy, 22 przez koty, 1 pokąsanie przez konia, 1 pokąsanie przez królika i 1 pokąsanie przez łasicę.

W 75 przypadkach pokąsań przez zwierzęta sprawę skierowano do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Kole celem obserwacji w kierunku wścieklizny. Otrzymano zwrotnie zaświadczenia o wyniku obserwacji. Wszystkie wyniki były ujemne.

W 28 przypadkach obserwacja zwierzęcia była niemożliwa z powodu pokąsania przez nieznaną zwierzę. W 12 przypadkach pacjenci odmówili wyjazdu na konsultację i ewentualne szczepienia przeciwko wściekliznie, podpisując odpowiednie oświadczenie.

1.6.3. Płonica (szkarlatyna)

Płonica inaczej nazywana szkarlatyną jest wywołana przez paciorkowce grupy A (*Streptococcus pyogenes*). Choroba na ogół objawia się w postaci bólu gardła z gorączką, często również z wymiotami. Charakterystyczny jest również czerwony język, z dobrze widocznymi brodawkami (tzw. język malinowy). Gardło jest żywoczerwone. W późniejszym etapie pojawia się szorstka, drobnoplamista wysypka na całym ciele. Zakażenie przenosi się drogą kropelkową np. podczas kaszlu lub poprzez skażone przedmioty np. zabawki lub żywność (w szczególności mleko i jego przetwory, jajka) oraz wodę.

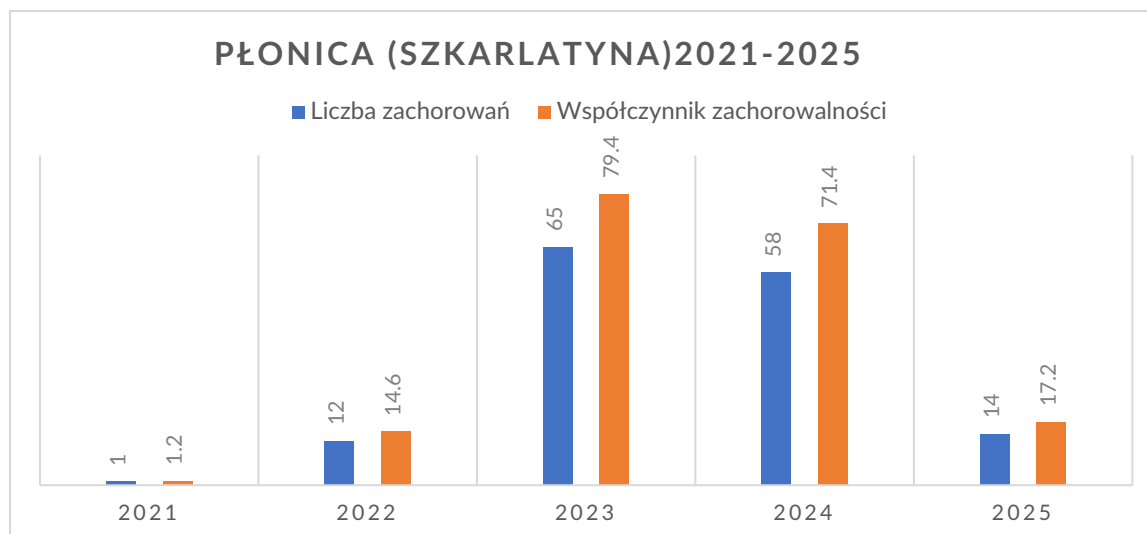
W 2025 roku w powiecie kolskim odnotowano 14 przypadków płonicy, z czego 9 przypadków zakwalifikowano jako możliwe, a 5 przypadków zachorowań zarejestrowano jako potwierdzone na podstawie streptestów. Liczba zachorowań spadła o 76% w porównaniu z rokiem 2024 (58 przypadków).

Tab.11. Liczba zachorowań oraz zapadalność na płonicę w latach 2021-2025

Lata	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba zachorowań	1	12	65	58	14
Współczynnik zapadalności	1,2	14,6	79,4	71,4	17,2

*Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców

Rys.7. Liczba zachorowań oraz zapadalność na płonice w latach 2021-2025

* Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców

1.6.4. Choroby przenoszone drogą płciową

STI (Sexually Transmitted Infections), czyli infekcje przenoszone drogą płciową, dawniej nazywane chorobami wenerycznymi. Skrót ten obejmuje choroby wywołane przez bakterie, wirusy i pasożyty, które mogą być przekazywane podczas kontaktów seksualnych.

W 2025 roku zarejestrowano ogółem 3 przypadki STI z czego:

- 1 przypadek zachorowania na Rzeżączkę (mężczyzna w wieku 39 lat, zamieszkały w środowisku wiejskim);
- 2 przypadki choroby przenoszonej drogą płciową wywołaną przez Chlamydie (mężczyzna w wieku 48 lat, zamieszkały w środowisku miejskim oraz mężczyzna w wieku 39 lat, zamieszkały w środowisku wiejskim).

We wszystkich 3 przypadkach pacjenci nie wymagali hospitalizacji.

W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano przypadków zachorowań na choroby wywołane przez kiłę.

1.6.5. Grypa i RSV

Tab.12. Liczba zachorowań oraz zapadalność na grypę i RSV w 2025 r.

Nazwa jednostki chorobowej	Liczba zachorowań	Zapadalność
Grypa ogółem (potwierdzona testem PCR)	15	18,5
Grypa (potwierdzona testem PCR) dzieci (0-14 lat)	2	2,5

Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	1981	2441,1
RSV ogółem	218	268,6
RSV w tym u dzieci do lat 2	57	70,2

*Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców

Szybkie testy antygenowe typu Combo (testy kasetowe), wykrywają w krótkim czasie zakażenie wirusem grypy (A bądź B), SARS-CoV-2 lub RSV, co ułatwia postawienie właściwej diagnozy i zastosowanie optymalnego leczenia. Testy kasetowe są szybszą i tańszą metodą diagnostyczną niż test PCR.

📌 Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego

W 2025 roku w powiecie kolskim zarejestrowano 1981 przypadków grypy potwierdzonej szybkim testem antygenowym, co stanowi wzrost zachorowań o 315% w stosunku do roku 2024 (478 zarejestrowanych przypadków).

Wpływ na zwiększenie liczby wykrywanych zachorowań na grypę miało stosowanie testów antygenowych.

Konsekwencją wprowadzenia testów antygenowych było również zmniejszenie liczby wykonanych testów laboratoryjnych PCR.

📌 Grypa potwierdzona wynikiem testu PCR

Test PCR jest zdecydowanie dokładniejszy niż szybkie testy antygenowe. Ma on również jedną zasadniczą przewagę nad testem kasetowym – pozwala ustalić szczep wirusa. To właśnie na podstawie danych o rodzajach aktualnie krążących na danym terenie w danej populacji szczepów wirusa, ustala się skład antygenowy szczepionki przeciw grypie na kolejny sezon grypowy.

W roku sprawozdawczym odnotowano 15 przypadków zachorowania na grypę rozpoznanych na podstawie badań laboratoryjnych. W 10 przypadkach zachorowanie wymagało hospitalizacji. Odnotowano dwa zachorowania u dzieci w przedziale wiekowym od 0-14 roku życia, które wymagały leczenia szpitalnego. Analiza wykazała wzrost zachorowań o 275 %.

Wirus RSV

RSV – to wysoce zaraźliwy wirus, który atakuje układ oddechowy – nos, gardło i oskrzela. Infekcję można łatwo pomylić np. z przeziębieniem lub grypą ze względu na podobieństwo objawów, do których zalicza się katar, kichanie, kaszel, gorączkę i zmniejszenie łaknienia. U starszych osób RSV może doprowadzić do zapalenia płuc i zaostrzenia chorób podstawowych takich jak np. astma czy przewlekła niewydolność serca, prowadząc do ciężkich powikłań, hospitalizacji lub nawet śmierci. RSV występuje powszechnie i rozprzestrzenia się najczęściej w okresie zimowym (zwykle od listopada do końca kwietnia) wraz z innymi wirusami układu oddechowego, takimi jak wirus grypy oraz SARS-CoV-2.

W roku 2025 w powiecie kolskim zgłoszono 218 przypadków zakażeń RSV z czego 50 wymagało hospitalizacji. Wśród zachorowań w grupie wiekowej do lat 2 odnotowano 57 przypadków, w tym 26 wymagało hospitalizacji.

1.6.6. SARS -CoV-2 (COVID-19)

W 2025 roku liczba odnotowanych przypadków zakażeń wirusem SARS-CoV-2 w powiecie kolskim wyniosła 503 i była zbliżona do poziomu z roku 2024 (442 przypadki). W 16 przypadkach stan zdrowia pacjentów wymagał hospitalizacji.

Najwięcej nowych przypadków zakażeń odnotowano we wrześniu stanowiących 41% wszystkich zakażeń SARS-CoV-2 zarejestrowanych w powiecie kolskim w 2025 roku.

1.7. Nadzór nad szczepami pałeczek Enterobacterales wytwarzającymi karbapenemazy (CPE)

Antybiotykooporność stanowi obecnie jedno z największych zagrożeń dla zdrowia publicznego. Główną jej przyczyną jest nadużywanie antybiotyków lub nieprawidłowe ich stosowanie.

Tab. 13. Liczba przypadków Enterobacterales wytwarzających karbapenemazy w 2025 r.

Nazwa drobnoustroju chorobotwórczego np. <i>E.coli</i> , <i>Klebsiella pneumoniae</i> , <i>Enterobacter cloacae</i> ,	Mechanizm oporności np. KPC, MBL, MBL-NDM, OXA-48	Liczba przypadków
<i>Klebsiella pneumoniae</i> ,	MBL, OXA-48, MBL-NDM	66

1.8. Szczepienia ochronne

Państwowa Inspekcja Sanitarna uczestniczy w realizacji Programu Szczepień Ochronnych (PSO) poprzez dystrybucję preparatów szczepionkowych oraz nadzór nad wykonawstwem szczepień. W 2025 roku kontynuowano nadzór nad czynnym uodpornieniem populacji w ramach PSO oraz monitorowano warunki przechowywania i dystrybucji szczepionek.

Szczepienia ochronne na terenie powiatu kolskiego w 2025 realizowano w 21 punktach szczepień:

- ☐ 1 punkt szczepień w Oddziale Noworodkowym w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Kole,
- ☐ 20 punktów szczepień w ramach przychodni Podstawowej opieki Zdrowotnej.

W roku sprawozdawczym nie odnotowano niepożądanych odczynów poszczepiennych **po BCG**. Łagodne niepożądane odczyny po szczepieniach **innym niż BCG** odnotowano u 5 dzieci. W stosunku do 2024 roku liczba zgłoszonych NOP utrzymała się na tym podobnym poziomie (zarejestrowano 4 przypadki). Żadna z osób, u której wystąpił NOP nie wymagała hospitalizacji.

Szczepienia przeciw HPV w szkołach.

W roku sprawozdawczym kontynuowano powszechny program szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV. Program skierowany jest dla dzieci w przedziale wiekowym od 9 do 14 roku życia z możliwością realizacji szczepień na terenie placówki szkolnej. Na podstawie zebranych deklaracji z 19 szkół wydano do punktów szczepień 497 dawek szczepionki Gardasil oraz 20 dawek szczepionki Cervarix. Pracownicy PSSE w Kole przeprowadzili cykl szkoleń wśród pedagogów, rodziców i dzieci na temat korzyści wynikających ze szczepień p/HPV oraz

pozostawili materiały edukacyjne w postaci ulotek.

Szczepienia przeciwko krztuścowi dla ciężarnych

W roku sprawozdawczym kontynuowano bezpłatne, dobrowolne szczepienia przeciwko krztuścowi dedykowane kobietom w ciąży. Głównym celem szczepienia jest ochrona noworodków i niemowląt w pierwszych miesiącach życia przed zachorowaniem i hospitalizacją z powodu krztuśca. Schemat szczepienia obejmuje jedną dawkę preparatu. Szczepienie jest zalecane kobietom pomiędzy 27. a 36. tygodniem ciąży. W uzasadnionych przypadkach, takich jak zagrożenie przedwczesnym porodem, można podać je już po ukończeniu 20 tygodnia ciąży. Szczepienia realizują wszystkie poradnie POZ mające umowę z NFZ.

Łącznie w powiecie kolskim zaszczepiono 40 kobiet w ciąży przy użyciu preparatu Boostrix. Placówki POZ i Indywidualne Specjalistyczne Gabinety Lekarskie w zakresie ginekologii zostały zaopatrzone w materiały edukacyjne w formie plakatów i ulotek celem rozpowszechnienia korzyści wynikających ze szczepień wśród społeczeństwa.

W roku 2025 podczas kontroli punktów szczepień realizowano zakres kontroli bieżących w zakresie:

- ☐ odpowiedzialności za nadzór nad gospodarką preparatami szczepionkowymi,
- ☐ aktualizacji i wdrożenia procedur,
- ☐ przyjmowania i przechowywania preparatów szczepionkowych,
- ☐ identyfikacji i wyodrębnienia/oznaczenia szczepionek o bliskim terminie upływu daty ważności,
- ☐ postępowania na wypadek awarii urządzeń chłodniczych,
- ☐ sposobu postępowania ze szczepionkami dla których już upłynął termin ważności oraz przekazania ich do utylizacji,
- ☐ innych procedur opracowanych w punktach szczepień: dezynfekcji rąk, mycia rąk, sprzątnięcia i dezynfekcji pomieszczeń, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania z brudną bielizną, zapobieganiu zranieniom przy manipulacji odpadami medycznymi, bhp przy pracach z ostrymi narzędziami, postępowanie podczas udzielania świadczeń przez personel POZ w celu ograniczenia ryzyka zakażenia koronawirusem, postępowania po ekspozycji, postępowania w przypadku skażenia materiałem biologicznym, postępowania w przypadku wstrzymania lub wycofania preparatów szczepionkowych, postępowania z lodówką na szczepionki, postępowania dezynfekcyjnego w punkcie szczepień dla dzieci, postępowania ze zużytym sprzętem jednorazowego użytku, wykonywania szczepień zalecanych,
- ☐ stosowania ujednoliconego druku formularza zamówień podczas składania zamówienia na preparaty szczepionkowe do PSSE,
- ☐ prawidłowości transportu szczepionek z PSSE do placówek medycznych,
- ☐ prowadzenia na bieżąco, dokumentacji rozchodu szczepionek otrzymanych z PSSE oraz sporządzania miesięcznych i kwartalnych sprawozdań ze zużycia,
- ☐ monitorowania temperatury w urządzeniach chłodniczych,
- ☐ sposobu monitorowania terminów ważności preparatów szczepionkowych,
- ☐ sposobu powiadamiania pacjentów, rodziców o terminie wizyty szczepiennej.

W trakcie kontroli punktów szczepień przeprowadzana została analiza:

- ☐ stanów magazynowych pod kątem dat ważności szczepionek,
- ☐ wykonawstwa szczepień, stanów magazynowych i zamówień na szczepionki.

W roku sprawozdawczy skontrolowano 19 punktów szczepień zgodnie z harmonogramem na 2025 r. Kontrole punktów szczepień przeprowadzone w powyższym zakresie nie wykazały

nieprawidłowości.

Od kwietnia 2025 r. przeprowadzono we wszystkich nadzorowanych punktach szczepień w powiecie kolskim dwuetapową kontrolę tematyczną w zakresie kart uodpornienia. Celem działań kontrolnych było uzyskanie rzetelnych danych na temat rzeczywistej liczby niezaszczepionych osób niepełnoletnich (osoby niezaszczepione ze względów medycznych, na przekroczenie wymaganego wieku do szczepień, pomimo braku udokumentowanych przeciwwskazań). Łącznie skontrolowano w powiecie 13478 kart uodpornienia.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kole przeprowadzili również na zlecenie WPWIS w Poznaniu kontrolę kart uodpornienia w trzech placówkach POZ na terenie powiatu konińskiego - skontrolowano łącznie 2290 kart uodpornienia.

W latach 2023-2025 znacznie nasiliły się trudności w egzekwowaniu obowiązku szczepień. W związku z powyższym podejmowano wszelkiego rodzaju działania informacyjne i edukacyjne mające na celu zachęcenie do ich wykonywania.

Tendencja wzrostowa liczby dzieci, u których nie są wykonywane szczepienia obowiązkowe związana jest m.in. z:

- ❑ wzmożoną aktywnością ruchów antyszczepionkowych (szczególnie w mediach) oraz środowisk propagujących medycynę alternatywną,
- ❑ dużą liczbą łatwo dostępnych, niewiarygodnych źródeł informacji, które są niezgodne z aktualną wiedzą medyczną,
- ❑ obawami i wątpliwościami rodziców co do bezpieczeństwa szczepień,
- ❑ publicznym wypowiedaniem negatywnych opinii na temat szczepień przez niektórych przedstawicieli środowiska medycznego i naukowego oraz celebrytów.

Wnioski:

- ❑ W roku 2025 zadawalająco zmniejszyła się liczba zachorowań na ospę wietrzną, krztusiec oraz płonicę.
- ❑ W powiecie odnotowano wzrost zachorowań na WZW A, co jest również odzwierciedleniem trendów w całej Polsce.
- ❑ Zwiększyła się liczba zachorowań na choroby układu górnych dróg oddechowych RSV oraz grypę. Zwiększona wykrywalność spowodowana jest dostępnością szybkich testów antygenowych.
- ❑ W roku sprawozdawczym nie odnotowano ognisk epidemicznych w podmiotach leczniczych.
- ❑ Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych utrzymywała się na tym samym poziomie jak w roku ubiegłym i wynosiła odpowiednio 4 (2024 r.) i 4 (2025 r.)

1. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

W 2025 roku w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole znajdowało się 31 wodociągów. Spośród nich 27 to wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Pozostałe 4 to inne podmioty zaopatrujące w wodę, które dostarczają lub wykorzystują wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć w ramach działalności gospodarczej, w budynkach użyteczności publicznej, w budynkach zamieszkania zbiorowego lub w podmiotach działających na rynku spożywczym.

W 2025 roku skontrolowano wszystkie (31) urządzenia wodne ujęte w ewidencji.

Tab. 1. Podział wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu kolskiego w 2025 roku

Podział wodociągów		Liczba urządzeń dostarczających wodę	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tyś)
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę – ogółem		27	81 122
Wodociągi o produkcji [m ³ /dobę]	≤ 100	1	567
	101-1000	23	45 679
	1001-10000	3	34 876

Tab. 2. Podział innych podmiotów zaopatrujących w wodę na terenie powiatu kolskiego w 2025 roku

Podział wodociągów		Liczba urządzeń dostarczających wodę
Inne podmioty zaopatrujące w wodę – ogółem		4
Wodociągi o produkcji [m ³ /dobę]	≤ 100	1
	101-1000	1
	1001-10000	2

W powiecie kolskim w latach 2023-2025 liczba urządzeń wodociągowych w poszczególnych grupach produkcyjnych wody kształtowała się na podobnym poziomie. W 2025 roku, tak jak w latach poprzednich, wodociągi o produkcji wody ≤ 1000 m³/dobę stanowiły największy odsetek – 77,4% ogólnej liczby urządzeń produkujących wodę, drugie miejsce to wodociągi o produkcji >1000 m³/dobę, które stanowiły 16,1%, a pozostała grupa, to wodociągi o produkcji ≤ 100 m³/dobę, które stanowiły 6,5% wszystkich urządzeń wodnych.

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi prowadzono w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz w innych laboratoriach posiadających udokumentowany system jakości badań wody, zatwierdzony przez PIS. W 2025 roku wodę dostarczaną z wszystkich 31 urządzeń wodnych na terenie powiatu kolskiego oceniono jako przydatną do spożycia przez ludzi.

W dwóch wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę stwierdzono okresowe pogorszenie jakości wody pod względem mikrobiologicznym (ze względu na obecność bakterii grupy coli 1-4 jtk/100ml trwające do 7 dni). Przekroczenia te nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia ludzi. W powyższych sytuacjach przekroczeń dopuszczalnych parametrów mikrobiologicznych producenci wody na bieżąco podejmowali działania naprawcze mające na celu poprawę jakości

wody dostarczanej odbiorcom (np. korekta procesów uzdatniania i dezynfekcji wody, płukanie odcinków sieci wodociągowych). W przypadku wystąpienia przekroczeń wydawane były 2 komunikaty dla konsumentów informujące o jakości wody i zasadach jej użytkowania (np. przygotowania wymaga woda wykorzystywana do: przygotowania posiłków, mycia spożywanych na surowo owoców i warzyw, mycia zębów, mycia naczyń, kąpeli noworodków i niemowląt).

Zarządzający wodociągami, w miarę możliwości i potrzeb, przeprowadzali modernizację istniejących urządzeń lub realizowali nowe inwestycje. W 5 obiektach wodociągowych na terenie powiatu kolskiego prowadzono m.in.: remonty budynków stacji uzdatniania wody, wymiany urządzeń uzdatniających, wymiany złóż filtracyjnych, rozbudowy sieci wodociągowych.

W 2025 roku na urządzeniach wodnych przeprowadzono 131 kontroli, wydano 112 decyzji administracyjnych, w tym:

- ☐ 1 decyzję zatwierdzającą metody badawcze w Laboratorium Miejskiego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Kole,
- ☐ 92 decyzje o jakości wody,
- ☐ 8 decyzji – oceny higieniczne na zastosowane materiały lub wyroby służące do uzdatniania wody,
- ☐ 1 decyzję płaćniczą za zatwierdzenie metod badawczych w Laboratorium Miejskiego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Kole,
- ☐ 8 decyzji płaćniczych za wydane oceny higieniczne na zastosowane materiały lub wyroby służące do uzdatniania wody.
- ☐ 2 decyzje za kwestionowane wyniki badań.

Nie nakładano mandatów karnych jak również nie kierowano wniosków o ukaranie do sądu.

Prowadząc nadzór sanitarny nad jakością wody w 2025 r. pobrano łącznie 264 próbek wody, w tym 217 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach monitoringu parametrów grupy A i B załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia, 16 próbek wody w kierunku badań na obecność bakterii z rodzaju Legionella Sp. oraz 31 próbek wody pobranej z Pływalni Krytej w Kole.

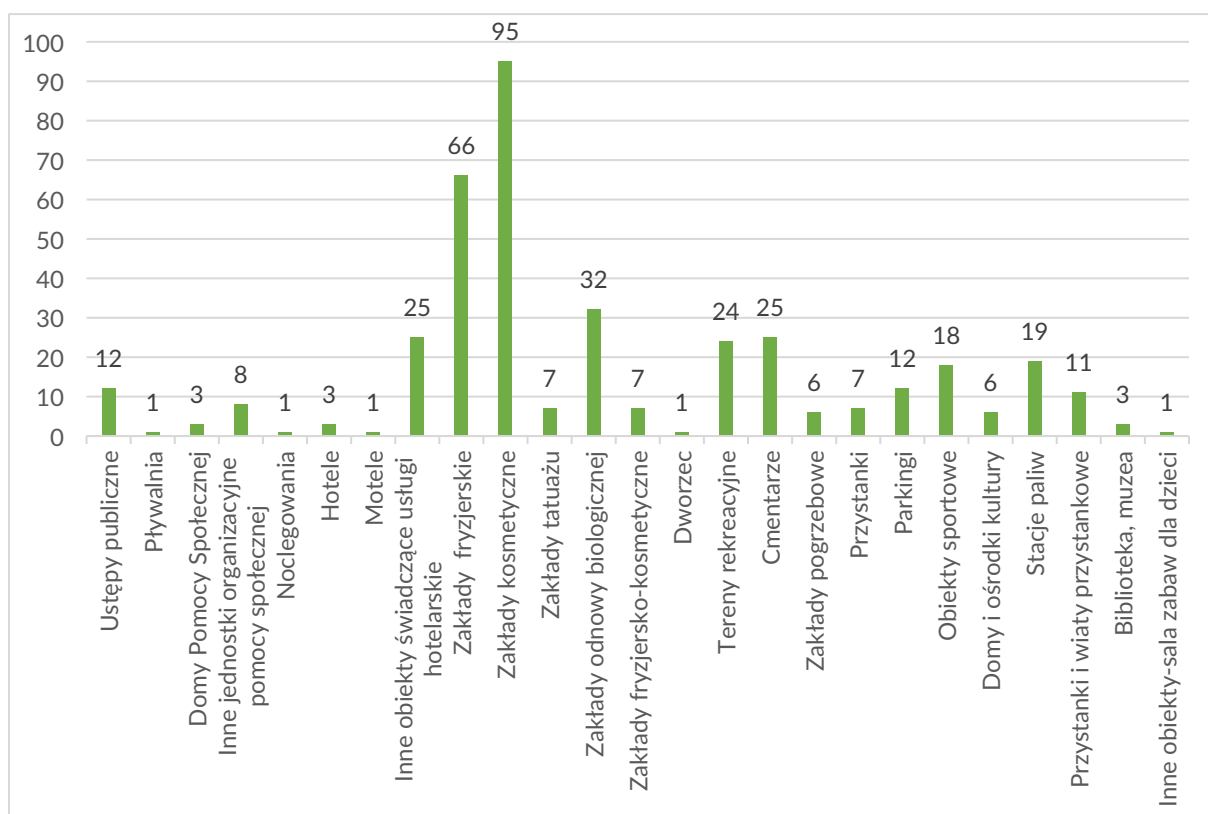
Wnioski:

- ☐ W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kole na bieżąco kontrolował i sprawdzał, czy przedsiębiorstwa wodociągowe oraz inne podmioty odpowiedzialne za zaopatrzenie w wodę realizują badania próbek wody przeznaczonej do spożycia zgodnie z ustalonym harmonogramem. Ponadto prowadzono kontrole jakości wody w zakresie zgodnym z obowiązującymi wymaganiami. Sprawowany w ten sposób nadzór ma znaczący wpływ na bezpieczeństwo konsumentów wody.
- ☐ W sytuacji przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów jakości wody wydawano komunikaty dotyczące zasad jej użytkowania. Informacje te były przekazywane m.in. władzom samorządowym w celu poinformowania mieszkańców, a także publikowane na stronie internetowej PSSE w Kole oraz WSSE w Poznaniu.
- ☐ Prowadzone modernizacje oraz bieżące konserwacje urządzeń wodociągowych odgrywają

kluczową rolę w zapewnieniu niezawodności i efektywności systemu zaopatrzenia w wodę. Dzięki tym działaniom możliwe jest utrzymanie infrastruktury wodociągowej w dobrym stanie technicznym, co przekłada się na bezpieczeństwo dostaw wody.

2. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2025 roku w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole znajdowały się 394 obiekty użyteczności publicznej, z których skontrolowano 105 (26,65%) w toku 140 kontroli.

3.1. Domy Pomocy Społecznej, inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole w roku 2025 znajdowały się 3 Domy Pomocy Społecznej, 7 innych jednostek organizacji pomocy społecznej oraz 1 placówka zapewniająca całodobową opiekę. Wydano 2 decyzje przedłużające na 1 obiekt z grupy DPS.

Skontrolowano kompleksowo 5 (45,45%) obiektów, w tym:

- 1 dom pomocy społecznej (DPS),

- 3 inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej (dzienne domy pomocy, warsztat terapii zajęciowej),
- 1 placówkę zapewniającą całodzienną opiekę.

Zakres kontroli obejmował m.in.:

- stan sanitarno-techniczny i higieniczny pomieszczeń oraz wyposażenia,
- jakość wody w obiektach (w tym wody ciepłej w związku z zagrożeniem zakażenia bakteriami z rodzaju *Legionella*),
- gospodarkę odpadami (w tym odpadami medycznymi),
- czystość i dezynfekcję,
- postępowanie z bielizną.

W jednym z Domów Pomocy Społecznej przeprowadzono 1 kontrolę sprawdzającą dotyczącą wykonania zaleceń z decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole z roku 2024 r., które dotyczyły stanu sanitarno-higieniczno-technicznego – obiekt na koniec roku oceniony jako dobry.

W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień - placówki oceniono jako dobre.

W 2025 r. kontrolowano jakość ciepłej wody w instalacji wewnętrznej obiektów. Zarządzający obiektami wykonali badania w ramach kontroli wewnętrznej. Natomiast w 1 placówce próbki wody pobrano również w ramach kontroli urzędowej. W badanych obiektach nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej liczby bakterii z rodzaju *Legionella*.

Podczas kontroli prowadzono działania informacyjne i edukacyjne, w celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców DPS i osób korzystających z oferty placówek pomocy społecznej. Działania dotyczyły m.in. zapewnienia odpowiedniej jakości ciepłej wody w instalacji wewnętrznej budynków.

3.2. Noclegownie dla bezdomnych

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole w roku 2025 znajdował się 1 obiekt noclegowy, który został skontrolowany w roku sprawozdawczym w toku 2 kontroli. Podczas kontroli kompleksowej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- ☒ zawilgoconej wnęki okiennej,
- ☒ brudnych ścian w pokojach,
- ☒ pękniętej szyby okiennej,
- ☒ zawilgoconych drzwi do jednej z kabin ustępowych w łazience męskiej.

Wszczęto postępowanie administracyjne – wydano 2 decyzje, w tym: 1 decyzję merytoryczną oraz 1 decyzję płatniczą. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń z kontroli kompleksowej - obiekt na koniec roku oceniono jako dobry.

3.3. Hotele, motele

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole znajdowały się 3 hotele oraz 1 motel. W roku sprawozdawczym skontrolowano 1 hotel oraz 1 motel.

Przeprowadzone kontrole sanitarne obejmowały zagadnienia dotyczące:

- zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi,
- czystości i porządku w obiektach i ich otoczeniu,
- właściwej dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń, sprzętów, bielizny i pościeli,
- dostępności środków higienicznych (papieru toaletowego, ręczników papierowych jednorazowego użycia lub suszarki do rąk, mydła),
- bezpiecznego usuwania odpadów stałych i płynnych,
- przestrzegania zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

Skontrolowane obiekty oceniono jako dobre.

W czasie kontroli prowadzono działania edukacyjno-informacyjne, zwracając uwagę na potrzebę wykonywania badań ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella*. Informowano także o zagrożeniach związanych z jej obecnością.

3.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne, w których świadczonych jest więcej niż jedna z wyżej wymienionych usług

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole znajdowały się 203 obiekty, które świadczyły usługi fryzjerstwa, kosmologii, tatuażu i odnowy biologicznej.

Z roku na rok liczba ww. zakładów wzrasta.

Skontrolowano 45 zakładów w toku kontroli kompleksowych. Negatywnie oceniono 2 obiekty. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- ☒ brudnych powierzchni mebli i sprzętów,
- ☒ brak protokołu z przeglądu przewodów kominowych,
- ☒ niewłaściwe przechowywanie narzędzi i produktów kosmetycznych,
- ☒ niewłaściwa dekontaminacja narzędzi.

W związku ze stwierdzonymi naruszeniami wymogów higieniczno-sanitarnych:

- ☒ nałożono 1 mandat karny na kwotę 300 zł,
- ☒ wydano 4 decyzje, w tym:
  - 2 decyzje merytoryczne nakazujące poprawę stanu sanitarno-higienicznego,
  - 2 decyzje płatnicze.

Ponadto odbyły się 2 kontrole interwencyjne w zakładach fryzjerskich oraz 1 kontrola interwencyjna w zakładzie kosmetycznym, które dotyczyły:

- ☒ prowadzenia działalności w zakresie stacjonarnych usług fryzjerskich w domu prywatnym (obiekt wcześniej sklasyfikowany jako MOBILNY),
- ☒ złych warunków pracy w zakładzie pracy,
- ☒ wykonywania zabiegów z zakresu medycyny estetycznej przez osoby nieuprawnione.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami:

- ☒ nałożono 2 mandaty karne na kwotę łączną 800 zł,
- ☒ wydano 2 decyzje płatnicze.

W 4 zakładach nowopowstałych przeprowadzono 4 kontrole odbiorowe.

Podczas kontroli prowadzono działania edukacyjno-informacyjne dotyczące: właściwego postępowania z narzędziami, prawidłowej dezynfekcji i sterylizacji, postępowania z odpadami niebezpiecznymi, przestrzegania prawidłowego oznakowywania preparatów kosmetycznych w zakresie dat otwarcia produktu.

3.5. Stacja i dworzec PKP

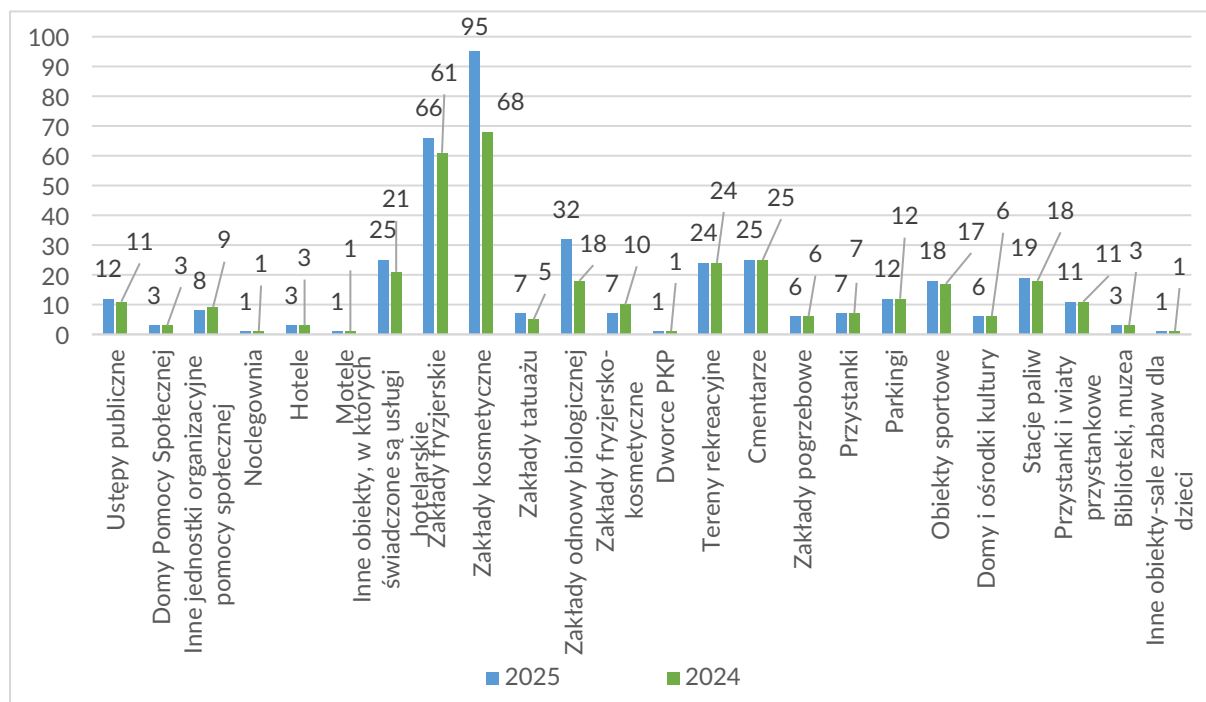
W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole znajduje się 1 obiekt tej grupy, który nie podlegał kontroli kompleksowej w roku sprawozdawczym.

3.6. Ocena pozostałych grup obiektów użyteczności publicznej

W rejestrze Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole znajdowały się 174 obiekty, w tym:

- 12 ustępów publicznych (w tym 4 MOP-y),
- 1 pływalnia,
- 25 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie,
- 12 parkingów bez dostępu do ustępu publicznego,
- 42 tereny rekreacyjne (w tym tereny zieleni, obiekty sportowe),
- 25 cmentarzy (w tym 1 komunalny i 24 wyznaniowe),
- 6 zakładów pogrzebowych,
- 51 pozostałych obiektów użyteczności publicznej.

Skontrolowano kompleksowo 50 obiektów w toku 73 kontroli, z czego 2 kontrole interwencyjne, dotyczące złego stanu sanitarnego pomieszczeń i urządzeń, 2 kontrole sprawdzające oraz 1 kontrola odbiorowa. Wydano 26 decyzji, w tym: 25 decyzji o ekshumacji oraz 1 decyzja płatniczą.

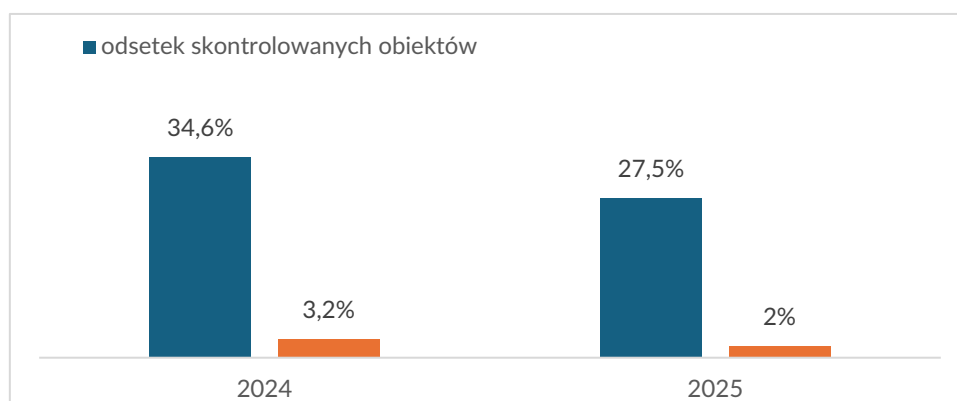
Wnioski:

- Porównując rok sprawozdawczy z poprzednim 2024 znacząco wzrosła liczba obiektów w branży „beauty”, jeżeli chodzi o zakłady kosmetyczne i zakłady fryzjerskie. W pozostałych grupach liczba obiektów nie uległa zmianie bądź zmieniła się nieznacznie.
- Podsumowując rok 2025 do 2024 nie stwierdzono znaczących różnic w ilości wydawanych decyzji bądź nakładanych mandatów. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń, tj. brak dbałości o porządek oraz zła dezynfekcja. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami zwiększono częstotliwość prowadzonych działań edukacyjno-informacyjnych mających na celu podniesienie świadomości społeczeństwa.

4. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kole skontrolował 53 (27,5%) podmioty wykonujące działalność leczniczą spośród 193 ujętych w ewidencji. Liczba obiektów ze złym stanem sanitarno-technicznym i/lub higienicznym była niższa niż w roku 2024.

Rys. 1 Odsetek podmiotów wykonujących działalność leczniczą skontrolowanych i ze stwierdzonym złym stanem sanitarno-technicznym i/lub higienicznym w latach 2024-2025

Tab. 1 Działalność nadzorcza w zakresie podmiotów wykonujących działalność leczniczą w 2025 roku

Liczba obiektów wg ewidencji	193
Liczba skontrolowanych obiektów	53 (27,5%)
Liczba kontroli	68
Liczba placówek ze złym stanem sanitarno-technicznym i/lub higienicznym	1 (2%)
Liczba zgłoszonych interwencji	2
Liczba decyzji administracyjnych	19
Liczba mandatów	1
Łączna kwota mandatów	500 zł
Liczba zawiadomień*	0

*z art. 30 ustawy o PIS

4.1. Placówki lecznictwa zamkniętego

Na obszarze działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole znajduje się jeden zakład lecznictwa zamkniętego (szpital) – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kole przy ul. Księcia Józefa Poniatowskiego 25.

W roku 2025 w SPZOZ w Kole przeprowadzono 8 kontroli, w tym: 1 kontrolę kompleksową, 1 kontrolę odbiorową (Oddział Wewnętrzny I po remoncie – inwestycja zakończona w całości), 1 kontrolę interwencyjną oraz 5 rekontroli mających na celu sprawdzenie wykonania decyzji wydanych przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole.

Stan sanitarno-techniczny

Stwierdzone nieprawidłowości pozostające do wykonania w SPZOZ w Kole pod względem stanu sanitarno-technicznego (lata 2023-2025): związane z niedostosowaniem do obowiązujących przepisów:

- ☒ brak listew łączących podłogę ze ścianą,
- ☒ brak wydzielonego bidetu w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym zlokalizowanym przy pracowni badań dolnego odcinka przewodu pokarmowego,
- ☒ brak pojemnika lub worka na brudną odzież ochronną.

związane z bieżącą działalnością:

- ☒ zniszczona/popękana tapicerka siedziska fotela lekarskiego,
- ☒ skorodowane metalowe elementy wyposażenia,
- ☒ zniszczona powierzchnia drzwi,
- ☒ niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny powierzchni ścian,
- ☒ niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny powierzchni sufitów,
- ☒ niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny lampy sufitowej,
- ☒ niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny w postaci zagrzybionych elementów montażowych przy brodzikach prysznicowych (listwy) w węzłach sanitarno-higienicznych,
- ☒ niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny wózków do przewożenia zwłok,
- ☒ uszkodzony kosz na odpady komunalne.

Zaopatrzenie w wodę

Podstawowym źródłem zaopatrzenia szpitala w wodę jest wodociąg publiczny Koło. SPZOZ w Kole posiada rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę – wodociąg publiczny Kościelec. Jakość wody z przedmiotowych wodociągów jest pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole.

Sprawozdanie z badań wody w roku 2025 było niekwestionowane.

Utrzymanie czystości

Utrzymaniem czystości i porządku w SPZOZ w Kole zajmuje się podmiot zewnętrzny, natomiast kontrole wewnętrzne przeprowadzane są przez pielęgniarkę epidemiologiczną oraz lekarza epidemiologa. Sprzątanie pomieszczeń odbywa się w systemie „jednego kontaktu”. Przeszkoleni

pracownicy serwisu sprzątającego posługują się profesjonalnym sprzętem, który przydzielony jest do oddziału i strefy. Kuwety, pojemniki, wózki po każdym sprzątnięciu są dezynfekowane, myte i suszone. W podmiocie leczniczym stosuje się preparaty dezynfekcyjne zatwierdzone przez Zespół do spraw Zapobiegania Zakażeniom Szpitalnym.

W SPZOZ w Kole nie wykorzystuje się nowoczesnych/pomocniczych metod utrzymania czystości (np. roboty UVD) oraz nie monitoruje się skuteczności mycia i dezynfekcji powierzchni, pomieszczeń i urządzeń, takich jak np. metoda znakowania żelom fluorescencyjnym DAZO powierzchni dotykowych i elektronicznego systemu oceny poziomu przestrzegania higieny rąk. Placówka nie bierze udziału w programie monitorowania czystości, natomiast kontroluje skuteczność mycia i dezynfekcji powierzchni dotykowych poprzez wykonywanie wymazów raz na kwartał.

W roku sprawozdawczym 2025 nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie utrzymania czystości i porządku w obiekcie podczas kontroli kompleksowej w zakresie pionu higieny komunalnej.

Postępowanie z bielizną szpitalną

W kontrolowanym podmiocie leczniczym stosowana jest bielizna i odzież ochronna jednorazowego użytku oraz bielizna i odzież ochronna wielokrotnego użytku. Bielizna operacyjna spełnia wymagania normy PN/EN13795 (barierowy wyrób medyczny). Postępowanie z bielizną i odzieżą ochronną odbywa się zgodnie z opracowanymi procedurami higienicznymi. Szpital nie posiada własnej pralni. Praniem i dezynfekcją bielizny szpitalnej i odzieży ochronnej wielokrotnego użytku zajmuje się firma zewnętrzna. Placówka monitoruje skuteczność dezynfekcji bielizny szpitalnej i odzieży ochronnej wielokrotnego użytku poprzez wykonywanie wymazów raz na kwartał.

W roku 2023 pomieszczenia centralnego magazynu bielizny szpitalnej ze względu na niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny objęte zostały decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

W roku sprawozdawczym 2025 nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie pralnictwa i gospodarki bielizną szpitalną podczas kontroli kompleksowej w zakresie pionu higieny komunalnej.

Postępowanie z odpadami medycznymi

Przeprowadzona kontrola kompleksowa szpitala w 2025 r. nie wykazała nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi – postępowanie prawidłowe zgodne z wytycznymi zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 797, ze zm.) oraz z wewnętrznie opracowaną procedurą.

4.2. Placówki Lecznictwa Ambulacyjnego

	w ewidencji	skontrolowano	Ze złym stanem sanitarno-technicznym
Podmioty lecznicze - razem	73	22 (30,1%)	0 (0%)
Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie	19	10	0
Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria	8	3	0
Zakłady rehabilitacji leczniczej	19	3	0
Inne podmioty lecznicze z działalnością ambulatoryjną	27	6	0
Praktyki zawodowe - razem	119	30 (25,2%)	0 (0%)
Indywidualne praktyki lekarskie	27	6	0
Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie	59	18	0
Grupowe praktyki lekarskie	1	0	0
Indywidualne praktyki pielęgniarские	12	3	0
Indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarские	0	0	0
Grupowe praktyki pielęgniarские	16	1	0
Inne	4	2	0
Lecznictwo ambulatoryjne - razem	192	52 (27,1%)	0 (0%)

Tab. 2 Działalność nadzorcza w zakresie placówek leczenia ambulatoryjnego w 2025 roku

Liczba kontroli	60
Liczba zgłoszonych interwencji	1
Liczba decyzji administracyjnych	11
Łączna liczba mandatów	1
Łączna kwota mandatów	500 zł
Liczba zawiadomień*	0

*z art. 30 ustawy o PIS

Stwierdzone nieprawidłowości pozostające do wykonania w podmiotach lecznictwa ambulatoryjnego związane z niedostosowaniem do obowiązujących przepisów w roku 2025:

- ☐ brak bezpośredniego połączenia gabinetu ginekologicznego z pomieszczeniem higieniczno-sanitarnym wyposażonym dodatkowo w bidet,
- ☐ niezmywalna, nasiąkliwa powierzchnia fotela lekarskiego oraz krzeseł dla pacjentów.

Stan sanitarno-techniczny

Obiekty, w których stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-technicznego w roku 2025 to 3 obiekty z grupy przychodni, ośrodków, poradni, ambulatoriów.

Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- ☐ ubytki tynku ściennego,
- ☐ zły stan sanitarno-higieniczny futryn,
- ☐ zniszczone drzwi,
- ☐ pęknięte umywalki w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych,
- ☐ niezmywalna powierzchnia wyposażenia,

- ☒ niewłaściwie zamontowana listwa podłogowa w progu drzwi,
- ☒ zniszczone oraz uszkodzone narzędzia do diagnostyki stomatologicznej.

Zaopatrzenie w wodę

Spośród 192 podmiotów leczniczych lecznictwa otwartego, tylko jeden z nich zaopatrywany jest w wodę z wodociągu zakładowego. Pozostałe podmioty lecznictwa otwartego zaopatrywane są w wodę bieżącą z wodociągów publicznych. Wszystkie wodociągi są pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole. Jakość wody odpowiada wymaganiom zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). W roku sprawozdawczym 2025 nie odnotowano awarii/przerwy w dostawie wody, które dotyczyłyby bezpośrednio danego podmiotu leczniczego. W ciągu roku w żadnym obiekcie lecznictwa otwartego nie kwestionowano jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Utrzymanie czystości

Bieżącą czystością i utrzymaniem porządku w większości podmiotów leczniczych zlokalizowanych na terenie powiatu kolskiego zajmuje się personel tych zakładów. W nielicznych przypadkach ww. usługi świadczone są przez wyspecjalizowane firmy zewnętrzne. Skontrolowane w 2025 roku obiekty lecznicze posiadały pomieszczenia porządkowe wyposażone w punkty wodne z dostępem do bieżącej ciepłej i zimnej wody. Stwierdzone nieprawidłowości pozostające do wykonania w podmiotach lecznictwa ambulatoryjnego w zakresie utrzymania czystości w roku 2025:

- ☒ niewłaściwe warunki higieniczne przechowywania wyrobów medycznych i sprzętu w gabinetach,
- ☒ niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny gabinetów,
- ☒ nieprawidłowa dekontaminacja powierzchni bezdotykowych,
- ☒ nieaktualne daty ważności preparatów do dezynfekcji powierzchni dotykowych, sprzętu medycznego oraz skóry.

Postępowanie z bielizną

Podmioty lecznicze zlokalizowane na terenie powiatu kolskiego posiadają i stosują procedury higieniczne w zakresie postępowania z bielizną i odzieżą ochronną. W lecznictwie otwartym w powiecie kolskim stosuje się bieliznę jednorazowego użytku oraz odzież ochronną jednorazowego i wielorazowego użytku. Czysta bielizna i czysta odzież ochronna przechowywana jest w warunkach higienicznych. Brudna bielizna oraz brudna odzież ochronna jednorazowego użytku stanowi odpad komunalny lub medyczny. Nieliczne obiekty mają wydzielone pomieszczenia pralnicze lub korzystają z usług pralni chemicznych.

Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- niewłaściwy stan sanitarno – higieniczny szafy na odzież ochronną i wierzchnią.

Za powyższe uchybienia nałożono mandat karny.

Postępowanie z odpadami medycznymi

Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne zarejestrowane

są w systemie teleinformatycznym BDO, posiadają umowy na odbiór odpadów medycznych zawarte z podmiotami posiadającymi odpowiednie zezwolenia, stosują procedury postępowania z odpadami medycznymi oraz mycia i dezynfekcji urządzenia chłodniczego wyposażonego

w termometr, służącego do przechowywania odpadów medycznych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi.

Stwierdzone nieprawidłowości pozostające do wykonania w podmiotach lecznictwa ambulatoryjnego w zakresie postępowania z odpadami medycznymi w roku 2025:

- brak opisu oraz niewłaściwy sposób oznakowywania pojemników na odpady medyczne.

Za powyższe uchybienia nałożono mandat karny.

Wnioski:

- W roku 2025 w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Kole znajdowały się 193 podmioty wykonujące działalność leczniczą.
- Spośród 193 zakładów ochrony zdrowia kompleksowo skontrolowano 53 obiekty oraz przeprowadzono 11 kontroli sprawdzających, 2 kontrole tematyczne (interwencje) oraz 2 odbiory pomieszczeń przeznaczonych na prowadzenie działalności leczniczej.
- W stosunku do roku 2024 przybyło 18 nowych podmiotów leczniczych, a 4 zostały zlikwidowane.
- W roku 2025 spośród 192 podmiotów lecznictwa otwartego 8 posiadało status działalności zawieszanej.
- W ciągu roku 2025 stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia stanu sanitarno-technicznego i/lub higienicznego w 1 obiekcie lecznictwa zamkniętego oraz w 4 obiektach lecznictwa otwartego. Wszystkie obiekty lecznictwa otwartego wykonały zalecenia w bieżącym roku. Natomiast jeden obiekt lecznictwa zamkniętego – SPZOZ w Kole na koniec roku 2025 oceniono ze złym stanem sanitarno-technicznym.
- W roku sprawozdawczym wystawiono 19 decyzji (3 decyzje merytoryczne, 7 decyzji płatniczych, 8 decyzji przedłużających, 1 decyzję wygaszającą). Nałożono 1 mandat karny.
- Podczas kontroli w obiektach leczniczych prowadzono działania edukacyjno-informacyjne dotyczące m. in. zagadnień związanych z prawidłową dezynfekcją rąk, powierzchni i wyrobów medycznych, postępowaniem z odpadami medycznymi, zagrożeń związanych z obecnością bakterii z rodzaju Legionella w instalacjach ciepłej wody oraz właściwego użytkowania wentylacji i klimatyzacji.

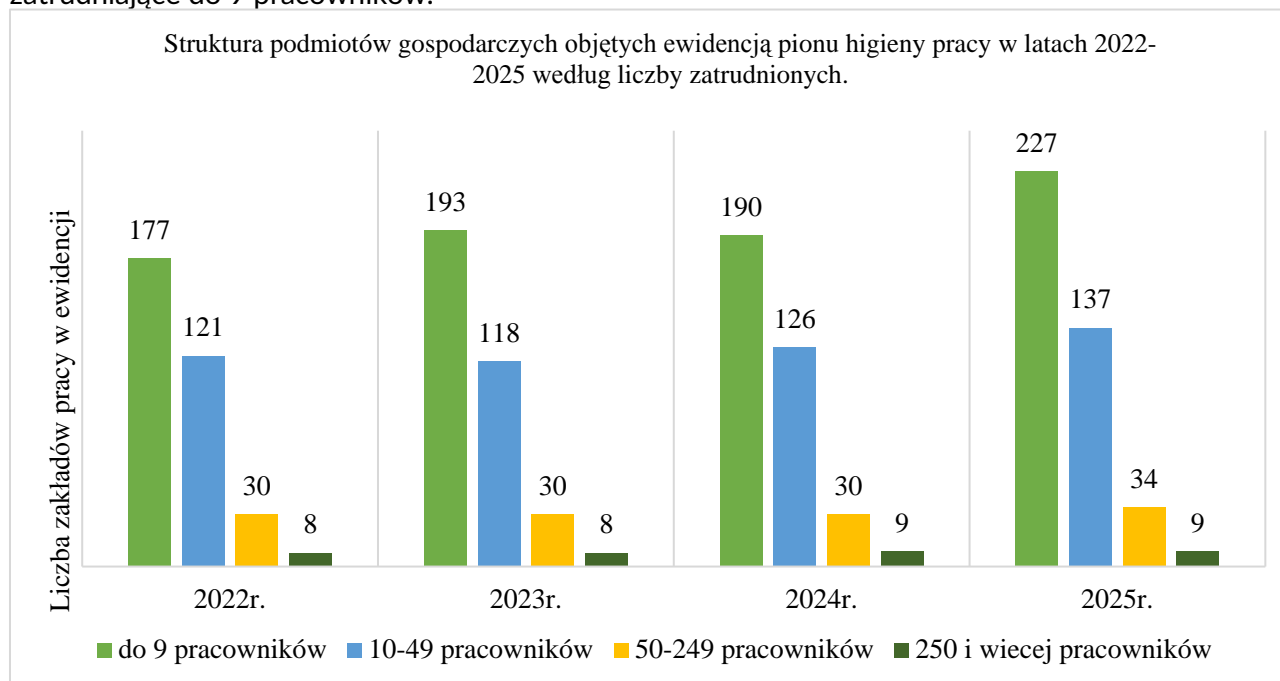
5. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY I CHEMIKALIAMI

5.1. Zakres nadzoru. Postępowanie administracyjne.

Jednym z głównych kierunków działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie środowiska

pracy jest ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnymi skutkami narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne, chemiczne i fizyczne występujące w miejscu pracy. Sprawowany jest nadzór nad wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, detergentów, kosmetyków i środków zastępczych.

W roku 2025 na terenie powiatu kolskiego zewidencjonowano 407 zakładów pracy zatrudniających ogółem 11344 pracowników. Największą liczbę stanowiły zakłady małe, zatrudniające do 9 pracowników.

Skontrolowano 114 zakładów pracy, przeprowadzając 129 kontroli, które dotyczyły:

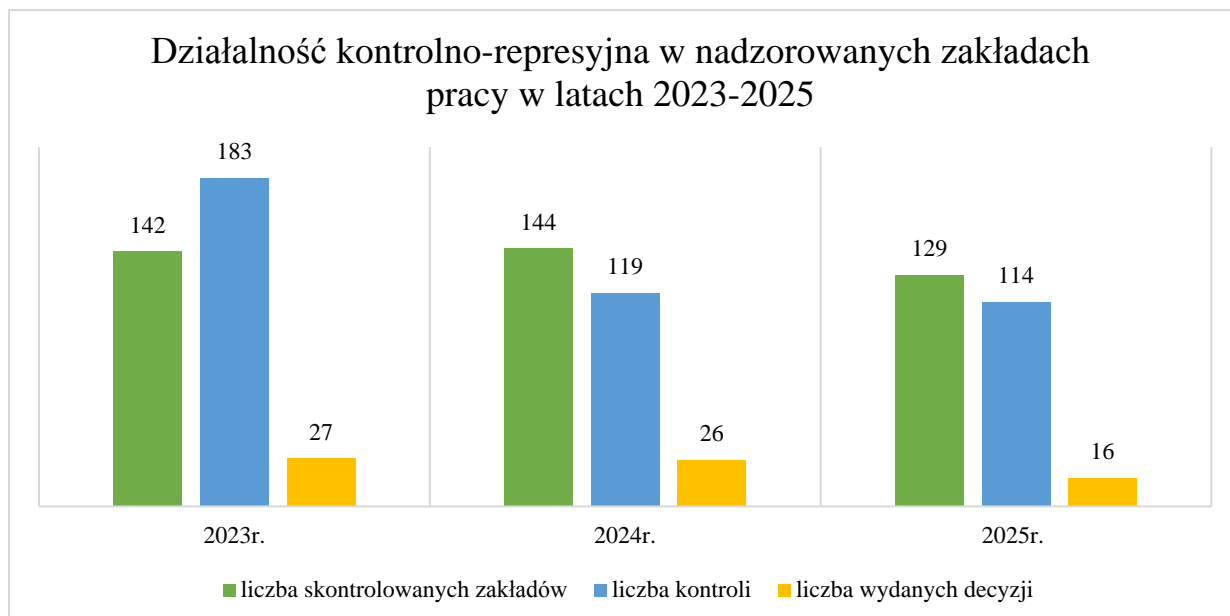
- ☐ 78 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami,
- ☐ 8 kontroli w ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3,
- ☐ 4 kontrole w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi,
- ☐ 50 kontroli w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- ☐ 90 kontroli w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy,
- ☐ 1 kontrola w ramach nadzoru nad detergentami.

Prowadzono równocześnie szeroko zakrojoną profilaktykę zdrowotną poprzez udzielanie porad i przekazywanie informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania wpływu czynników fizycznych, chemicznych, biologicznych, czynników o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym na zdrowie pracowników. W ramach prowadzonych kontroli przeprowadzono 121 działań edukacyjno-informacyjnych co stanowi ponad 93% kontroli spośród wszystkich przeprowadzonych w 2025 roku.

Z powodu stwierdzenia uchybień sanitarno-higienicznych wydano 16 decyzji merytorycznych i 16 decyzji płatniczych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono niżej wymienione uchybienia:

- ☐ w 11 zakładach brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych,
- ☐ w 3 zakładach niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń,
- ☐ w 2 zakładach w zakresie czynników biologicznych,
- ☐ w 1 zakładzie w zakresie czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych.

5.2 Nadzór nad warunkami środowiska pracy.

Istotnym elementem nadzoru jest ocena warunków zdrowotnych środowiska pracy. W szczególności dotyczy to ograniczania narażenia pracowników na czynniki szkodliwe występujące na stanowiskach pracy.

Ogółem narażonych na czynniki szkodliwe w stężeniach i natężeniach przekraczających wartości normatywne (NDS i NDN) w roku 2025 było 735 pracowników, w tym na czynniki chemiczne 81 pracowników, na pyły 192 pracowników, na czynniki fizyczne (hałas, drgania, mikroklimat zimny i gorący, promieniowanie optyczne) 500 pracowników.

W porównaniu z rokiem 2024 zmniejszyła się liczba pracowników narażonych na czynniki szkodliwe, ogółem o 105 osób. Wielu pracowników ekspozowanych było jednak na oddziaływanie kilku czynników jednocześnie.

W celu ograniczenia narażenia pracowników pracodawcy podejmowali różnego rodzaju działania organizacyjne i techniczne poprzez np. montowanie osłon dźwiękoizacyjnych, wprowadzanie automatyzacji, montaż centralnych wentylacji i odciągów oraz zapewnianie pracownikom atestowanych i odpowiednio dobranych środków ochrony indywidualnej.

W przypadkach, gdzie nie można było wprost obniżyć stężenia czy natężenia czynnika szkodliwego ze względów technologicznych (dotyczy to głównie narażenia na hałas), poprawę uzyskano poprzez wprowadzenie działań organizacyjnych m.in. ograniczenie czasu ekspozycji przy obsłudze maszyn i urządzeń (rotacja pracowników, zmianowość).

Wykrycie przekroczeń było możliwe poprzez intensyfikację sprawowanego nadzoru nad warunkami pracy. Nasuwa to spostrzeżenie, że w wielu zakładach pracy nie prowadzi się systematycznie – zgodnie z określoną częstotliwością – pomiarów środowiskowych.

takie prowadzone są zazwyczaj dopiero po kontrolach organów nadzoru nad warunkami pracy, co znajduje odzwierciedlenie w ilości wydanych decyzji administracyjnych dotyczących nakazu przeprowadzenia badań środowiskowych (brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych stwierdzono w 11 zakładach).

5.3 Czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne w środowisku pracy.

W ewidencji inspekcji w Kole znajduje się 86 zakładów pracy, w których stwierdzono występowanie czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych. W roku sprawozdawczym w ww. temacie skontrolowano 43 zakłady pracy, w których przeprowadzono 50 kontroli.

Analizując narażenie zawodowe na substancje rakotwórcze, źródła i przyczyny zagrożeń w kontrolowanych zakładach w 2025 r. ustalono 1749 osób narażonych na czynniki rakotwórcze, w tym 174 kobiety oraz 1575 mężczyzn.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono niżej wymienione uchybienia:

- ☐ brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych (czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych) w 8 zakładach,
- ☐ nieprzekazanie właściwemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym -według obowiązującego wzoru w 1 zakładzie.

Na stanowiskach pracy w zakładach stwierdzono występowanie procesów technologicznych, w którym dochodzi do uwolnienia substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym:

- ☐ prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy,
- ☐ prace związane z narażeniem na pyły drewna,
- ☐ prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla,
- ☐ prace związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, obecnych w sadzy węglowej, smołach węglowych i pakach węglowych

oraz inne czynniki zaliczane do grona rakotwórczych:

- ☐ chromian potasu, dichromian potasu,
- ☐ siarczan kobaltu,
- ☐ benzen,
- ☐ formaldehyd,
- ☐ chlorek niklu,
- ☐ fenoloftaleina,
- ☐ substancje reprotoksyczne.

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż w zakładach, w których stwierdzono występowanie czynnika rakotwórczego, pracodawcy podejmują działania zmierzające do minimalizacji narażenia poprzez: stosowanie odpowiednich środków ochrony osobistej, automatyzację procesów produkcji oraz montaż odpowiednich wentylacji. W celu zmniejszenia narażenia prowadzone są okresowe szkolenia pracowników w tym zakresie.

Przestrzeganie przez pracodawców wymagań wynikających z obowiązujących przepisów, sukcesywnie ulega poprawie, zarówno w zakresie zabezpieczenia pracowników, jak i przekazywania informacji o czynnikach zagrażających zdrowiu.

W ramach działań profilaktycznych pracownicy PPIS w Kole w trakcie kontroli udzielali porad dotyczących radonu, możliwych sposobów obniżenia poziomu średniorocznego stężenia radonu wewnątrz pomieszczeń w celu ograniczenia narażenia pracowników lub domowników.

W 2025 r. na terenie powiatu kolskiego wykonano pomiary radonu w trzech nadzorowanych obiektach, które nie wykazały przekroczeń.

W 2025 r. do PPIS w Kole wpłynęło 209 zgłoszeń dotyczących prac transportowych wyrobów zawierających azbest z posesji.

5.4. Czynniki biologiczne.

W 2025 roku w ewidencji Stacji zewidencjonowano 282 podmiotów, w których występowały szkodliwe czynniki biologiczne. Przeprowadzono 90 kontroli w 88 zakładach pod względem narażenia pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych.

W ekspozycji na szkodliwe czynniki biologiczne w skontrolowanych zakładach w 2025 r. pracowało 2348 osób (grupa II – 2348 osób, grupa III – 930 osób).

Do grup zawodowych o największym ryzyku narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy zaliczamy:

- ☐ pracowników ochrony zdrowia i laboratoriów,
- ☐ pracowników rolnictwa i leśnictwa,
- ☐ pracowników zatrudnionych przy zbieraniu i przetwarzaniu odpadów oraz oczyszczaniu ścieków,
- ☐ pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących żywność,
- ☐ pracowników zatrudnionych przy pracach, w których dochodzi do kontaktu ze zwierzętami lub produktami pochodzenia zwierzęcego.

Dokonano oceny warunków pracy pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne biorąc pod uwagę:

- ☐ ogólne środki bezpieczeństwa - stosowanie środków dezynfekcyjnych, sterylizacja,
- ☐ techniczne środki ochrony - wentylacja, śluzy, pomieszczenia socjalno – sanitarne,
- ☐ organizacyjne środki ochrony - zbieranie oraz usuwanie odpadów z zastosowaniem bezpiecznych i oznakowanych pojemników,
- ☐ środki ochrony indywidualnej - odpowiednią odzież i obuwie robocze,
- ☐ profilaktyczną ochronę zdrowia - okresowe badania lekarskie, szczepienia,
- ☐ procedury postępowania ze szkodliwym czynnikiem biologicznym.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, które dotyczyły:

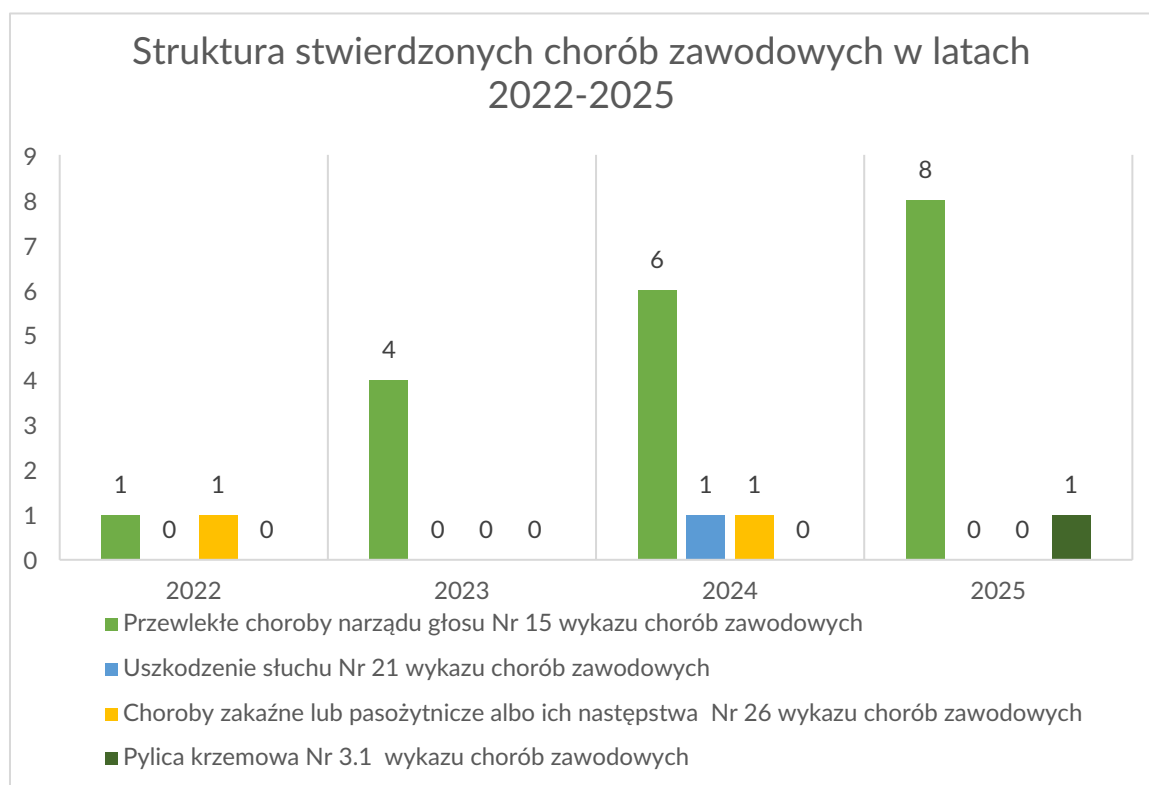
- ☐ braku oceny ryzyka zawodowego na czynniki biologiczne w 2 zakładach,
- ☐ braku szkoleń pracowników narażonych na czynniki biologiczne w 1 zakładzie,

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż pracodawcy wykonują szereg działań profilaktycznych zmniejszających narażenie pracowników na czynnik biologiczny m.in. poprzez edukację na temat profilaktyki z zakresu szczepień ochronnych, stosowanie procedur i instrukcji bezpiecznego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi, zapewnienie odpowiednich środków ochrony indywidualnej oraz środków do odkażania skóry i powierzchni. W ramach kontroli nad oczyszczalniami ścieków prowadzono wzmożony nadzór pod kątem możliwości występowania wirusa polio.

5.5. Choroby zawodowe

W 2025 roku postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych prowadzone były na podstawie przepisów określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 roku w sprawie chorób zawodowych oraz w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2002 roku w sprawie dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób.

Przeprowadzono 18 postępowań administracyjnych w zakresie występowania chorób zawodowych. Wydano 9 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W roku 2025 stwierdzono wzrost ilości chorób zawodowych dotyczących schorzeń narządu głosu. Stwierdzono jedno zachorowanie na pylicę krzemową.

5.6. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W ewidencji PPIS w Kole prowadzonej w związku z nadzorem nad chemikaliami ujęto 353 obiekty (wprowadzających i stosujących).

Tabela 2. Liczba podmiotów w ewidencji oraz przeprowadzonych kontroli w roku 2025.

L.p.	Rodzaj podmiotu	W ewidencji	Liczba kontroli
1.	Producent	3	1
2.	Importer	3	2
3.	Dalszy użytkowników-formulator	5	2
4.	Dystrybutor substancji chemicznych i ich mieszanin	97	20
5.	Stosujący substancje chemiczne i ich mieszaniny	245	78
	RAZEM	353	103

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 103 kontrole, które dotyczyły:

- ☐ stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin na stanowiskach pracy (78 kontroli),
- ☐ wprowadzania do obrotu detergentów (2 kontrole),
- ☐ wprowadzania do obrotu produktów biobójczych (8 kontroli),
- ☐ wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych (5 kontroli),
- ☐ wprowadzania substancji chemicznych i ich mieszanin (6 kontroli),
- ☐ dalszych użytkowników-formulatorów (2 kontrole),
- ☐ importerów (2 kontrole).

Podczas kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów, zarówno ustawodawstwa krajowego, jak i Unii Europejskiej, w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania chemikaliów.

W roku 2025 r. nie wydano decyzji administracyjnych w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin.

W ramach realizowanego w 2025 r. projektu REACH-EN-FORCE-13 (REF-13) dotyczącego obowiązków związanych ze sprzedażą produktów chemicznych przez internet, skontrolowano 5 produktów. Nie stwierdzono niezgodności z przepisami prawa.

Na terenie powiatu kolskiego objęto nadzorem 44 dystrybutorów produktów biobójczych u których przeprowadzono 8 kontroli.

Ponadto na terenie powiatu kolskiego realizowane były zadania w związku ze wskazaniem Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącymi wzmożonego nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu:

- ☐ produktów zawierających metanol w zakresie obowiązujących ograniczeń-przeprowadzono 5 kontroli, ocenie poddano 7 produktów.
- ☐ produktów biobójczych przeznaczonych do konserwacji drewna oraz materiałów budowlanych z uwzględnieniem zarówno produktów do zastosowań profesjonalnych, jak i nieprofesjonalnych, dostępnych w sprzedaży stacjonarnej i internetowej - przeprowadzono kontrole 3 dystrybutorów stacjonarnych, ocenie poddano 5 produktów oraz w sprzedaży internetowej poddano ocenie 3 produkty,

- ❓ produktów biobójczych stosowanych jako środki mięczakobójcze, robakobójcze i produkty do zwalczania innych bezkręgowców (kat. 3 gr. 16) - w sprzedaży stacjonarnej nie znaleziono ww. produktów,
- ❓ produktów biobójczych stosowanych w higienie weterynaryjnej z uwzględnieniem zarówno produktów przeznaczonych dla zwierząt domowych, jak i hodowlanych, dostępnych w sprzedaży stacjonarnej i internetowej - w sprzedaży internetowej poddano ocenie 11 produktów.

W ww. tematach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach nadzoru nad stosowaniem produktów biobójczych w działalności zawodowej przeprowadzono 4 kontrole, w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na bieżąco prowadzony jest monitoring udostępniania substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych za pośrednictwem stron i aukcji internetowych. W wyniku przeprowadzonych kontroli ww. zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

5.7. Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3

Jednym z działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole były kontrole, które dotyczyły przestrzegania ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W związku z powyższym prowadzona jest ewidencja zakładów (11 zakładów) stosujących prekursory narkotyków kategorii 2 i 3, które mogą być przetworzone na środek odurzający lub substancję psychotropową lub mogą służyć do ich wytworzenia. W ww. zakresie skontrolowano 8 zakładów. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

5.8. Nadzór nad środkami zastępczymi oraz nowymi substancjami psychoaktywnymi.

W 2025 r. do PPIS w Kole nie wpłynęła żadna informacja o przypadkach zatruc środkami zastępczymi lub o innych sytuacjach mogących wskazywać na używanie środków zastępczych z terenu powiatu kolskiego. W ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji w Kole przeprowadzono 6 kontroli obiektów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów, co do których zachodziło podejrzenie, że są środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, stwarzającymi zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, podczas których nie stwierdzono wprowadzania do sprzedaży produktów psychoaktywnych.

W ramach działań profilaktycznych PPIS w Kole podejmował działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym w formie pogadarek, prelekcji oraz umieszczania informacji na stronach internetowych.

5.9. Działania w zakresie nadzoru nad kosmetykami.

W ewidencji PPIS w Kole znajduje się 1 podmiot, który jest producentem produktów kosmetycznych. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 5 kontroli obiektów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne, które dotyczyły oceny zgodności produktu kosmetycznego z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W 2025 roku, w ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych, pracownicy Stacji pobrali na terenie powiatu kolskiego 2 próby kosmetyczne przeznaczone do pielęgnacji niemowląt i małych dzieci w celu przeprowadzenia badań pod kątem mikrobiologicznym. Analizę przedmiotowych kosmetyków wykonano w laboratorium posiadającym akredytację Polskiego Centrum Akredytacji. Sprawozdania z badań pobranych produktów kosmetycznych potwierdziły, że produkty spełniają obowiązujące kryteria zawarte w normach.

5.10. Interwencje.

W 2025 r. do PPIS w Kole wpłynęły 3 interwencje, które dotyczyły: niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w 3 zakładach będących pod nadzorem Oddziału Nadzoru ds. Higieny Pracy. Interwencje zostały rozpatrzone terminowo, 2 interwencje znalazły odzwierciedlenie w stanie faktycznym stwierdzonym podczas kontroli.

Wnioski:

- W ewidencji Oddziału Nadzoru do Spraw Higieny Pracy na dzień 31.12.2025 r. znajdowało się 407 zakładów pracy, w których zatrudnionych było 11 344 pracowników. W porównaniu z 2024 r. liczba obiektów w ewidencji zwiększyła się o 52, a liczba pracowników zwiększyła się o 576 osób.
- Zdecydowaną większość stanowią zakłady mikro, zatrudniające do 9 pracowników oraz małe, zatrudniające od 10 do 49 pracowników.
- Skontrolowano 114 obiektów co stanowi 28% zewidencjonowanych obiektów. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 16 decyzji merytorycznych. Najwięcej uchybień dotyczyło braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia.
- W roku 2025 ogółem narażonych na czynniki szkodliwe w stężeniach i natężeniach przekraczających wartości normatywne NDS i NDN było 735 pracowników.
- W roku 2025 w ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o substancjach chemicznych i ich mieszaninach na terenie powiatu kolskiego przeprowadzono ogółem 103 kontrole, które dotyczyły stosowania i wprowadzania chemikaliów. Nie wydano decyzji administracyjnych w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin.
- Dokonano oceny warunków pracy pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne w 88 zakładach przeprowadzając 90 kontroli. W związku z powyższym wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.
- W ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu produktów, co do których zachodzi podejrzenie, że są środkami zastępczymi, na terenie powiatu kolskiego przeprowadzono 6 kontroli, podczas których nie stwierdzono wprowadzania do sprzedaży produktów psychoaktywnych.
- W obrębie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych na terenie powiatu kolskiego przeprowadzono 5 kontroli, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.
- W roku 2025 w ramach postępowania administracyjnego w sprawie chorób zawodowych wydano 9 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 4 decyzje o braku podstaw o stwierdzenia choroby zawodowej.

6. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY.

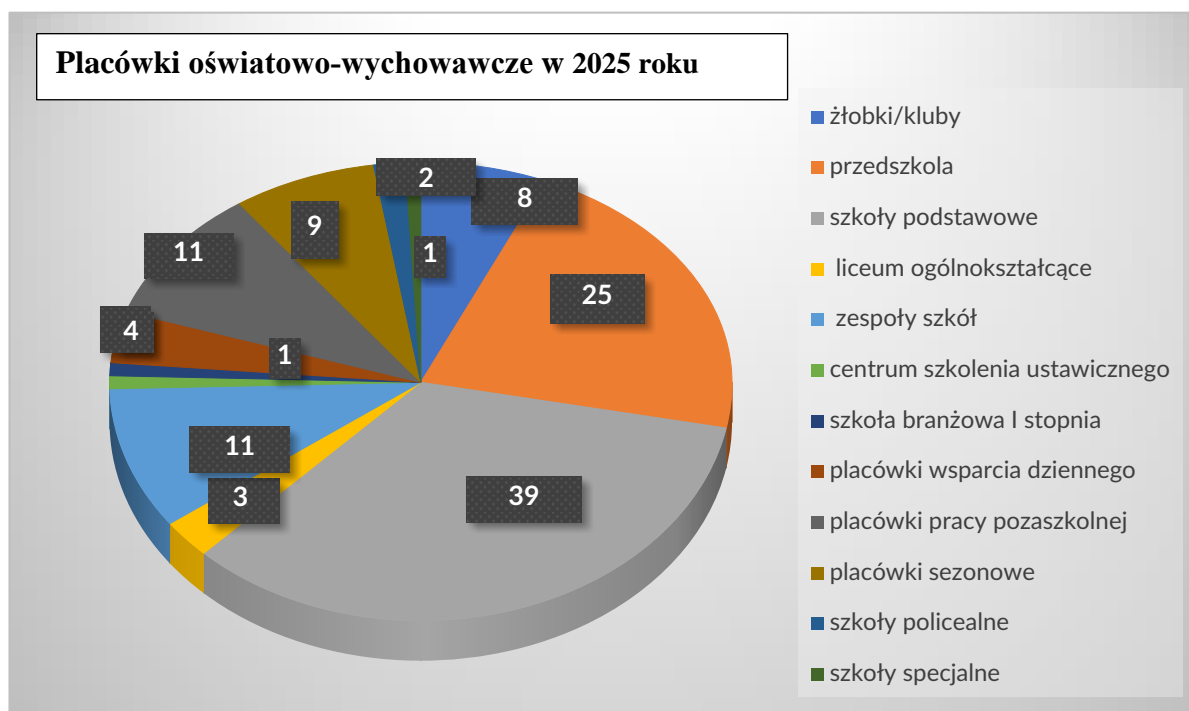
6.1. Zakres nadzoru.

W zakresie higieny dzieci i młodzieży w 2025 roku nadzorem sanitarnym objęto 106 placówek stałych i 9 obiektów sezonowych, w tym:

- ☐ 8 żłobków/klubów dziecięcych,
- ☐ 25 przedszkoli,
- ☐ 39 szkół podstawowych,
- ☐ 3 licea ogólnokształcące,
- ☐ 1 szkołę branżową I stopnia,
- ☐ 2 szkoły policealne,

- ☐ 1 szkołę specjalną,
- ☐ 11 zespołów szkół,
- ☐ 4 placówki wsparcia dziennego,
- ☐ 1 placówka kształcenia ustawicznego,
- ☐ 4 międzyszkolne ośrodki sportowe,
- ☐ 1 ognisko pracy pozaszkolnej,
- ☐ 6 pozaszkolnych placówek specjalistycznych,
- ☐ 9 obiektów sezonowych - półkolonii zimowych oraz letnich zorganizowanych w miejscu zamieszkania.

Wykres 1. Placówki pod nadzorem pionu higieny dzieci i młodzieży na terenie powiatu kolskiego w 2025 roku

Zakres nadzoru nad warunkami pobytu dzieci i młodzieży w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych obejmował:

- ☐ ocenę stanu technicznego i sanitarnego budynków, pomieszczeń i otoczenia placówek,
- ☐ warunki higieniczne pomieszczeń, w tym oświetlenie, wentylację, ogrzewanie, dostępność do urządzeń higieniczno-sanitarnych,
- ☐ higienę procesów nauczania - rozkład zajęć dydaktyczno-wychowawczych z uwzględnieniem m.in. rozpoczynania zajęć o stałej porze oraz różnicy liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia, odpoczynek w czasie trwania przerw międzylekcyjnych,
- ☐ zapewnienie miejsc na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych,
- ☐ dostosowanie mebli edukacyjnych do zasad ergonomii w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych,
- ☐ warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach,
- ☐ przestrzeganie zasad stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin,

- ☐ warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach ze szczególnym uwzględnieniem opieki stomatologicznej,
- ☐ warunki i formy dożywiania uczniów,
- ☐ warunki wypoczynku dzieci w czasie ferii zimowych i letnich,
- ☐ ocenę przygotowania obiektów do wypoczynku dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej,
- ☐ realizację wydanych decyzji i warunków przedłużeń terminów realizacji zaleceń ujętych w decyzjach,
- ☐ ocenę przygotowania placówek do rozpoczęcia nowego roku szkolnego,
- ☐ odbiory nowych obiektów,
- ☐ kontrole tematyczne dotyczące działań profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków szkolnych, wad postawy, wad wzroku, wszawicy oraz zdrowego odżywiania,
- ☐ działania profilaktyczno-edukacyjne w placówkach prowadzone w celu poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego uczniów.

6.2. Ocena stanu technicznego obiektów.

W zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu sanitarnego pomieszczeń oraz używanego sprzętu przeprowadzono 122 kontrole w 77 placówkach nauki, opieki, wychowania oraz wypoczynku i rekreacji, z których korzystało łącznie 13291 dzieci i młodzieży.

W celu poprawy warunków pobytu uczniów w szkołach i innych placówkach oświatowych wydano 24 decyzje administracyjne (12 decyzji merytorycznych, 1 decyzję przedłużającą oraz 11 decyzji płatniczych).

Decyzje merytoryczne dotyczyły doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego: pomieszczeń dydaktycznych, sanitariatów, ciągów komunikacyjnych, poprawy warunków do utrzymania higieny osobistej, poprawy warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, zapewnienia w placówce pomieszczenia profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami, zapewnienia właściwej wentylacji w salach zajęć oraz dostosowania oświetlenia w placówkach oświatowych do nowej normy nr PN-EN 12464-1: 2021. Ponadto wydano 3 wystąpienia pokontrolne w zakresie oświetlenia.

W wyniku licznych działań edukacyjno-informacyjnych oraz zaleceń pokontrolnych w 9 placówkach dostosowano całkowicie lub częściowo oświetlenie w salach zajęć do nowej normy.

6.3. Ocena warunków do utrzymania higieny.

Właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej zapewniły 72 placówki na 77 skontrolowanych obiektów oświatowo-wychowawczych. W roku sprawozdawczym w 5 placówkach stwierdzono niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej. W powyższych placówkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny (3 szkołach podstawowych, 1 liceum, 1 zespole szkół). Ponadto w 1 szkole podstawowej stwierdzono zaniedbania czystości i porządku. W związku z powyższym nałożono mandat karny na kwotę 200zł.

W 2 przedszkolach i 1 szkole podstawowej nie zapewniono zgodnego z przepisami zachowania standardów dostępności do urządzeń sanitarnych.

6.4. Ocena warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

W 2025 roku skontrolowano 48 szkół pod kątem zapewnienia warunków do prowadzenia zajęć

wychowania fizycznego. W wyniku kontroli w 3 placówkach stwierdzono brak infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Spośród skontrolowanych szkół 15 posiadało natryskownie, w tym w 1 placówce nieczynne.

W roku sprawozdawczym nastąpiła dalsza poprawa w zakresie warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego (w 1 szkole podstawowej powstało boisko wielofunkcyjne, natomiast w 1 zespole szkół powstała nowa sala fitness z nowoczesnym wyposażeniem).

Rys. 1 Sala Fitness w ZSCKR w Powierciu

Rys. 2 Siłownia w ZSCKR w Powierciu

W celu poprawy warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego zostały wydane 4 decyzje merytoryczne w placówkach oświatowych.

W roku sprawozdawczym nastąpił wzrost liczby placówek korzystających z obiektów sportowych poza placówką tj. hale sportowe, basen czy boiska sportowe. Na skontrolowanych 48 obiektów, 19 placówek korzysta z infrastruktury do w-f poza placówką.

6.5. Ocena dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów.

W ramach sprawowanego nadzoru w 2025 r. dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów. Sprawdzono także dostosowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie i stan techniczny.

Ryc.3,4 Ocena dostosowania mebli szkolnych w placówkach oświatowych

Oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów dokonano w 19 placówkach w 118 oddziałach - sprawdzono 1483 stanowiska pracy ucznia.

W 7 placówkach (3 przedszkolach, 2 szkołach podstawowych, 2 zespołach szkół) stwierdzono nieprawidłowości w 25 oddziałach u 174 uczniów.

Nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego oznakowania mebli szkolnych, zestawienia mebli szkolnych oraz niedostosowania mebli do wzrostu uczniów. Wydano zalecenia pokontrolne w placówkach, w których stwierdzono nieprawidłowości. We wszystkich placówkach, w których stwierdzono nieprawidłowości oznakowano i prawidłowo zestawiono meble szkolne, przeprowadzono ponownie pomiary wzrostu uczniów/przedszkolaków, dostosowano rozmiar mebli do wzrostu uczniów/przedszkolaków.

6.6. Rozkład zajęć lekcyjnych.

W 2025 roku podczas bieżącej kontroli placówek oświatowo-wychowawczych ocenie poddano rozkłady zajęć lekcyjnych zwracając uwagę na:

- ☐ potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia,
- ☐ rozpoczynanie zajęć o stałej porze.

W roku 2025 w ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania w 25 placówkach, w tym 21 szkołach podstawowych, 1 liceum i 3 zespołach szkół, łącznie w 241 oddziałach, przeprowadzono ocenę higieniczną tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych.

Nieprawidłowości stwierdzono w 5 placówkach (3 szkołach podstawowych, 1 liceum oraz 1 zespole szkół łącznie w 66 oddziałach w zakresie różnicy liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia większej od 1 godziny.

Roczna ocena rozkładu zajęć oraz organizacji czasu pobytu w szkole w nadzorowanych placówkach oświatowych nie wykazuje znaczących zaniedbań w tym zakresie.

6.7. Możliwość pozostawienia w szkole podręczników i przyborów szkolnych.

We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniono uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników. Uczniowie klas młodszych w większości mają możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych w salach zajęć w wydzielonych szafkach na półkach lub w szafkach indywidualnych, natomiast uczniowie klas starszych korzystają z szafek lub półek zbiorowych, ogólnodostępnych w salach zajęć lub szafek indywidualnych usytuowanych na korytarzach lub szatniach (35 placówek posiada szafki indywidualne).

Sukcesywnie zwiększa się ilość indywidualnych szafek dla uczniów w szkołach.

6.8. Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

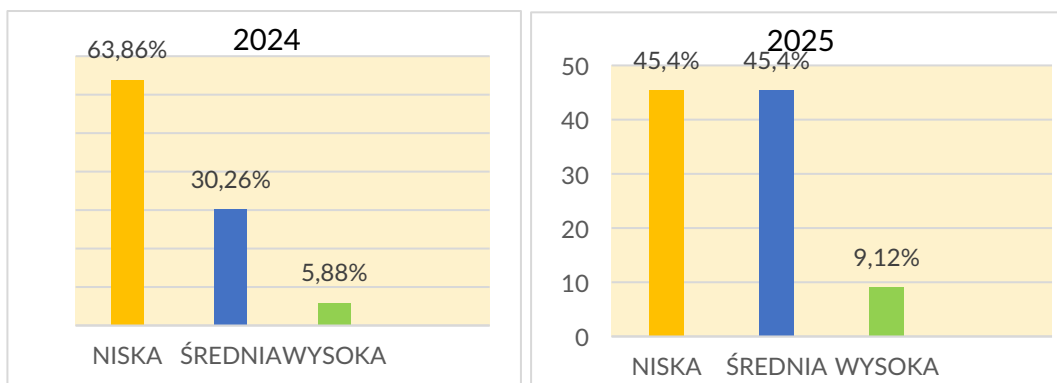
W 2025 roku analizie poddano obciążenie uczniów ciężarem tornistrów szkolnych. Badaniem objęto 997 uczniów z 10 szkół podstawowych.

Zbyt ciężkie tornistry, których waga przekraczała 15% masy ciała nosiło 91 uczniów (9,12% badanych). W porównaniu z rokiem ubiegłym zwiększyła się liczba uczniów ze zbyt ciężkimi plecaki.

W wyniku analizy przeprowadzonych pomiarów stwierdzono:

- ☐ w niskiej normie < 10% mieści się 453 uczniów (tj. 45,43% badanych),
- ☐ w średniej normie 10% - 15% średnia mieści się 453 uczniów (tj. 45,43% badanych),
- ☐ w wysokiej normie 15% mieści się 91 uczniów (tj. 9,12 % badanych).

Wykres 2. Analiza obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych 2024 i 2025 roku

6.9. Program HPV w szkołach

W bieżącym roku sprawozdawczym kontynuowano koordynację nowego programu szczepień HPV w szkołach. Do programu zgłosiło się 19 placówek, co stanowi 43% szkół podstawowych na terenie powiatu kolskiego. Do programu zgłosiło się 428 uczniów.

Od września zintensyfikowano działania promujące program szczepień HPV w szkołach. Przeprowadzono 8 spotkań z rodzicami uczniów na terenie placówek, w których łącznie uczestniczyło 560 osób. Zorganizowano 3 spotkania z dyrektorami szkół/koordynatorami szkolnymi dla 50 osób. Ponadto przeprowadzono szereg działań komunikacyjnych – na stronie Facebook umieszczono 12 różnych postów dotyczących programu, natomiast na stronie PSSE w Kole umieszczono 1 artykuł dotyczący programu. Do każdej placówki oświatowej przesłano spot promujący szczepienie.

6.10. Ocena prowadzenia dożywiania uczniów.

W 2025 r. w placówkach szkolnych prowadzone było dożywianie uczniów. Formy żywienia skontrolowano w 43 placówkach. Wydawanie ciepłych posiłków zapewniły 43 placówki. Ogółem z wydawania ciepłych posiłków korzystało łącznie 3 247 dzieci i młodzieży.

W roku sprawozdawczym w 13 placówkach przygotowywane były posiłki na miejscu- stołówki szkolne. W pozostałych skontrolowanych 30 placówkach dożywianie prowadzono w formie posiłków dostarczanych przez zewnętrzne firmy cateringowe.

W skontrolowanych placówkach 3 posiadały sklepiki szkolne, a 14 automaty z żywnością.

W roku sprawozdawczym znacząco wzrosła liczba szkół z automatami z żywnością.

6.11. Wypoczynek dzieci i młodzieży.

W 2025 roku w elektronicznej bazie wypoczynku na terenie powiatu kolskiego, zgodnie z wykazem zgłoszono i zarejestrowano do Kuratorium Oświaty 4 turnusy wypoczynku zimowego oraz 7 turnusów wypoczynku letniego w miejscu zamieszkania dla dzieci i młodzieży.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w trakcie kontroli wypoczynku.

Wnioski:

- ☐ Placówki oświatowe systematycznie poprawiają stan sanitarno-higieniczny.
- ☐ W 2025 r. przeprowadzono 122 kontrole w 77 placówkach nauki, opieki, wychowania oraz wypoczynku i rekreacji. Nieprawidłowości stwierdzono w 12 placówkach. Wydano 24 decyzje administracyjne.

- ☐ Obserwuje się kontynuację zwiększenia się liczby placówek, które przeprowadziły generalny remont budynku, które w części wynikają z remontów po przeprowadzonych kontrolach sanitarnych w obiekcie i wydanych decyzjach merytorycznych.
- ☐ W roku sprawozdawczym w 5 placówkach stwierdzono niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej. W jednej szkole podstawowej stwierdzono zaniedbania czystości i porządku - nałożono 1 mandat karny.
- ☐ W roku sprawozdawczym nastąpił wzrost liczby placówek korzystających z obiektów sportowych poza placówką tj. hale sportowe, basen. Na skontrolowanych 48 obiektów, 19 placówek korzysta dodatkowo z infrastruktury do w-f poza placówką.
- ☐ W 2025 r. dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów w 19 placówkach- sprawdzono 1483 stanowiska pracy ucznia. W 7 placówkach stwierdzono nieprawidłowości w 25 oddziałach u 174 uczniów/dzieci. Nadal występuje problem niewłaściwego dostosowania mebli szkolnych do warunków antropometrycznych uczniów/dzieci.
- ☐ W roku sprawozdawczym w 10 szkołach podstawowych dokonano pomiaru obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. Łącznie objętych badaniem było 997 uczniów. W wyniku analizy stwierdzono przekroczenia wagi tornistrów szkolnych u 91 uczniów (tj. 9,12% badanych).
- ☐ W 25 placówkach przeprowadzono ocenę higieniczną tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych. Stwierdzono nieprawidłowości w 5 placówkach.
- ☐ Do programu szczepień HPV w szkołach zgłoszonych jest 19 placówek, co stanowi 43% szkół podstawowych na terenie powiatu kolskiego.

7. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ.

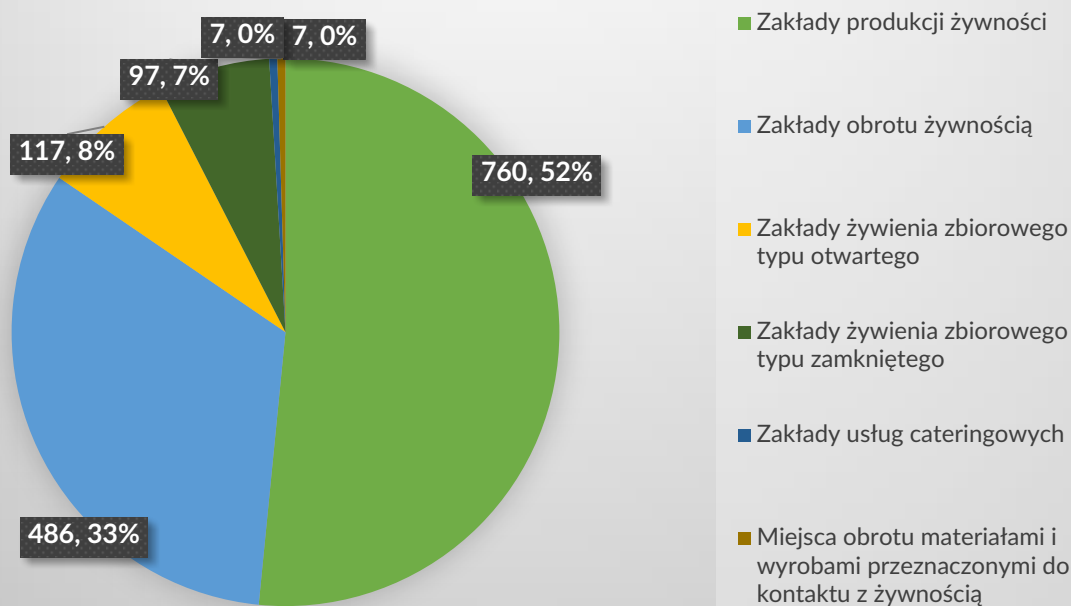
7.1. Zakres nadzoru sanitarnego. Postępowanie administracyjne.

W 2025 roku w ewidencji obiektów żywnościowo-żywnieniowych w powiecie kolskim znajdowały się 1774 zakłady w tym:

- ☐ 1467 zakładów żywności i żywienia, w tym 701 gospodarstw rolnych,
- ☐ 7 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Zakłady żywności i żywienia to objekty: produkcji żywności, obrotu żywnością i żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego.

Obiekty żywnościowo-żywnieniowe ujęte w ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu kolskiego w 2025 roku

W roku 2025 skontrolowano ogółem 367 obiektów, należących do zakładów żywności i żywienia, z tego 266 oceniono na podstawie arkuszy oceny, co stanowi 73% skontrolowanych zakładów. W stosunku do 7 zakładów nadano ocenę niezgodną.

Ogółem w wyniku przeprowadzonej kategoryzacji zakładów nadano 849 ocen niskiego ryzyka, 500 średniego ryzyka i 124 wysokiego ryzyka.

Zatwierdzenie w drodze decyzji uzyskały 34 zakłady, a zmiany naniesiono w stosunku do 12 zakładów zaewidencjonowanych w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Łącznie w 2025r przeprowadzono 512 kontroli i rekontroli w zakładach żywności i żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Wydano ogółem 349 decyzji administracyjnych w tym:

- ☐ 15 merytorycznych w tym 1 wstrzymującą działalność zakładu,
- ☐ 34 zatwierdzające nowe zakłady,
- ☐ 15 zmieniających zakres działalności zakładów znajdujących się już w rejestrze lub uchylające poprzednie decyzje zatwierdzające,
- ☐ 53 wykreślające zakłady z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli,

232 płatnicze za kontrole kwestionowane w wyniku stwierdzonych uchybień sanitarnych w zakładach żywności i żywienia i sprawdzenie usunięcia tych uchybień.

Nałożono 66 mandatów karnych na ogólną kwotę 16 650 zł.

Ogółem w 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kole pobrał 217 próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kole w 2025 r. skierował 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej, który dotyczył zakładu małej gastronomii - obiekt ruchomy prowadzący działalność gastronomiczną bez posiadania zatwierdzenia zakładu i wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. PPIS w Kole w 2025 r. nie kierował wniosków do Sądu.

Na terenie powiatu kolskiego Zasady Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej zostały opracowane i wdrożone ogółem w 644 zakładach żywności i żywienia, co stanowi 44% zakładów widniejących w ewidencji, a system HACCP został wdrożony w 512 zakładach, co stanowi 35%.

W roku 2025 przeprowadzono 19 kontroli interwencyjnych dotyczących:

- 2 zażalenia konsumentów na warunki sanitarne i jakość żywności (15 kontroli),
- 2 systemu RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (4 kontrole).

Porównanie stanu sanitarnego grup obiektów (wyrażone w % obiektów „niezgodnych” do stanu z roku ubiegłego).

	Rodzaj obiektów	2024 rok		2025 rok	
		Liczba obiektów ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu	Liczba obiektów niezgodnych	Liczba obiektów ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu	Liczba obiektów niezgodnych
A	Zakłady usług cateringowych	5	2	6	0
B	Piekarnie	6	0	10	1
C	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	48	7	48	3
D	Obiekty obrotu żywnością - sklepy	84	6	126	3

7.2. Ocena stanu sanitarnego najbardziej znaczących grup obiektów w prowadzonym nadzorze:

7.2.1. Obiekty obrotu żywnością.

Obiekty obrotu żywnością to druga największa grupa nadzorowanych zakładów, stanowiąca 33 % ogółu obiektów. W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole znajduje się 486 obiektów

należących do grupy obiektów obrotu żywnością, takich jak: sklepy spożywcze – 242, w tym: markety - 13, kioski – 3, apteki - 28, magazyny hurtowe - 9, obiekty ruchome i tymczasowe – 43, środki transportu - 87, inne obiekty obrotu żywnością - 74.

W 2025 roku w grupie tej zostało nowo zatwierdzonych 14 obiektów: 9 sklepów, 1 obiekt ruchomy i tymczasowy, 1 środek transportu oraz 3 zakłady zaliczone do innych obiektów obrotu żywnością. W stosunku do 5 obiektów naniesiono zmiany. Skontrolowano 195 zakładów, w tym na podstawie arkusza klasyfikacyjnego 144.

W wyniku nałożonej kategoryzacji nadano 195 ocen niskiego ryzyka, 282 średniego ryzyka i 9 wysokiego ryzyka.

Ocenę niezgodną w grupie tej nadano 3 zakładom należącym do grupy sklepów spożywczych, po uwzględnieniu profilu działalności oraz arkusza oceny zakładu żywienia zbiorowego.

Łącznie przeprowadzono 283 kontrole, w tym 12 kontroli interwencyjnych. Kontrole interwencyjne prowadzone były w związku z zażaleniami konsumentów dotyczącymi warunków sanitarno - higienicznych w obiektach, podejrzenia o niewłaściwą jakość zdrowotną artykułów spożywczych i w ramach działania systemu RASFF. Zgłoszone nieprawidłowości potwierdziły się w przypadku 6 zakładów.

W roku sprawozdawczym wydano 5 decyzji merytorycznych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych.

Wydano 132 decyzje płatnicze za uchybienia sanitarno-techniczne stwierdzone podczas kontroli i rekontroli zakładów z tej kategorii: 121 w sklepach spożywczych, w tym 12 w supermarketach, 2 w magazynach hurtowych, 3 w obiektach ruchomych i tymczasowych, 6 w innych obiektach obrotu żywnością.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w obiektach tych nałożono 46 mandatów karnych na kwotę 10 850zł.

Do najczęściej stwierdzonych uchybień zakładów obrotu podczas kontroli należały:

- ☐ zły stan techniczny pomieszczeń zakładów,
- ☐ zły stan techniczny urządzeń i wyposażenia,
- ☐ brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych o braku przeciwwskazań do wykonywania prac, przy których istnieje możliwość przeniesienia chorób zakaźnych,
- ☐ brak zachowanej higieny sprzedaży – brak odzieży ochronnej pracowników,
- ☐ oferowanie do sprzedaży artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/dacie minimalnej trwałości,
- ☐ brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu,
- ☐ nieaktualna dokumentacja w zakresie jakości wody wykorzystywanej w obiekcie,
- ☐ brak środków do mycia i dezynfekcji powierzchni mających kontakt z żywnością,
- ☐ brak lub nieaktualne szkolenia pracowników z zakresu bezpieczeństwa żywności,
- ☐ niewłaściwe warunki magazynowania artykułów spożywczych: brak podestów, segregacji lub zabezpieczenia przed wpływem czynników zewnętrznych,
- ☐ brak prowadzonej na bieżąco dokumentacji potwierdzającej przestrzeganie zasad systemu HACCP i dobrej praktyki higieniczno-produkcyjnej,
- ☐ brak dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie weryfikacji systemu HACCP w zakładzie,

- ☒ brak deklaracji zgodności dla materiałów opakowaniowych stosowanych do pakowania żywności.

Do badań laboratoryjnych w zakładach obrotu żywnością pobrano ogółem 163 próbki. Spośród pobranych próbek 5 kwestionowano.

System HACCP wdrożono w 286 zakładach obrotu żywnością, zagadnienia z zakresu dobrej praktyki higieniczno-produkcyjnej wdrożono w 334.

W roku sprawozdawczym ocenę niezgodną nadano 3 obiektom należącym do grupy sklepów spożywczych.

Stan sanitarny w stosunku do roku 2024 uległ znacznej poprawie. Procent obiektów niezgodnych w tej grupie obiektów w roku 2024 stanowił 7,1%, natomiast w roku 2025 stanowił 2,3%.

7.2.2. Obiekty produkcji żywności.

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole znajduje się 760 obiektów należących do grupy zakładów produkcji żywności, takich jak: wytwórnie lodów – 3, automaty do lodów - 10, wytwórnie tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych – 1, piekarnie - 10, ciastkarnie - 4, przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe – 4, browar – 1, zakład przemysłu zbożowo-młynarskiego - 1, wytwórnie napojów alkoholowych, w tym wytwórnie win – 3, producenci pierwotni – 543, rolniczy handel detaliczny - 4, dostawcy bezpośredni - 27, producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny – 1, producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni – 126, producenci żywności w warunkach domowych – 14 oraz inne wytwórnie żywności – 8. Znaczącą rolę w tej grupie obiektów odgrywają gospodarstwa rolne – 701, zaliczone do grup: producenci pierwotni, dostawcy bezpośredni oraz rolniczy handel detaliczny i stanowią 93% wszystkich zaewidencjonowanych obiektów produkcji żywności. W 2025 roku w grupie tych obiektów zatwierdzono 2 nowe obiekty.

W wyniku przeprowadzonej kategoryzacji zakłady produkcji żywności uzyskały: 621 ocen niskiego ryzyka, 33 średniego ryzyka i 106 ocen wysokiego ryzyka. Nadanie tak dużej liczby ryzyk wysokich spowodowane jest zakresem prowadzonej działalności, w grupie tej znajdują się gospodarstwa rolne, które produkują między innymi owoce miękkie oraz zakłady produkcyjne, które uzyskują ocenę niezgodną ze względu na profil prowadzonej działalności zgodnie z ich kategoryzacją.

W 2025 r. zostały skontrolowane 44 zakłady, w tym 34 na podstawie arkusza klasyfikacyjnego. Łącznie przeprowadzono 61 kontroli i rekontroli, w tym 2 kontrole interwencyjne.

W czasie bieżącego nadzoru nad zakładami produkcji żywności zwracano uwagę na przechowywanie i jakość surowców używanych do produkcji, stosowane opakowania, znakowanie wyrobów gotowych z uwzględnieniem alergenów, stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, urządzeń i wyposażenia oraz prawidłowości funkcjonowania systemu HACCP.

W roku sprawozdawczym wydano 6 decyzji administracyjnych: 4 merytoryczne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych oraz 2 decyzje przedłużające termin wykonania nałożonych zarządzeń.

Wydano 25 decyzji płatniczych za uchybienia sanitarno-techniczne stwierdzone podczas kontroli i rekontroli zakładów z tej kategorii: w tym 19 dotyczyło piekarni, 1 ciastkarni, 2 przetwórnicy owocowo-warzywnych i grzybowych i 1 w dostawcach bezpośrednich. W wyniku

stwierdzonych nieprawidłowości w obiektach tych nałożono 3 mandaty karne na kwotę 1100 zł.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości w obiektach produkcji żywności:

- ❓ zły stan techniczny pomieszczeń zakładu, urządzeń i wyposażenia zakładu,
- ❓ brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu,
- ❓ nieaktualna dokumentacja dotycząca jakości wody wykorzystywanej w obiekcie,
- ❓ nieprawidłowe zabezpieczenie zakładu przed szkodnikami (nieszczelność drzwi),
- ❓ brak lub nieaktualne szkolenia pracowników z zakresu bezpieczeństwa żywności,
- ❓ niepełne opracowanie bądź brak opracowanych i wdrożonych w zakładzie procedur i instrukcji opartych na tych zasadach,
- ❓ nieprawidłowe oznakowanie wyrobu gotowego.

System HACCP wdrożono w 46 zakładach, zagadnienia z zakresu dobrej praktyki higieniczno-produkcyjnej wdrożono w 91.

Do badań laboratoryjnych w zakładach produkcji żywnością pobrano ogółem 46 próbek. Spośród pobranych próbek żadnych nie kwestionowano.

7.2.3. Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego.

Nadzorem sanitarnym objęto 117 obiektów żywienia zbiorowego otwartego, w tym 46 to zakłady małej gastronomii, 19 zakładów małej gastronomii tymczasowej lub ruchomej oraz 5 gospodarstw agroturystycznych. W grupie tej zatwierdzono 13 nowych zakładów, a w stosunku do 5 obiektów znajdujących się w rejestrze naniesiono zmiany w zakresie prowadzonej działalności w drodze decyzji.

W 2025 roku w grupie tej skontrolowano 79 zakładów, a na podstawie arkusza klasyfikacyjnego 48.

W wyniku przeprowadzonej kategoryzacji zakłady uzyskały: 20 ocen niskiego ryzyka, 87 średniego ryzyka i 10 ocen wysokiego ryzyka.

Łącznie przeprowadzono 109 kontroli, w tym 3 kontrole interwencyjne. Kontrole interwencyjne prowadzone były w związku z zażaleniami konsumentów dotyczącymi warunków sanitarno - higienicznych w obiekcie (brak czystości i porządku w pomieszczeniach), niewłaściwej higieny personelu oraz niewłaściwej jakości posiłków. Zgłaszane nieprawidłowości przez konsumentów potwierdziły się w przypadku 2 zakładów.

W roku sprawozdawczym wydano 2 decyzje administracyjne: 1 merytoryczna nakazująca usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych oraz 1 decyzja wstrzymująca działalność gastronomiczną w zakładzie małej gastronomii tymczasowej lub ruchomej. Przyczyną wydania decyzji wstrzymującej było stwierdzenie braku: zapewnienia należytej skuteczności ochrony zakładu przed szkodnikami, czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu, sprzętu i wyposażenia; dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych osób mających kontakt z żywnością, nieprawidłowych warunków magazynowania środków spożywczych, braku dopływu ciepłej i zimnej wody przy punkcie wodnym w obiekcie.

Wydano 52 decyzje płatnicze za uchybienia sanitarno-techniczne stwierdzone podczas kontroli i rekontroli zakładów z tej kategorii.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w obiektach tych nałożono 17 mandatów karnych na kwotę 4700 zł.

Do najczęściej stwierdzonych uchybień podczas kontroli należały:

- ❓ zły stan techniczny pomieszczeń zakładu, maszyn i urządzeń oraz wyposażenia wykorzystywanego w procesie produkcji/ sprzedaży,
- ❓ brak czystości i porządku pomieszczeń zakładu,
- ❓ brak segregacji żywności oraz niewłaściwe warunki magazynowania surowców/składników żywności oraz opakowań jednorazowego użytku wykorzystywanych do pakowania żywności na wynos,
- ❓ wykorzystywanie do produkcji artykułów spożywczych po upływie terminu ważności/daty minimalnej trwałości,
- ❓ brak lub nieaktualna dokumentacja potwierdzająca jakość wody wykorzystywanej w zakładzie,
- ❓ brak lub po upływie terminu ważności stosowanych środków chemicznych przeznaczonych do mycia i dezynfekcji powierzchni mających kontakt z żywnością,
- ❓ brak lub nieaktualna dokumentacja do celów sanitarno-epidemiologicznych osób mających kontakt z żywnością oraz brak zachowanej higieny osobistej pracowników – brak odzieży ochronnej,
- ❓ brak lub nieaktualne szkolenia pracowników z zakresu bezpieczeństwa żywności,
- ❓ brak prowadzonej na bieżąco dokumentacji potwierdzającej przestrzeganie zasad systemu HACCP i dobrej praktyki higieniczno-produkcyjnej.

System HACCP wdrożono w 107 zakładach, zagadnienia z zakresu dobrej praktyki higieniczno-produkcyjnej wdrożono w 115.

Ocenę niezgodną w roku 2025 w grupie zakłady typu otwartego uzyskały 3 obiekty, z czego 2 to zakłady małej gastronomii. W grupie tej można zauważyć poprawę stanu sanitarnego w stosunku do roku poprzedniego. Procent obiektów niezgodnych w roku 2024 stanowił 14,6% w stosunku do 48 ocenionych zakładów z tej grupy, natomiast w roku 2025 stanowił 6,25% w stosunku do 48 zakładów ocenionych za pomocą arkusza klasyfikacyjnego.

Ponadto w okresie letnim, w miesiącach od czerwca do września w ramach realizacji przedsięwzięcia pt. „Ocena małej gastronomii i żywienia zbiorowego zamkniętego w okresie letnim za rok 2025” prowadzono wzmożony nadzór nad tego typu zakładami. W zakładach małej gastronomii przeprowadzono 55 kontrole i rekontrole, w 42 obiektach. Nałożono 10 mandatów karnych na ogólną kwotę 2800 złotych.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: braku czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu, braku preparatów myjąco - dezynfekujących powierzchni mających kontakt z żywnością, niewłaściwych warunków magazynowania artykułów spożywczych, nieprawidłowego magazynowania artykułów spożywczych, stwierdzenia produktów spożywczych po upływie terminu ważności/dacie minimalnej trwałości, braku dokumentacji do celów sanitarno - epidemiologicznych osób mających kontakt z żywnością, braku zachowanej higieny produkcji/sprzedaży, braku prowadzonej na bieżąco dokumentacji potwierdzającej przestrzeganie zasad systemu HACCP i dobrej praktyki higieniczno-produkcyjnej.

Przeprowadzono również 2 kontrole w obiektach zakładu żywienia zbiorowego zamkniętego w ramach półkolonii, w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości.

7.2.4. Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego

W roku sprawozdawczym pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole znajdowało się 97 obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego tj. 2 stołówki pracownicze, 8 stołówek w żłobkach, 42 stołówki szkolne, 23 stołówki w przedszkolach, 3 stołówki w bursach i internatach, 1 placówka prowadząca żywienie na półkoloniach, 1 stołówka w zakładach specjalnych i wychowawczych, 1 pion żywienia

w szpitalu, 3 stołówki w domach pomocy społecznej, 13 w grupie inne zakłady żywienia, 7 zakładów usług cateringowych.

7.3. Jakość zdrowotna środków spożywczych.

W 2025 roku zgodnie z planem pobierania próbek do badań żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu było zaplanowanych 217 próbek. Środki spożywcze stanowiły 204 pobrane próbki, materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością 3, a 10 to kontrola próbek tłuszczów w ramach realizacji kierunku badań „Zawartość związków polarnych – tłuszcze smaźalnicy” w zakładach małej gastronomii oraz ciastkarniach. Badania przesiewowe związków polarnych w tłuszczach wykonywano z użyciem szybkich testów tzw. oleotestów. Przeprowadzone badania nie wykazały przekroczenia w tłuszczach limitów zawartości substancji zanieczyszczających.

W ramach urzędowej kontroli pobrano 198 próbek, w ramach monitoringu 18, a w ramach urzędowej kontroli i monitoringu 1 próbkę.

Do badań pobrano próbki produktów krajowych (180), produktów pochodzących z terenu Unii Europejskiej (28) oraz próbki produktów z importu (9). Próbki pobierano w zakładach obrotu detalicznego i hurtowego, w zakładach produkcji pierwotnej, w zakładach produkcji żywności, w zakładach małej gastronomii.

W 2025 roku kwestionowano 5 próbek środków spożywczych pochodzenia krajowego, co w stosunku do wszystkich zrealizowanych próbek stanowi 2,3%.

Tabela 1 – jakość zdrowotna środków spożywczych

Rok	Próbki razem		w tym					
	Próbki zbadane	Próbki zakwestionowane	Krajowe		UE		Importowane	
			Próbki pobrane	Próbki zakwestionowane	Próbki pobrane	Próbki zakwestionowane	Próbki pobrane	Próbki zakwestionowane
2024	188	2	153	1	18	0	17	1
2025	217	5	180	5	28	0	9	0

Tabela 2 – kierunki badań w 2025 roku

Mikrobiologia	147
Metale	5
Substancje dodatkowe	7
Histamina	9
Skażenia promieniotwórcze	1
Gluten	1
Alkaloidy pirolizydynowe	1
Mikotoksyny	8
Akryloamid	1
Pestycydy	8
Azotany	1
Organizmy zmodyfikowane genetycznie	1
Furan i jego pochodne	1
Napromienianie żywności	1
MCPD i pochodne	1
Antybiotykooporność	2
WWA	2

Skażenia promieniotwórcze PAA	4
Żywność wzbogacana (składniki mineralne)	1
Witaminy i inne żywieniowe Suplementy diety (kofeina)	1
Witaminy i inne żywieniowe (znakowanie) Preparaty do początkowego żywienia niemowląt, w tym mleko początkowe oraz preparaty do dalszego żywienia niemowląt, w tym mleko następne	1
Migracja globalna	1
Migracja specyficzna	2
Zawartość związków polarnych – tłuszcze smaźalnice kontrola z użyciem szybkich testów tzw. oleotestów.	10

W 2025 roku kwestionowano 5 próbek produktu pn. „Kiełbasa biała surowa Kiełbasa wieprzowa, średnio rozdrobniona. Surowy wyrób mięsny”. Próbkę kiełbasy pobrane były w ramach urzędowej kontroli żywności, w kierunku wykrywania obecności Salmonella spp. w 10g. Przyczyną kwestionowania było wykrycie obecności Salmonella we wszystkich próbkach poddanych analizie. Zgodnie z rozdziałem I załącznika I Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338/1 z dnia 22.12.2005 r., z późn. zm.) obecność Salmonelli spp. w środkach spożywczych jest niedozwolona. W związku z kwestionowaniem ww. próbek żywności, w ramach procedury RASFF przygotowano powiadomienie informacyjne w celu podjęcia działań o stwierdzonej niezgodności.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kole przekazał informację w powyższej sprawie do PIW w Kutnie nadzorującego producenta kwestionowanej kiełbasy oraz przesłał do wiadomości i wykorzystania służbowego do podmiotu odpowiedzialnego za wprowadzanie produktu wędliniarskiego do obrotu handlowego oraz do właściwego terenowo PPIS.

W 2025 r. w porównaniu do 2024 r. zanotowano wzrost ogółem liczby próbek zakwestionowanych, co związane jest z kontrolą zanieczyszczeń mikrobiologicznych, ponieważ w tym obszarze pobierana jest większa ilość próbek.

W 2025 roku przeprowadzano także ocenę oznakowania pobieranych próbek środków spożywczych. Ocenę znakowania przeprowadzono dla 18 próbek żywności, nieprawidłowości w zakresie oznakowania nie stwierdzono.

Plan pobierania próbek zrealizowano w 100%. W roku sprawozdawczym kwestionowano 5 próbek żywności. W 2025 roku kwestionowane próbki stanowiły 2,3%, a w 2024 roku 1,06%, w stosunku do wszystkich próbek. Odsetek liczby próbek kwestionowanych jest minimalny w stosunku do liczby wszystkich pobranych próbek.

Kompleksowe monitorowanie żywności przez organy PIS pod kątem obecności zanieczyszczeń oraz innych parametrów bezpieczeństwa żywności przekłada się na zwiększenie bezpieczeństwa żywności i zapewnienie ochrony zdrowia konsumentów. Jednocześnie poprawa jakości zdrowotnej w grupach produktów świadczy o skuteczności prowadzonych działań nadzorowych, edukacyjnych i prewencyjnych oraz o rosnącej świadomości producentów w zakresie obowiązujących wymagań.

7.4. System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt – RASFF.

RASFF - System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (Rapid Alert System for Food and Feed) jest unijnym systemem służącym do szybkiej wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli żywności, pasz oraz materiałów

Strona 59 z 78

i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. System ten dotyczy produktów mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska, a także działań podejmowanych po ich wykryciu.

W ramach RASFF przekazywane są informacje o żywności, paszach oraz materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością, które nie spełniają wymagań prawnych i jednocześnie mogą stanowić potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kole funkcjonuje 2 osobowy zespół odpowiedzialny za gromadzenie i przekazywanie informacji w systemie iRASFF, a także zespół specjalistów dokonujący oceny ryzyka na potrzeby ww. systemu.

W roku sprawozdawczym zostały utworzone przez PPIS w Kole w systemie iRASFF trzy powiadomienia informacyjne w celu podjęcia działań po przeprowadzeniu:

- ☐ urzędowej kontroli na rynku – wykrycie obecności Salmonella spp. w 10g we wszystkich próbkach poddanych analizie w produkcie pn. „Kiełbasa biała surowa Kiełbasa wieprzowa, średnio rozdrobniona. Surowy wyrób mięsny” - 1 powiadomienie
- ☐ monitoringu mediów – stwierdzenie w składzie produktu występowanie składnika niedozwolonego: Double yohimbine – alpha yohimbine, yohimbine HCL oraz pieprzu metystynowego (Piper methysticum) – 2 powiadomienia

Przedmiotowe powiadomienia zostały opracowane zgodnie z obowiązującymi procedurami oraz niezwłocznie przekazane do systemu iRASFF w celu poinformowania o zagrożeniach właściwych organów krajowych i zagranicznych.

W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kole otrzymał 16 powiadomień o produktach spożywczych, dodatkach do żywności oraz materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością, które nie spełniają wymagań przepisów prawa stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumenta.

W ramach funkcjonowania systemu RASFF wpłynęły do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole następujące rodzaje powiadomień:

- ☐ 12 powiadomień informacyjnych,
- ☐ 3 powiadomienia alarmowe,
- ☐ 1 powiadomienie o niezgodności.

Otrzymane w ramach systemu iRASFF powiadomienia głównie dotyczyły żywności, dodatków do żywności tj. barwnika spożywczego, wyrobów do kontaktu z żywnością oraz suplementu diety. Jeden produkt pochodził z Niemiec, pozostałe produkty zgłaszane w systemie RASFF w 2025 r. pochodziły z Polski.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kole podjął działania wyjaśniające w stosunku do wszystkich powiadomień, zgodnie z załączoną listą dystrybucyjną. Kontrolę interwencyjną przeprowadzono w 4 przypadkach. Wycofanie produktów z obrotu handlowego przebiegało zgodnie z obowiązującymi procedurami. Powiadomienia dotyczyły w szczególności zagrożeń o charakterze mikrobiologicznym, chemicznym, promieniotwórczym a także powiadomienia o niezgodności.

W przypadku powiadomień otrzymywanych w ramach systemu RASFF, zgodnie z przekazywanymi listami dystrybucyjnymi podejmowane były działania mające na celu sprawdzenie występowania w obrocie kwestionowanego produktu oraz nadzorowanie jego wycofania. Każdorazowo postępowanie w takich przypadkach prowadzone jest zgodnie z obowiązującą procedurą funkcjonowania systemu RASFF. Zakwestionowane produkty objęte

powiadomieniami zostały zwrócone do dostawców lub zutylizowane.

W roku 2025 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kole nadzorował również wycofanie z obrotu handlowego świeżego mięsa drobiowego w związku z otrzymanymi 6 informacjami od Powiatowych Lekarzy Weterynarii dotyczącymi stwierdzenia obecności pałeczek Salmonella Enteritidis w ww. produkcie, wysoce zjadliwej grypy ptaków oraz ogniska rzekomego pomoru drobiu (ND).

Powiadomienia utworzone przez pracowników PSSE w Kole oraz otrzymane od Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Powiatowego Inspektora Weterynarii nie dotyczyły producentów z terenu powiatu kolskiego.

7.5. Suplementy diety

Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Kole nie ma zakładów produkcji i importerów ww. grup środków spożywczych.

W 2025 roku do badań laboratoryjnych pobrano ogółem 22 próbki środków spożywczych tj.

- ☐ preparaty do początkowego żywienia niemowląt, w tym mleko początkowe oraz preparaty do dalszego żywienia niemowląt, w tym mleko następne – 1 próbka, kierunek badań znakowanie,
- ☐ gotowe posiłki na bazie warzyw i owoców dla dzieci – 2 próbki, kierunek badań furan i jego pochodne, mikotoksyny (patulina) oraz znakowanie,
- ☐ przetworzona żywność na bazie zbóż dla niemowląt i małych dzieci – 11 próbek, kierunek badań mikrobiologia, azotany i azotyny oraz znakowanie,
- ☐ suplementy diety i podobne preparaty – 7 próbek, kierunek badań mikrobiologia, kofeina, MCPD i pochodne oraz znakowanie,
- ☐ żywność wzbogacana gorące napoje i podobne – 1 próbka, kierunek badań witaminy i składniki mineralne oraz znakowanie.

Przeprowadzone badania nieprawidłowości nie wykazały.

W roku sprawozdawczym szczególnym nadzorem objęto sprzedaż suplementów diety za pośrednictwem platform internetowych. W zakresie znakowania suplementów diety, żywności specjalnego przeznaczenia medycznego oraz żywności wzbogaconej sprzedawanej w obrocie stacjonarnym w roku 2025 przeprowadzono:

- ☐ 5 kontroli sanitarnych w ramach, których oceniono 12 suplementów diety oraz 8 środków specjalnego przeznaczenia medycznego.
- ☐ W ramach kontroli portali internetowych dokonano oceny znakowania 17 suplementów diety oraz 4 środków specjalnego przeznaczenia medycznego.

Łącznie w zakresie znakowania oceniono 41 partii środków spożywczych. W zakresie znakowania ww. suplementów diety nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku sprawozdawczym dokonywano monitoringu stron internetowych za pośrednictwem, których oferowane były do sprzedaży suplementy diety zawierające w swoim składzie substancje niedozwolone do stosowania w produkcji żywności, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Analiza tych stron wykazała, że w składzie 2 suplementów diety występowały substancje niedozwolone tj. - *DOUBLE YOHIMBINE* - *ALPHA YOHIMBINE*, *YOHIMBINE HCL* oraz pieprz metystynowy (*Piper methysticum*).

W powyższych sprawach utworzono powiadomienia informacyjne w celu podjęcia działań

w systemie RASSF. Informacja o stwierdzonych nieprawidłowościach została również przekazana do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrołęce oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego m. st. Warszawy.

7.6. Ocena sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego

Ogółem w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego w 2025 roku ocenę sposobu żywienia przeprowadzono w 29 obiektach zamkniętego żywienia zbiorowego, w których oceniono teoretycznie 33 jadłospisy dekadowe w następujących grupach zakładów w:

- ☐ jednostkach systemu oświaty - 23 oceny,
- ☐ żłobkach – 3 oceny,
- ☐ blokach żywienia w szpitalu w systemie cateringowym – 2 oceny,
- ☐ domach opieki społecznej – 2 oceny,
- ☐ zakładach usług cateringowych – 3 oceny.

W 2025 roku na 33 ocenione jadłospisy dekadowe 4 oceniono jako nieprawidłowe, co stanowi 13% ocenianych jadłospisów. Natomiast w roku 2024 na 59 przeanalizowane jadłospisy 8 oceniono jako nieprawidłowe, co stanowiło 14% w stosunku do wszystkich ocenianych.

Ogólna liczba jadłospisów ocenionych jako nieprawidłowych utrzymuje się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym. Prowadzony wzmożony nadzór nad jakością posiłków w placówkach systemu oświaty z roku na rok wykazuje jednak poprawę w zakresie układania jadłospisów dekadowych, popełniane błędy są jednostkowe i najczęściej dotyczą nieprawidłowości występujących w pojedynczych dniach dekady.

W placówkach służby zdrowia przeprowadzono 4 oceny jadłospisów dekadowych: 2 oceny dla pensjonariuszy w domach opieki społecznej i 2 oceny dla pacjentów szpitala.

W wyniku przeprowadzonej oceny wszystkie jadłospisy przygotowane dla pacjentów szpitala oraz pensjonariuszy przebywających w domach opieki uzyskały ocenę zadowalającą.

7.7. Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi, organizacjami konsumenckimi i środkami masowego przekazu.

W roku sprawozdawczym z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej odbyło się spotkanie podsumowujące współpracę w roku 2025, którego przebieg obejmował: omówienie działań wynikających z przepisów prawa o współdziałaniu między inspekcjami, omówienie wyników nadzoru w zakresie warunków obrotu żywnością na targowiskach i miejscach wyznaczonych do handlu na wolnym powietrzu oraz zagospodarowania produktów ubocznych powstających przy produkcji żywności; wymiany informacji na temat rejestrowanych podmiotów RHD i produkcji pierwotnej w zakresie żywności pochodzenia zwierzęcego; zaktualizowano dane dotyczące obiektów wspólnie nadzorowanych oraz omówiono współpracę w związku z pojawiającymi się informacjami o ogniskach zakażeń i chorób zakaźnych powodujących konieczność eliminacji hodowli.

Zgodnie z otrzymanym „Planem działania na 2025 rok dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kole wspólnie z przedstawicielami Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa skontrolował 3 obiekty zajmujące się produkcją żywności pochodzenia roślinnego.

Współpraca z Urzędem Miejskim w Kole i urzędami gmin w powiecie polegała na opiniowaniu i uzgadnianiu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole warunków sanitarno-higienicznych podczas organizowania spotkań i imprez plenerowych dla

mieszkańców, celem zapewnienia bezpieczeństwa również w zakresie żywienia i żywności.

W roku 2025 na stronie internetowej PSSE w Kole i profilu społecznościowym Facebook umieszczane były dla przedsiębiorców i mieszkańców powiatu informacje na temat bezpiecznego grzybobrania – wiedza, rozważa i zdrowie; dyżury klasyfikatorów grzybów w sezonie grzybowym; składów suplementów diety, kampanie społeczne „zdrowie roślin to nasza przyszłość” oraz „wybieraj bezpieczną żywność”.

Wnioski:

- ❑ W 2025 roku w wyniku przeprowadzonej kategoryzacji zakłady uzyskały oceny: 849 niskiego ryzyka, 500 średniego ryzyka i 125 wysokiego ryzyka i utrzymuje się na podobnym poziomie w stosunku do lat ubiegłych. Ponadto 7 zakładom nadano ocenę niezgodną, w roku 2024r - 15 zakładów co może świadczyć, że w roku bieżącym stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywności uległ poprawie w stosunku do roku ubiegłego. Zakłady, które zostały zakwalifikowane jako niezgodne znajdują się w grupach: zakłady żywienia zbiorowego otwartego, sklepy spożywcze oraz piekarnie.
- ❑ Do badań laboratoryjnych pobrano ogółem 217 próbek, z czego kwestionowano 5 próbek, co w stosunku do wszystkich pobranych próbek stanowi 2,3%. Przyczyną kwestionowania była obecność pałeczek *Salmonella spp.* w 5 próbkach żywności pn.: Kiełbasa biała surowa Kiełbasa wieprzowa, średnio rozdrobniona. Surowy wyrób mięsny. Odsetek liczby próbek kwestionowanych jest nieduży w stosunku do liczby wszystkich pobranych próbek co świadczy o prawidłowej jakości zdrowotnej produktów spożywczych wprowadzanych do obrotu.
- ❑ W 2025 roku na 33 ocenione jadłospisy dekadowe w sposób teoretyczny 4 oceniono jako nieprawidłowe, co stanowi 13% ocenianych jadłospisów. Natomiast w roku 2024 na 59 przeanalizowane jadłospisy 8 oceniono jako nieprawidłowe, co stanowiło 14% w stosunku do wszystkich ocenianych. Ilość jadłospisów nieprawidłowych utrzymuje się na podobnym poziomie w stosunku do lat ubiegłych.

8. ZABIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

W ramach działalności w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w roku 2025 przeprowadzono 12 kontrole, wydano 18 decyzji ustalających wysokość opłaty za wykonane czynności w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. Wydano 23 postanowienia dotyczące uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy lub ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

PPIS w Kole zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 416) rozpatrywał na bieżąco wnioski wpływające od samorządów, przedsiębiorców i mieszkańców powiatu kolskiego.

W roku 2025 realizując działania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie powiatu kolskiego opracowano i wydano 168 opinii sanitarnych, w tym:

- ❑ 19 opinii sanitarnych w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko uzgadniających projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projekty planów ogólnych oraz zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla miejscowych planów zagospodarowania

przestrzennego i dla planów ogólnych gmin,

- ☐ 122 opinie sanitarne co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- ☐ 6 opinii sanitarnych w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- ☐ 6 opinii sanitarnych dotyczących uzgodnienia dokumentacji projektowej,
- ☐ 12 opinii dotyczących dopuszczenia obiektów do użytkowania w trybie art. 56 Prawo Budowlane,
- ☐ 3 opinie sanitarne na podstawie art. 6a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, co do zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko wydano 9 opinii sanitarnych dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla sporządzanych projektów zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (7) i dla planów ogólnych gmin (2).

Zaopiniowano 8 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozami oddziaływania na środowisko oraz 2 projekty planów ogólnych gmin. W porównaniu z rokiem 2024 odnotowano wzrost liczby wydanych opinii sanitarnych.

Wydane zostały **122** opinie sanitarne co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

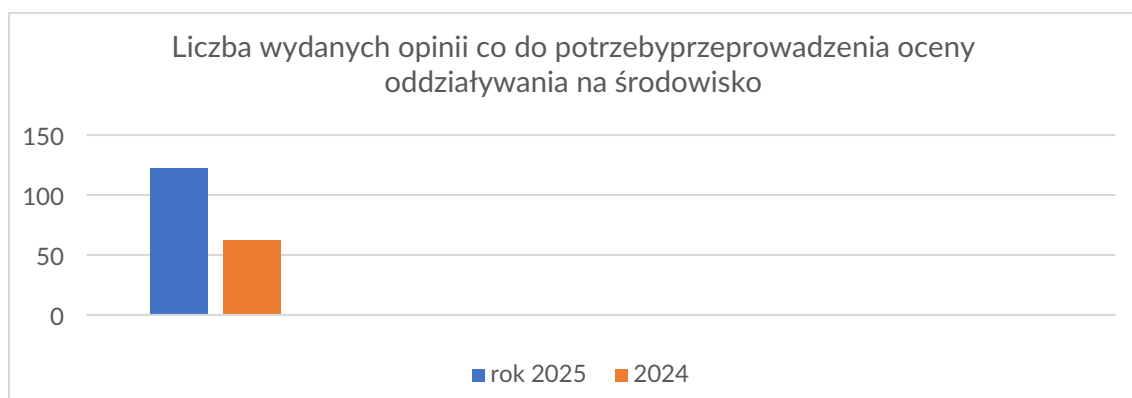
Opinie sanitarne dotyczyły:

budowy farm fotowoltaicznych i siłownia BSE (13),

- ☐ rozbudowy budynków do chowu zwierząt inwentarskich (3),
- ☐ budowy i przebudowy dróg o nawierzchni utwardzonej (2),
- ☐ zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej (88),
- ☐ zmiana lasu na grunt użytkowy, stawy ziemne (3),
- ☐ zabudowa przemysłowa: lakiernia samochodowa, instalacja AdBlue, instalacje do odpylania, silosy na materiały sypkie, instalacja LPG (7),
- ☐ wydobycie kruszywa naturalnego (5),

☒ modernizacja SUW (1).

W porównaniu z rokiem 2024 odnotowano znaczny wzrost liczby wydanych opinii sanitarnych.

W omawianym okresie sprawozdawczym wydano **6** opinii sanitarnych uzgadniających warunki do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach pod względem higienicznym i zdrowotnym dla planowanych przedsięwzięć.

Opinie dotyczyły:

- ☒ budowy instalacji do przetwarzania odpadów (2),
- ☒ budowy budynków inwentarskich do chowu zwierząt gospodarskich (3),
- ☒ budowy instalacji do produkcji zielonego wodoru (1).

W porównaniu z rokiem 2024 odnotowano znaczny wzrost liczby wydanych opinii sanitarnych.

Zaopiniowano **6** dokumentacji projektowych – projekty i plany dotyczące budowy nowych obiektów oraz adaptacji w celu dostosowania do obowiązujących wymagań sanitarnych.

Opinie dotyczyły następujących grup obiektów:

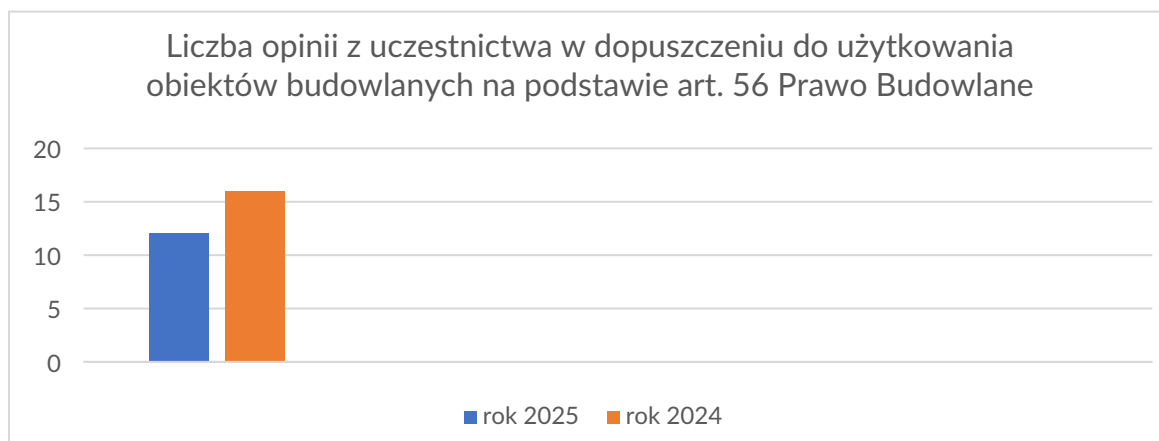
- ☒ pomieszczenia do przechowywania owoców (1)
- ☒ pomieszczenia na lokale gastronomiczne z pełną produkcją posiłków (1),
- ☒ pomieszczenia na gabinet stomatologiczny (1),

- ☒ obiekty użyteczności publicznej (światlica wiejska) (1),
- ☒ modernizacja budynków SUW (2).

Wydano 12 opinii sanitarnych w związku z odbiorami obiektów po zakończeniu budowy i zgłoszeniu zamiaru przystąpienia do użytkowania w trybie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418, ze zm.). Dotyczyły następujących grup:

- ☒ obiektów usługowo-handlowych (5),
- ☒ budynki stacji uzdatniania wody (2),
- ☒ obiektów szkolno-przedszkolnych i sportowych (1),
- ☒ placówki ochrony zdrowia (2),
- ☒ obiekty użyteczności publicznej (hala sportowa) (1),
- ☒ lokal gastronomiczny z salą bankietową (1).

W 2025 r. na podstawie art. 65 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691) w związku z art. 12 ust. 1a pkt 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej przekazano 7 spraw do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego do rozpatrzenia wg kompetencji, zgodnie z właściwością rzeczową.

Przekazane do rozpoznania sprawy dotyczyły wydania opinii sanitarnej w zakresie higieny radiacyjnej obejmującej promieniowanie elektromagnetyczne dla linii elektroenergetycznej 110kV, instalacji fotowoltaicznych oraz magazynów energii i stacji transformatorowych.

Wnioski:

W 2025 roku odnotowano znaczący wzrost liczby zajętych stanowisk w sprawie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Na 122 zajęte stanowiska we wskazanym zakresie wydano 88 opinii w odniesieniu do planowanej zabudowy mieszkaniowej na terenach nieobjętych ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W roku 2025 r. wzrosła również liczba wydanych opinii sanitarnych uzgadniających warunki do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach pod względem higienicznym i zdrowotnym dla inwestycji mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

9. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działania profilaktyczno-edukacyjne podejmowane w 2025 roku miały na celu popularyzację zasad zdrowego stylu życia oraz motywowanie społeczeństwa do zachowań sprzyjających zdrowiu. Kierunki działań oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wynikają z zapisów Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia, Komisji Europejskiej, Ministerstwa Zdrowia, sytuacji epidemiologicznej oraz bieżących potrzeb zdrowotnych społeczeństwa. Dotyczą one w szczególności promowania zdrowego stylu życia oraz realizacji programów polityki zdrowotnej państwa.

Zgodnie z planem na rok 2025 inicjowano, koordynowano oraz podejmowano działania w zakresie następujących zagadnień:

- ☐ profilaktyki tytoniowej,
- ☐ profilaktyki nowotworowej,
- ☐ profilaktyki w zakresie HIV/AIDS,
- ☐ profilaktyki innych chorób zakaźnych i pasożytniczych,
- ☐ profilaktyki uzależnień od narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych,
- ☐ propagowania szczepień ochronnych,
- ☐ promowania zdrowego stylu życia, w tym racjonalnego odżywiania i aktywności fizycznej oraz rolnictwa ekologicznego,
- ☐ bezpieczeństwa żywności w celu zapobiegania zatruciom pokarmowym.

Na terenie powiatu kolskiego realizowane były programy edukacyjne o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim.

Promocja aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia to ważna tematyka, która jest rozwijana w szkołach podstawowych powiatu kolskiego dzięki realizacji XVIII edycji Ogólnopolskiego

Strona 67 z 78

Programu Edukacyjnego „Trzymaj Formę!” współorganizowanego przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polską Federację Producentów Żywności Związek Pracodawców w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia.

Celem programu "Trzymaj Formę!" jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki, umożliwiając uczniom poszukiwanie i realizowanie własnych pomysłów prozdrowotnych bezpośrednio wpływających na jego skuteczność.

Adresatami programu są uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych i ich rodzice.

Do realizacji ww. programu w powiecie kolskim przystąpiło 35 placówek, co stanowi 83% wszystkich szkół podstawowych z terenu naszego powiatu.

Promując aktywność fizyczną i model zdrowego odżywiania Państwowa Inspekcja Sanitarna w Kole w ciągu całego roku prowadziła liczne spotkania edukacyjne z mieszkańcami naszego powiatu – zarówno dziećmi w przedszkolach, uczniami szkół podstawowych, pracownikami zakładów pracy, ale także seniorami, którzy starali się systematyzować swoją dotychczasową wiedzę o zdrowym stylu życia, by móc bardziej aktywnie dbać o zdrowie i zapobiegać chorobom.

W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia w kwietniu, zorganizowano Kolski Tydzień Zdrowia, podczas którego zachęcano mieszkańców naszego powiatu do aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania. Wspólne ćwiczenia (plac przy siedzibie Stacji) na świeżym powietrzu, przy muzyce przyciągnęły wielu zainteresowanych zarówno dzieci, młodzież jak i osoby dorosłe. Edukacja w zakresie zdrowego odżywiania, kontroli masy ciała i umiejętności obliczania BMI zainteresowała kolską młodzież z Liceum Ogólnokształcącego i Zespołu Szkół Technicznych, która aktywnie włączyła się w działania promujące zdrowy styl życia, będący podstawą zapobiegania chorobom.

Troszcząc się o bezpieczeństwo i stan zdrowia mieszkańców powiatu kolskiego, w ramach ustanowienia przez Senat RP roku 2025 - Rokiem Edukacji Zdrowotnej i Profilaktyki, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kole zainicjował zorganizowanie Akcji profilaktycznej pt. „SYMFONIA ZDROWIA”. Akcję zorganizowano we współpracy ze „Stowarzyszeniem dla Edukacji Zdrowotnej i Promocji Zdrowego Stylu życia-Razem dla Zdrowia” oraz Zarządem Powiatu i Służbami Powiatu Kolskiego (Policją, Strażą Pożarną, Szpitalem). W ramach profilaktyki cukrzycy w Miejskim Domu Kultury w Kole zorganizowano warsztaty edukacyjne pt. "Edukacja dla cukrzycy" poprowadzone przez specjalistę, skierowane do osób chorych na cukrzycę, ich bliskich, opiekunów i/lub osób borykających się z insulinoopornością oraz mających problemy z podwyższonym poziomem cukru we krwi. W ramach akcji zorganizowano Konferencję o charakterze edukacyjno-profilaktycznym pt. „Styl Życia i Bezpieczeństwo Podstawą Zdrowia Społeczeństwa” dotyczącą tematyki zapobiegania i zwalczania otyłości u młodego pokolenia. Wydarzenie skierowane było głównie do Samorządowców Powiatu Kolskiego, Dyrektorów szkół z powiatu kolskiego, Przedstawicieli Rady Rodziców oraz pielęgniarek szkolnych jako osób mających znaczny wpływ na prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży.

Celem organizacji Konferencji było podniesienie świadomości społecznej na temat ogromnej roli działań edukacyjnych i profilaktycznych w utrzymaniu bezpieczeństwa i zdrowia swojego oraz swoich bliskich. Organizacji przedsięwzięcia towarzyszyły prelekcje, debaty, dyskusje oraz działania zmierzające do zwrócenia szczególnej uwagi na istotę zapobiegania zagrożeniom

zdrowia i życia. Podczas konferencji zainteresowani mieszkańcy mogli skorzystać z działań informacyjno-edukacyjno-profilaktycznych na stoiskach w ramach realizowanych programów i projektów, a także z informacji i edukacji oferowanych przez każdy z działów PSSE w Kole.

Ponadto dla dzieci przedszkolnych (5-6 latków) z terenu Miasta Koła zorganizowano przegląd jamy ustnej w ramach świadczeń oferowanych przez NFZ pełnionych przez Dentobus (przebadano ponad 120 dzieci).

Podczas akcji na terenie MDK funkcjonowały stoiska:

- ☒ SP ZOZ w Kole (pomiar RR krwi, pomiar poziomu glikemii we krwi oraz pomiar składu ciała,
- ☒ NFZ (działania edukacyjne oraz możliwość uzyskania Karty EKUZ),
- ☒ Państwowej Straży Pożarnej w Kole (działania edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego),
- ☒ Komendy Powiatowej Policji w Kole (działania w zakresie bezpieczeństwa na drodze),
- ☒ Urzędu Miasta Koła (promocja miasta),
- ☒ Starostwa Powiatowego w Kole (promocja powiatu oraz aktywności fizycznej),
- ☒ Ćwiczenia na świeżym powietrzu oraz na ergometrach wioślarskich,
- ☒ Zabawy i gry edukacyjne dla dzieci

Profilaktyka palenia tytoniu skupiała się szczególnie na podejmowaniu szeregu działań, których realizacja zmierzała do ograniczenia rozpowszechniania i zapobiegania palenia tytoniu (papierosów i e-papierosów) przez dzieci i młodzież poprzez realizację programów edukacyjnych propagujących modę na niepalenie.

Realizując działania antytytoniowe w jednej ze szkół podstawowych z terenu powiatu kolskiego poprowadzono zajęcia w ramach **Projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra tytoń”**, które miały na celu przygotowanie młodych ludzi do roli liderów, którzy w swoim środowisku będą promować modę na niepalenie. Podczas spotkania młodzież dowiedziała się, dlaczego palenie tytoniu tradycyjnego i inhalowanie e-papierosów szkodzi, z jakich powodów ludzie sięgają po papierosy oraz jak odmawiać, kiedy osoby palące proponują zapalenie papierosa. Projekt zakłada takie przygotowanie młodych ludzi, aby mogli przekazywać swoim rówieśnikom wiedzę na temat szkodliwości palenia tytoniu poprzez edukację rówieśniczą.

W placówkach oświatowych (szkołach podstawowych) powiatu kolskiego realizowane są także antytytoniowe programy edukacyjne:

„Bieg po zdrowie” to program skierowany do uczniów klas IV szkół podstawowych mający na celu zapobieganie inicjacji tytoniowej (papierosów i e-papierosów) wśród młodzieży, a także pokazanie, że są zdrowe, atrakcyjne sposoby na spędzanie wolnego czasu.

Z terenu powiatu kolskiego do programu przystąpiły 22 szkoły podstawowe, co stanowi 42% ogółu tego rodzaju placówek.

„Czyste powietrze wokół nas” program skierowany do dzieci 5, 6 -letnich, mający na celu zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, kiedy dorośli palą w ich obecności papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

Do programu tego przystąpiło 11 placówek kształcących dzieci w szkołach podstawowych oraz 8 placówek przedszkolnych.

„Skąd się biorą produkty ekologiczne” to ogólnopolski program edukacyjny skierowany do dzieci w wieku 5-6 lat, uczęszczających do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Jego głównym celem jest wzrost poziomu wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i higienicznych.

W realizacji Programu „Skąd się biorą produkty ekologiczne” na terenie powiatu kolskiego wzięto udział 8 oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych przy szkołach podstawowych oraz 8 placówek przedszkolnych.

Program edukacyjny „Mamo, Tato - co Wy na to?” skierowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 letnich), ich rodziców i opiekunów. Celem Programu jest podniesienie poziomu wiedzy osób dorosłych na temat wybranych elementów rozwoju emocjonalnego, psychicznego i społecznego dzieci ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości i kryzysy. Wiedza ta ma pomagać w budowaniu relacji pełnych wzajemnego szacunku i poczucia bezpieczeństwa oraz pozwolić uświadomić rodzicom jak wielką rolę odgrywają w rozwoju własnego dziecka. Integralną częścią programu jest autorska broszura z informacjami dla rodziców i tamagówkami dla dzieci.

Do realizacji programu na terenie powiatu kolskiego przystąpiło 13 oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych przy szkołach podstawowych oraz 9 placówek przedszkolnych.

„ARS, czyli jak dbać o miłość?” – to program profilaktyczny, którego celem jest edukacja młodzieży w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania tytoniu, alkoholu, narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych. Skierowany jest głównie do młodzieży w wieku 15-19 lat, ale zawiera również elementy angażujące ich rodziców.

Podczas zajęć, które były realizowane we wszystkich placówkach ponadpodstawowych funkcjonujących na terenie naszego powiatu, przedstawiono informacje na temat wpływu uzależnień na relacje międzyludzkie oraz dokonywanie ważnych wyborów życiowych u progu dorosłości.

„Wybierz życie – pierwszy krok” – to program edukacyjny skierowany głównie dla uczniów szkół ponadpodstawowych, którego celem jest profilaktyka zakażeń HPV i zmniejszenie występowania raka szyjki macicy.

Program porusza temat świadomego i bezpiecznego rozpoczęcia współżycia seksualnego, zwiększa poziom wiedzy na temat profilaktyki pierwotnej i wtórnej raka szyjki macicy oraz roli wirusa HPV w powstawaniu nowotworu. Młodzież niejednokrotnie po raz pierwszy spotyka się z tą tematyką. Wielu uczniów nie wie, że zakażenie wirusem HPV może spowodować między innymi raka szyjki macicy. Wielu chłopców myśli, że zakażenie wirusem HPV ma negatywne skutki tylko dla kobiet. Dzięki realizacji programu uczniowie mają dostęp do rzetelnej wiedzy i dobrze opracowanych materiałów.

Program realizowano we wszystkich placówkach ponadpodstawowych funkcjonujących na terenie powiatu kolskiego, w ramach ścieżki edukacyjnej (między-przedmiotowej) – edukacja prozdrowotna oraz w trakcie lekcji przedmiotowych, takich jak biologia, wychowanie do życia w rodzinie i w czasie innych zajęć np. godziny wychowawczej, gdzie poszczególni nauczyciele mogli włączać treści programowe do swoich lekcji.

„Znamie! Znam je?” – to krajowy program edukacyjny realizowany we współpracy z Fundacją Gwiazda Nadziei, kierowany w szczególności do uczniów szkół ponadpodstawowych. Jego celem jest zwiększenie świadomości młodzieży na temat czerniaka, zachęcenie do regularnego badania skóry oraz przestrzegania podstawowych zasad ochrony przed tym nowotworem.

Do programu przystąpiły wszystkie placówki oświatowe z terenu powiatu kolskiego, kształcące uczniów na etapie ponadpodstawowym. Dzięki zajęciom edukacyjnym uczniowie nabyli umiejętności rozpoznania czerniaka, nauczyli się regularnego samobadania skóry, poznali czynniki podnoszące ryzyko zachorowania na czerniaka a stosując zasady ochrony przed czerniakiem, mogą zmniejszyć ryzyko zachorowania na nowotwór skóry.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kole w ramach potwierdzenia realizacji ww. programów profilaktyczno-edukacyjnych przez placówki oświatowe w Kole w roku 2025 przeprowadziła 34 wizytacje z zakresu działalności oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia oceniając ich realizację.

Wojewódzki projekt edukacyjny pt.: „**Mam zdrowe zęby!**” jest skierowany do dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Jego celem jest budowanie właściwych nawyków i popularyzacja zasad poprawnej higieny jamy ustnej wśród dzieci. Założenia projektu mają na celu zwiększanie świadomości dzieci w zakresie konieczności codziennej, systematycznej dbałości o zdrowie jamy ustnej i zębów oraz utrwalanie wiedzy na temat podstawowych zasad profilaktyki próchnicy. Projekt wzbogacają liczne materiały pomocnicze m.in.: kalendarze mycia zębów, magnesy, modele szczęki ze szczoteczkami służące do instruktażu prawidłowej higieny jamy ustnej oraz broszura zawierająca ważne merytoryczne wskazówki dotyczące higieny jamy ustnej oraz ciekawe zagadki.

W minionym 2025 roku w ramach projektu, wzięło udział 13 placówek (367 dzieci).

Dodatkowo działania promujące higienę jamy ustnej realizowano podczas lokalnych festynów oraz akcji profilaktycznych odbywających się na terenie powiatu kolskiego.

W ramach realizacji wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mam zdrowe zęby!” WSSE w Poznaniu, we współpracy z Kuratorium Oświaty w Poznaniu, ogłosiła konkurs plastyczny dla uczniów klas I-III szkół podstawowych „Myję zęby – moje odbicie w lustrze”. Partnerem konkursu było Kuratorium Oświaty w Poznaniu. Celem konkursu było kształtowanie właściwych nawyków i popularyzacja zasad poprawnej higieny jamy ustnej wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym.

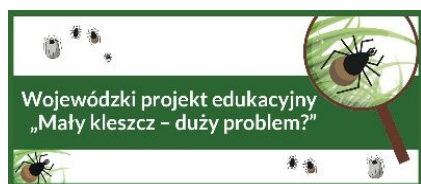
Na etapie szkolnym wzięło w nim udział 110 uczniów z 9 szkół podstawowych z terenu powiatu kolskiego. Na etap powiatowy wpłynęło 21 prac, spośród których wybrano trzy zwycięskie, a następnie przekazano je do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu, gdzie wzięły udział w wojewódzkim etapie konkursu.

Na uwagę zasługuje fakt, że wszystkie nadesłane prace były bardzo ciekawe, twórcze i zaskakujące pod względem wykorzystanych technik plastycznych.

Od 2024 roku realizowany jest **wojewódzki projekt edukacyjny „Talerz Zdrowego Żywienia”**, skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (klasy I-III szkół podstawowych). Jego celem jest popularyzacja wiedzy na temat grup produktów żywnościowych oraz ich proporcji w optymalnie zbilansowanej diecie, a także budowanie właściwych nawyków żywieniowych. Projekt wzbogacono o liczne materiały, w tym broszurę (w dwóch wersjach w zależności od wieku adresatów) z opisem talerza zdrowego żywienia i poszczególnych grup produktów żywnościowych oraz zadaniami dla dzieci.

W ramach projektu przeprowadzono w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych 13 spotkań edukacyjnych – pogadanek. Po zajęciach teoretycznych dzieci miały możliwość sprawdzenia swojej wiedzy praktycznie – samodzielnie układając talerz zdrowego żywienia.

Projekt informacyjno-edukacyjny „Mały kleszcz-duży problem”, który powstał ze względu na gwałtowny wzrost liczebności kleszczy oraz zwiększenia się obszarów ich występowania ma na celu poprawienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat kleszczy, związanych z nimi zagrożeń oraz profilaktyki chorób odkleszczowych. Informacje dotyczące etapów rozwoju kleszczy, miejsc ich żerowania, ukąszeń, wiadomości dotyczące sposobów postępowania po ukąszeniu przez kleszcza a także profilaktyki i diagnostyki chorób odkleszczowych były przekazywane drogą elektroniczną za pośrednictwem strony internetowej PSSE Koło oraz Facebooka a także podczas szkoleń przeprowadzanych w okresie wiosenno-letnim, na akcjach profilaktycznych oraz okazjonalnych festynach, które odbywały się na terenie powiatu kolskiego z udziałem dzieci, młodzieży i dorosłych.

Podczas realizacji ww. projektu podejmowano współpracę z: Komendą Powiatową Policji w Kole, WOPR Oddz. Koło, PCK Oddz. Koło, Komendą Powiatową Straży Pożarnej w Kole, OSP Brdów, Zespołem Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie oraz Zespołem Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Powierciu.

W roku 2025 wzorem lat poprzednich kontynuowano działania profilaktyczne w zakresie profilaktyki nowotworów piersi aktywnie realizując projekt edukacyjny pt.: „Co kryją Twoje piersi?”.

Celem projektu jest poszerzenie wiedzy na temat profilaktyki raka piersi (prewencji oraz badań przesiewowych), a w konsekwencji szybsze wykrywanie nowotworów piersi wśród mieszkańców powiatu kolskiego i woj. wielkopolskiego.

Zorganizowano i przeprowadzono 12 szkoleń dla 273 osób (uczniów najstarszych klas szkół podstawowych, uczniów szkół ponadpodstawowych, rodziców i opiekunów uczniów, pracowników zakładów pracy, członków stowarzyszeń, kół gospodyń wiejskich, klubów

seniora, uniwersytetów trzeciego wieku), podczas których przekazywano informacje o epidemiologii występowania nowotworów, patogenezie, czynnikach ryzyka i objawach raka piersi oraz zasadach samobadania piersi.

W kwietniu w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia zorganizowano działania profilaktyczne pt. Kolski Tydzień Zdrowia w których jeden dzień poświęcono na działania profilaktyczne dotyczące profilaktyki nowotworów piersi.

W październiku wraz ze Starostwem Powiatowym w Kole zorganizowano akcję pt. Kolski Marsz Życia, po którym w siedzibie Starostwa odbyło się ogólnodostępne szkolenie wraz z warsztatami samobadania piersi.

Ponadto pracownicy Inspekcji Sanitarnej uczestnicząc w zorganizowanym przez Powiat Kolski-Dniu Kobiet oraz zorganizowanych przez Powiat Kolski i SP ZOZ w Kole - Białych Sobotach, przekazywali kobietom wiedzę teoretyczną w zakresie profilaktyki nowotworów piersi i techniczną, dotyczącą metod diagnostyki i samobadania piersi.

Ważnym podkreślenia jest fakt, że profilaktykę nowotworów piersi włączano także do działań informacyjno-edukacyjnych realizowanych podczas uczestnictwa w festynach, odbywających się w minionym roku na terenie powiatu kolskiego.

Działania dotyczące profilaktyki nowotworów piersi, na stałe wpisano do działań informacyjno-edukacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kole.

Działalność informacyjno-edukacyjna z zakresu **profilaktyki HIV/AIDS** wynika z Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS na lata 2022-2026.

Jego głównym celem jest podniesienie poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS, podniesienie poziomu akceptacji i tolerancji dla osób żyjących z HIV i chorych na AIDS a także ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, poprawa jakości życia i dostępu do opieki zdrowotnej osób żyjących z HIV/AIDS oraz ich bliskich poprzez promowanie i wspieranie działań w zakresie profilaktyki zakażeń HIV.

W 2025 roku przeprowadzono XXIII edycję **Wojewódzkiego Konkursu „Nie daj szansy AIDS”**, skierowanego do młodzieży szkół ponadpodstawowych woj. wielkopolskiego, którego zadaniem było ułożenie historyjki obrazkowej rozpoczynającej się od stwierdzenia: „IDĘ ZROBIĆ TEST NA HIV, BO...”. Celem konkursu było podniesienie poziomu wiedzy o zakażeniach chorobami przenoszonymi drogą płciową (STIs) oraz uświadomienie młodego pokolenia

o korzyściach płynących z regularnego i powszechnego testowania w kierunku STIs, w tym HIV. W szkolnym i powiatowym etapie konkursu wzięły udział 24 prace uczniów ze wszystkich szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu kolskiego z których wyłoniono 3 laureatów. Zwycięska praca z etapu powiatowego została przesłana na etap wojewódzki do WSSE w Poznaniu, gdzie reprezentowała nasz powiat.

Projekt „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra HIV” jest realizowany w powiecie kolskim od 2007 roku. Jego celem jest podniesienie poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS wśród młodzieży ze szkół ponadpodstawowych oraz zachęcenie jej do przekazywania zdobytej wiedzy w dalszej

Strona 74 z 78

edukacji rówieśniczej.

W 2025 roku w siedzibie PSSE Koło zorganizowano szkolenie, w którym uczestniczyło 22 uczniów będących reprezentantami wszystkich szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu kolskiego.

W ramach realizacji profilaktyki HIV/AIDS, podjęto także działania edukacyjno – informacyjne, w które wpisuje się **akcja „Bezpieczne Walentynki 2025”** – z tej okazji, w dniu 14 lutego została przeprowadzona akcja informacyjno-edukacyjna na terenie Liceum Ogólnokształcącego im. Kazimierza Wielkiego w Kole. Zorganizowano spotkanie informacyjno-edukacyjne dla młodzieży, którego tematem przewodnim było poszerzenie wiedzy uczniów dotyczące profilaktyki zakażeń HIV/AIDS oraz chorób przenoszonych drogą płciową. Ponadto zorganizowano stoisko informacyjno-edukacyjne, dotyczące tematyki HIV/AIDS i zakażeń chorobami przenoszonymi drogą płciową. Na stoisku informowano uczniów o możliwościach bezpłatnego przeprowadzenia badań w kierunku zakażeń HIV/AIDS, a także zachęcano do edukacji najbliższych w ww. tematyce. Zainteresowani mogli zaopatrzyć się w materiały informacyjno-edukacyjne. Aby dotrzeć do szerszej grupy społeczeństwa umieszczono także informacje dotyczące tej tematyki na stronie internetowej PSSE Koło oraz Facebook.

Z okazji obchodów **Światowego Dnia Pamięci o Zmarłych na AIDS** oraz **Światowego Dnia AIDS** umieszczono na stronie internetowej PSSE Koło oraz Facebook informacje mające przybliżyć społeczeństwu istotę profilaktyki i diagnostyki w kierunku HIV/AIDS, a także udostępniono nazwy instytucji wspierających osoby borykające się z dylematami postępowania w przypadku możliwości podejrzenia zarażenia się HIV.

Celebrując obchody **Światowego Dnia AIDS** w dniu 5 grudnia 2025 r. zorganizowano w budynku Liceum Ogólnokształcącego im. Kazimierza Wielkiego w Kole - XXXI POWIATOWĄ OLIMPIADĘ WIEDZY O HIV/AIDS w której wzięło udział 21 uczniów wyłonionych podczas szkolnych eliminacji wiedzy o HIV/AIDS z 7 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu kolskiego. Zwycięzcą ww. Powiatowej Olimpiady Wiedzy o HIV/AIDS została uczennica Zespołu Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Kościelcu.

W dniu 5 grudnia 2025r. zorganizowano także KOLSKĄ KONFERENCJĘ HIV/AIDS pt. „Umiemy żyć obok zła, nauczymy się żyć obok siebie”, której celem było szerzenie wiedzy dotyczącej HIV, AIDS i STI (w tym metod rozprzestrzeniania się wirusa HIV i choroby AIDS oraz współczesnych metod diagnostyki i leczenia) wśród młodzieży uczącej się w szkołach ponadpodstawowych, dyrektorów szkół ponadpodstawowych, samorządowców oraz przedstawicieli zawodów szczególnie narażonych zawodowo na zakażenia wirusem HIV z terenu powiatu kolskiego. Jednym z punktów Konferencji wartym podkreślenia był fakt, iż wśród prelegentów była osoba zakażona wirusem HIV oraz osoba, która była uzależniona od środków psychoaktywnych i alkoholu. Prelegenci podzielili się z uczestnikami swoimi doświadczeniami i wiedzą.

Podczas trwania Konferencji funkcjonował Mobilny Punkt PKD z Poznania, w którym osoby chętne mogły się poddać badaniom w kierunku wirusa HIV, HCV i Kiły. Funkcjonowały stoiska informacyjno-edukacyjne PSSE w Kole oraz Miejskiego Ośrodka Profilaktyk i Pomocy Rodzinie, które oferowały materiały edukacyjne dotyczące tematyki HIV/AIDS, STI oraz uzależnień.

Działania zapobiegające rozprzestrzenianiu wirusa HIV i choroby AIDS oraz innych chorób przenoszonych drogą płciową prowadzone były także podczas spotkań z młodzieżą w ramach profilaktyki uzależnień, które towarzyszą młodym ludziom często i są przyczyną utraty panowania nad swoim ciałem i świadomością, co w konsekwencji może prowadzić do zwiększonego ryzyka przenoszenia tych bardzo niebezpiecznych i groźnych chorób.

Interwencje nieprogramowe.

Na terenie powiatu kolskiego podczas 2025 roku prowadzono liczne działania profilaktyczne w zakresie **przeciwdziałania uzależnieniu od narkotyków i innych środków psychoaktywnych** (dopalaczy), które miały na celu wzrost świadomości społecznej dotyczącej wpływu narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych na funkcjonowanie organizmu ludzkiego. Ponieważ środowisko szkolne i rodzinne odgrywa istotną rolę w kształtowaniu prawidłowych postaw i zachowań prozdrowotnych wzajemnie się uzupełniając, dlatego zakres tematyczny podejmowanych działań pozwala nauczycielom, rodzicom i młodzieży poszerzać wiedzę umożliwiającą właściwe rozpoznanie zagrożeń związanych z nowymi narkotykami oraz nabywać praktycznych umiejętności postępowania w obliczu pojawiających się sytuacji problemowych.

Profilaktyka używania narkotyków, w tym nowych narkotyków podejmowana na terenie powiatu kolskiego była realizowana często we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Kole.

Profilaktyka Nowotworów jąder i prostaty – W związku z zaistniałą potrzebą wynikającą ze środowiska lokalnego oraz zwiększającą się ilością zachorowań na raka jąder oraz prostaty promowano działania profilaktyczne w tym zakresie.

Dzięki współpracy z Fundacją „Gdyński Most Nadziei” aktywnie promowano kampanię społeczno-edukacyjną „Odważni wygrywają” - profilaktyka raka jądra. Kampania ta została zaprezentowana w mediach społecznościowych (FB PSSE) a także bezpośrednio dla mieszkańców naszego powiatu. Zorganizowano kilka spotkań realizowanych pod hasłem MOVEMBER 2025.

Przeprowadzono działania edukacyjne dla uczniów szkół ponadpodstawowych, Seniorów a także pracowników firm GEBERIT, MZWiK oraz Saint Gobain. Ponadto podczas działań edukacyjnych realizowanych na festynach odbywających się na terenie naszego powiatu, aktywnie włączano profilaktykę chorób nowotworowych męskich narządów płciowych.

Działania profilaktyczne dotyczące tej tematyki będą nadal kontynuowane, gdyż ich głównym celem działań jest obalenie wstydlivosti z nią związanej oraz skutecznego zapobiegania chorobom nowotworowym męskich narządów płciowych.

Wypoczynek zimowy i letni.

W ramach akcji „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje” prowadzono działania informacyjno-edukacyjne dla uczestników zimowego i letniego wypoczynku, podczas których promowano higieniczny i zdrowy styl życia przypominając o podstawowych zasadach higieny (w tym higieny mycia i dezynfekcji rąk oraz higieny jamy ustnej), zasadach zdrowego odżywiania oraz zachęcając do aktywnego sposobu spędzania wolnego czasu. Przestrzegano również przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego na organizm człowieka oraz przypominano o bezpiecznym korzystaniu z kąpeli słonecznych, ryzyku kontaktu z kleszczami oraz chorobach przez nie spowodowanych.

Tematami, o których przypominano podczas okresu feryjnego i wakacyjnego były bardzo istotne zasady bezpiecznych zachowań w kontekście ochrony przed zakażeniami i rozprzestrzenianiem się wirusów.

Chętni uczestnicy spotkań mieli możliwość otrzymania materiałów edukacyjno - informacyjnych dotyczących wybranej tematyki promującej zdrowie.

Realizacja działań edukacyjnych odbywała się często we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Kole.

Wnioski:

Działalność oświatowo-zdrowotną na terenie powiatu kolskiego prowadzono w oparciu o obowiązujące przepisy prawne, zgodnie z „Planem zasadniczych zadań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kole na rok 2025”. Realizacja programów oświatowo - zdrowotnych, przebiegała zgodnie z założeniami programowymi.

Poza wytyczonymi programami i projektami pracownicy PSSE w Kole wspierali różnymi działaniami informacyjno-edukacyjnymi zarówno placówki oświatowe, zakłady pracy jak i stowarzyszenia adekwatnie do zapotrzebowania wynikającego ze środowiska lokalnego.

Należy podkreślić, że wszelkie działania profilaktyczno-edukacyjne podejmowane przez pracowników PSSE w Kole skierowane do mieszkańców powiatu kolskiego, spotykały się z pozytywnym odbiorem i ogólną aprobatą społeczeństwa.

Wszystkie kompleksowe działania miały na celu zachowanie i umacnianie zdrowia poprzez wysoki poziom merytoryczny i różnorodność form przekazu.

Przedsięwzięcia były prowadzone we współpracy z:

- ☐ Redakcją Przeglądu Kolskiego,
- ☐ TV Kablową w Kole,
- ☐ Starostwem Powiatowym w Kole,
- ☐ Urzędami Miast i Gmin powiatu kolskiego,

- ☒ Redakcją portalu internetowego e -kolo.pl,
- ☒ Komendą Powiatową Policji w Kole,
- ☒ Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Kole,
- ☒ Miejskim Ośrodkiem Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Kole,
- ☒ Zarządem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Kole,
- ☒ Placówkami Oświatowymi - dyrektorami szkół wszystkich typów, nauczycielami, pedagogami szkolnymi, pielęgniarkami i higienistkami szkolnymi,
- ☒ Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Kole,
- ☒ Niepublicznymi Zakładami Opieki Zdrowotnej,
- ☒ Stowarzyszeniami działającymi na terenie powiatu kolskiego.

ZAKOŃCZENIE

Przedłożona „Ocena stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej powiatu kolskiego w roku 2025” szczegółowo opisuje sytuację w zakresie chorób zakaźnych oraz rezultaty nadzoru sprawowanego przez PPIS w Kole. Działania te miały na celu utrzymanie wysokich standardów bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców.

Analiza obejmuje wyniki nadzoru sanitarnego w obszarach epidemiologii, bezpieczeństwa żywności i żywienia, higieny komunalnej, bezpieczeństwa zdrowotnego wody, zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami. Raport uwzględnia również higienę dzieci i młodzieży, promocję zdrowia i oświatę zdrowotną. Regularne kontrole placówek oświatowych, medycznych i zakładów pracy wykazują systematyczną poprawę warunków sanitarnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kole realizując zadania określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej stwierdza, że bezpieczeństwo sanitarne powiatu kolskiego w 2025 roku zostało zachowane.

Iwona Wiśniewska
Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Kole
/dokument podpisany elektronicznie/